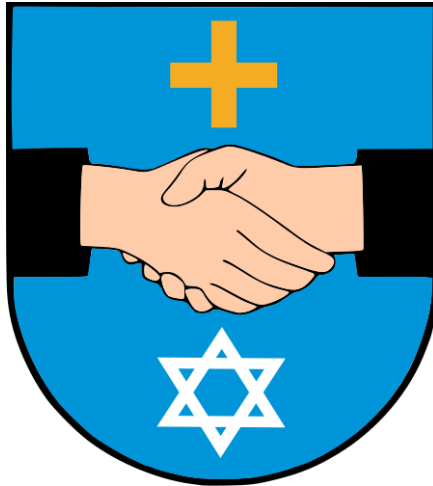

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Kolbuszowej
z dnia .....2018 r.

Lokalny Program Rewitalizacji
dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022
(PROJEKT)

Czerwiec 2018

INICJATYWAŁOKALNA.PL
SP. Z O.O.

InicjatywaLokalna.pl Sp. z o.o.
ul. Targowa 18/610, 25-520 Kielce
tel. 507 048 678; 041 343 01 24
e-mail: biuro@InicjatywaLokalna.pl
www.InicjatywaLokalna.pl

Skład zespołu autorskiego:

1. *mgr Paweł Walczyszyn*
2. *mgr Dominika Kochanowska*
3. *mgr Magdalena Zielińska*
4. *mgr Małgorzata Kmiec*

Spis treści:

Wstęp.....	5
I. Część wprowadzająca	8
1. Metodologia prac nad dokumentem	8
2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	11
II. Część diagnostyczno-analityczna.....	21
1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	21
2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	24
3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	29
III. Część programowa	55
1. Założenia Programu Rewitalizacji	55
1.1. Wizja i misja obszaru rewitalizacji	55
1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań.....	57
2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne	61
2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć	61
2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć.....	86
1.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	90
3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania..	96
IV. Część wdrożeniowa.....	97
1. System realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	97
1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami	97
1.2. Harmonogram realizacji programu	101
1.3. <i>Public relations</i> dokumentu	104
2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu	105
2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości	105
2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu	108
3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji.....	110

Spis map	117
Spis schematów	117
Spis tabel	117
Spis wykresów.....	118
Załącznik 1. <i>Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa</i>	121

Wstęp

Rewitalizacja stanowi odpowiedź na szereg zjawisk kryzysowych występujących na obszarach gmin, takich jak degradacja techniczna oraz narastające problemy w sferach społecznej i gospodarczej. W związku z tym niezbędne jest planowanie i realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych odpowiadających na zidentyfikowane problemy oraz potencjały danego obszaru zdegradowanego, a także wynikającą z nich skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Na potrzeby prowadzenia procesu rewitalizacji współfinansowanego środkami Unii Europejskiej, *rewitalizację* należy rozumieć jako: „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany (...). Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością”¹.

Podstawowym narzędziem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych jest *program rewitalizacji*, który jest inicjowany, sporządzany oraz uchwalany przez Radę Gminy na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.). Jest to „wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji”².

---

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, Minister Rozwoju, Warszawa, 02.08.2016, s. 5–6.

² jw., s. 7–8.

Dokument obejmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów współfinansowanych ze środków UE oraz innych publicznych lub prywatnych), ponieważ tylko taka różnorodna konstrukcja warunkuje osiągnięcie efektów.

Objęcie danego obszaru zdegradowanego programem rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty i narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne oraz krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022 (LPR) stanowi spójny dokument strategiczny, który ma na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, mającego istotne znaczenie dla rozwoju gminy poprzez przedsięwzięcia kompleksowe (uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy), skoncentrowane terytorialnie oraz prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

Niniejszy dokument opracowany został zgodnie z *Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydanymi w dniu 02.08.2016 r. przez Ministra Rozwoju na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 11 *Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460 z późn. zm.), a także *Instrukcji przygotowywania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020*³ przyjętej 18.04.2017 r. przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie.

Dokument składa się z czterech zasadniczych części, a mianowicie: części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej, programowej oraz wdrożeniowej.

Część wprowadzająca zawiera ogólne informacje dotyczące metodologii opracowania dokumentu, a także jego uwarunkowania zewnętrzne, tj. strategiczno-programowe, wskazujące na powiązanie rewitalizacji z całościową wizją rozwoju gminy.

Część diagnostyczno-analityczna obejmuje metodologię delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz określenie ich zasięgów przestrzennych poprzez wskazanie przebiegu granic na terenie gminy. Ponadto zawiera szczegółową diagnozę wyznaczonego obszaru rewitalizacji w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej,

---

³ Załącznik do Uchwały nr 296/5906/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 18 kwietnia 2017 r.

przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej wraz ze skwantyfikowanymi danymi i ich analizą w celu przedstawienia skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Część programowa przedstawia najważniejsze założenia procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze Gminy Kolbuszowa w latach 2017–2022, tj. wizję wyprowadzenia go ze stanu kryzysowego (planowany efekt), cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań mającymi na celu eliminację lub ograniczenie zidentyfikowanych negatywnych zjawisk i wykorzystanie potencjałów lokalnych. Ponadto zostały tutaj zawarte podstawowe (główne) oraz uzupełniające (komplementarne) projekty rewitalizacyjne powiązane ze sobą i wspólnie oddziałujące na obszar rewitalizacji. Ważnym elementem są również szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem różnych źródeł ich finansowania.

Część wdrożeniowa składa się z systemu realizacji (wdrażania) dokumentu, a także systemu monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu w reakcji na zmiany w otoczeniu. Ponadto w niniejszej części zawarte zostały mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i innych podmiotów oraz grup nieformalnych aktywnych na terenie gminy na każdym etapie procesu rewitalizacji, tj. diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji. Ostatnim elementem jest opis przebiegu procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

I. Część wprowadzająca

1. Metodologia prac nad dokumentem

Metodologię sporządzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji warunkowały przede wszystkim *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.), a także obowiązujące *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydane przez Ministra Rozwoju w dniu 02.08.2016 roku.

Dokument opracowany został z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy we wszystkich etapach prac, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za zorganizowanie procesu konsultacji społecznych oraz przygotowanie końcowej wersji dokumentu. Na wybór takiego podejścia decydujący wpływ miała idea rewitalizacji, w której kluczową rolę odgrywa realizacja zasady partnerstwa i partycypacji społecznej.

Metodologia prac obejmowała dwie zasadnicze części (podzielone na poszczególne etapy), składające się na efekt końcowy w postaci dokumentu *Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2023*, a mianowicie:

- I. *Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy* – obejmowało następujące etapy:
  - 1) podjęcie na sesji przez Radę Miejską w Kolbuszowej *Uchwały nr LVII/616/14 z dnia 28 sierpnia 2014 roku w sprawie przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kolbuszowa na lata 2016–2020*.
  - 2) ogłoszenie o podjęciu ww. uchwały na stronie podmiotowej gminy (kolbuszowa.pl), w Biuletynie Informacji Publicznej (kolbuszowa.bip.gmina.pl), w zakładce „Rewitalizacja”), w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości (na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej).
  - 3) zgromadzenie danych statystycznych do diagnozy w podziale na ustalone jednostki referencyjne gminy i miasta we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej zarówno z Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej jak i instytucji zewnętrznych;
  - 4) wykonanie wielokryterialnej analizy przestrzennej ustalonych wskaźników oraz opracowanie diagnozy gminy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z mapami poglądowymi koncentracji problemów we wszystkich ww. sferach;

II. *Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji wraz z przeprowadzeniem procesu Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko* – obejmowało następujące etapy:

- 1) powołanie Zarządzeniem Nr 338/15 Burmistrza Kolbuszowej z dnia 22.07.2015 roku Zespołu ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2016–2020.
- 2) przeprowadzenie różnorodnych form partycypacji społecznej służących wspólnemu wypracowaniu przez wszystkich interesariuszy rewitalizacji głównych założeń dokumentu (wizji, celów, kierunków działań), a także „zbudowanie” bazy planowanych do realizacji projektów (w tym partnerskich), mających na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego;
- 3) opracowanie i przeprowadzenie w dniach 15.03–14.04.2017 roku zewnętrznych konsultacji społecznych projektu dokumentu poprzez opublikowanie na stronie projektu wraz z formularzem zgłaszania uwag oraz konsultacji z Zespołem ds. opracowania dokumentu.
- 4) wystąpienie w dniu 09.02.2017 roku z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (RDOŚ) o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 47 i 57 ust. 1 pkt 2 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.) wraz z uzyskaniem stanowiska ww. instytucji.
- 5) wystąpienie w dniu 9.02.2017 roku z wnioskiem do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 3 *Ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2017 r. poz 1261) oraz art.48 ust. 1 i art. 58 ust1 pkt. 2 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.) wraz z uzyskaniem stanowiska ww. instytucji.
- 6) przekazanie do oceny dokumentu i otrzymanie w dniu 10.04.2017 roku pisma ze stanowiskiem Zespołu ds. Rewitalizacji w sprawie *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022*;

- 7) uzupełnienie i korekta Lokalnego Programu Rewitalizacji zgodnie z oceną dokonaną przez Departament Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego – Zespół ds. Rewitalizacji w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022 oraz przeprowadzenie konsultacji wewnętrznych projektu dokumentu;
- 8) przeprowadzenie zewnętrznych konsultacji społecznych projektu GPR uzupełnionego zgodnie z uwagami Zespołu ds. Rewitalizacji przy Urzędzie Marszałkowskim Wojewódzka Podkarpackiego w dniach 20–27.06.2018 roku;

Szczegółowy opis działań partycypacyjnych przeprowadzonych na poszczególnych etapach prac przedstawiono w rozdziale 3 *Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji* części IV niniejszego dokumentu.

Dokument powstał w wyniku prac przedstawicieli samorządu, instytucji publicznych oraz kluczowych dla rozwoju gminy partnerów z sektorów społecznego i gospodarczego przy współdziałaniu (w postaci wsparcia merytorycznego) ekspertów i specjalistów zewnętrznych, a także mieszkańców wyznaczonego obszaru, jako kluczowych interesariuszy procesu rewitalizacji.

2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Program Rewitalizacji odnosząc się w swych założeniach do określonych problemów społecznych mieszkańców na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju gminy), a także założenia dokumentów regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu subregionalnym, regionalnym, krajowym oraz europejskim. W związku z tym komplementarność z celami, działaniami czy priorytetami innych dokumentów wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji.

Zestawienie dokumentów strategicznych i planistycznych wraz z nawiązaniem do ich założeń przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Nawiązanie Lokalnego Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR do zapisów dokumentu strategicznego i planistycznego ⁴
POZIOM EUROPEJSKI		
1.	<i>Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu</i>	<i>Priorytet III. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Ponadto wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych: CEL 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata. CEL 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne. CEL 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.</i>
POZIOM KRAJOWY		
2.	<i>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</i>	<i>Cel strategiczny: Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie. Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.</i>

⁴ Zapis założeń dokumentów przytoczono w niezmienionej formie.

		<p><i>Kierunek działań polityki przestrzennej:</i> Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych. <i>Działanie:</i> Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast.</p>
3.	<p>Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</p>	<p><i>Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:</i> Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: <i>Cel 3</i> Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki: <i>Cel 6</i> Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; <i>Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:</i> Rozwój regionalny: <i>Cel 8</i> Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; <i>Obszar Efektywności i sprawności państwa:</i> Kapitał społeczny: <i>Cel 11</i> Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</p>
4.	<p>Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</p>	<p><i>Cel główny:</i> Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. <i>Cel szczegółowy I –</i> Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną. <i>Obszar:</i> Przemiany strukturalne sektora. Nowe formy działania i współpracy. Nowoczesne instrumenty wsparcia. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Małe i średnie przedsiębiorstwa. <i>Cel szczegółowy II –</i> Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. <i>Obszar:</i> Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Spójność społeczna. <i>Obszar:</i> Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe. Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Rozwój zrównoważony terytorialnie. <i>Cel szczegółowy III –</i> Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu. <i>Obszar:</i> Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Prawo w służbie obywatelom i gospodarce. <i>Obszar:</i> Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców. Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem. <i>Obszar:</i> Cyfrowe państwo usługowe. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> E-państwo. <i>Obszar:</i> Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe.</p>

		<p><i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Efektywność wykorzystania środków UE.</p> <p><i>Obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości kapitału ludzkiego. Zwiększenie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju. • Wzmocnienie cyfrowego rozwoju kraju. • Zrównoważenie systemu energetycznego Polski. • Rozwój potencjału środowiska naturalnego na rzecz obywateli i przedsiębiorców.
5.	<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie</p>	<p><i>Cel główny:</i> Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p><i>Cel 2</i> Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).</p>
6.	<p>Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020</p>	<p><i>Wizja:</i> Polska Wschodnia makroregionem dynamicznie rozwijającym się z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, stopniowo i systematycznie poprawiającym swoją pozycję rozwojową i konkurencyjną w kraju oraz w Unii Europejskiej.</p> <p><i>Cel główny:</i> Wzrost wydajności pracy we wszystkich sektorach gospodarki Polski Wschodniej.</p> <p><i>Obszar strategiczny 2:</i> Zasoby pracy i jakość kapitału ludzkiego.</p> <p><i>Kierunek działań:</i> Przeciwdziałanie wykluczeniu na makroregionalnym rynku pracy i Wzmocnienie potencjału nowoczesnych kadr dla gospodarki opartej na wiedzy.</p>
POZIOM REGIONALNY		
7.	<p>Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020</p>	<p>Cele rewitalizacji są spójne w szczególności z następującymi elementami struktury celów <i>Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020:</i></p> <p><i>Cel główny strategii:</i> Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców.</p> <p><i>Dziedzina działań strategicznych:</i> Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka.</p> <p><i>Cel strategiczny 1.:</i> Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej.</p> <p><i>Priorytet 1.3.:</i> Turystyka.</p> <p><i>Cel:</i> Budowa konkurencyjnej, atrakcyjnej oferty rynkowej opartej na znacznym potencjale turystycznym regionu.</p> <p><i>Dziedzina działań strategicznych:</i> Kapitał ludzki i społeczny.</p> <p><i>Cel strategiczny 2.:</i> Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców.</p> <p><i>Priorytet 2.1.:</i> Edukacja.</p> <p><i>Cel:</i> Dostosowanie systemu edukacji do aktualnych potrzeb i wyzwań przyszłości.</p> <p><i>Priorytet 2.2.:</i> Kultura i dziedzictwo kulturowe.</p> <p><i>Cel:</i> Rozwinięty i efektywnie wykorzystany potencjał kulturowy regionu.</p> <p><i>Priorytet 2.3.:</i> Społeczeństwo obywatelskie.</p>

		<p><i>Cel:</i> Wzmocnienie podmiotowości obywateli, rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie ich wpływu na życie publiczne.</p> <p><i>Priorytet 2.4.:</i> Włączenie społeczne.</p> <p><i>Cel:</i> Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie.</p> <p><i>Priorytet 2.6.:</i> Sport powszechny.</p> <p><i>Cel:</i> Zwiększenie aktywności ruchowej oraz rozwoju psychofizycznego społeczeństwa.</p> <p><i>Dziedzina działań strategicznych:</i> Sieć osadnicza.</p> <p><i>Cel strategiczny 3.:</i> Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu.</p> <p><i>Priorytet 3.1.:</i> Dostępność komunikacyjna.</p> <p><i>Cel:</i> Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności przestrzennej województwa ze szczególnym uwzględnieniem Rzeszowa jako ponadregionalnego ośrodka wzrostu.</p> <p><i>Priorytet 3.4.:</i> Funkcje obszarów wiejskich.</p> <p><i>Cel:</i> Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku.</p> <p><i>Dziedzina działań strategicznych:</i> Środowisko i energetyka.</p> <p><i>Cel strategiczny 3.:</i> Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa.</p> <p><i>Priorytet 4.2.:</i> Ochrona środowiska.</p> <p><i>Cel:</i> Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu środowiska oraz zachowanie bioróżnorodności poprzez zrównoważony rozwój województwa.</p> <p><i>Priorytet 4.3.:</i> Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne wykorzystanie energii.</p> <p><i>Cel:</i> Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i efektywności energetycznej województwa podkarpackiego poprzez racjonalne wykorzystanie paliw i energii z uwzględnieniem lokalnych zasobów, w tym odnawialnych źródeł energii.</p>
8.	<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego⁵</p>	<p>W dokumencie określono, że „obszary problemowe” w ramach obszarów niekorzystnych zjawisk społeczno-gospodarczych, tj. obszary o szczególnie wysokim i trwałym bezrobociu strukturalnym dotyczą m.in. powiatu ropczycko-sędziszowskiego, w którym poziom życia mieszkańców jest wyraźnie niższy od średniej wojewódzkiej, a brak perspektyw ożywienia gospodarczego powoduje niekorzystne i patologiczne zjawiska społeczne.</p> <p>Kierunki polityki przestrzennej, przewidywane zadania i zamierzenia w dziedzinie środowiska, infrastruktury społecznej, gospodarczej, technicznej oraz struktur przestrzennych zawartych w <i>Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego</i> są ściśle związane z określonymi w Strategii Rozwoju Województwa polami strategicznymi, priorytetami, celami i kierunkami działań.</p> <p>Cele rewitalizacji są spójne z celami polityki przestrzennej województwa, takimi jak:</p>

⁵ Załącznik nr 1 do uchwały Nr XL VIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Podkarpackiego

		<p><i>Cele polityki przestrzennej w dziedzinie środowiska naturalnego i kulturowego, które obejmują m.in.:</i></p> <p>1) efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania, w tym:</p> <p>a) racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów środowiska poprzez dostosowanie organizacji struktury, funkcji i intensywności zagospodarowania przestrzennego do uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych;</p> <p><i>Cele polityki przestrzennej w zakresie infrastruktury społeczno-gospodarczej, które obejmują m.in.:</i></p> <p>2) poprawę jakości życia i równoważenie rozwoju, w tym m.in.:</p> <p>a) tworzenie warunków podnoszenia poziomu życia oraz łagodzenie negatywnych różnic w tym zakresie do innych regionów kraju, między innymi poprzez rozwój infrastruktury społecznej, rozwój gospodarczy oraz stosowanie aktywnych form zwalczania bezrobocia i patologii społecznych;</p> <p>h) rekultywację obszarów zdegradowanych o kierunku przeznaczenia rolno-leśnego oraz rekreacyjnego;</p> <p>i) rozwój infrastruktury społecznej w dziedzinie kultury, oświaty, usług.</p> <p><i>Cele polityki przestrzennej w dziedzinie komunikacji i infrastruktury technicznej, które obejmują:</i></p> <p>1) efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania, w tym m.in.:</p> <p>a) zwiększenie sprawności funkcjonowania układów komunikacyjnych poprzez rozbudowę i modernizację, a także aktywizację działania: układu drogowego, układu kolejowego, komunikacji lotniczej i przejść granicznych;</p> <p>2) poprawę jakości życia i równoważenie rozwoju;</p> <p>f) wprowadzanie ekologicznych źródeł zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą;</p> <p><i>Cele polityki przestrzennej województwa w dziedzinie struktur przestrzennych, które obejmują m.in.:</i></p> <p>1) efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania, w tym m.in.:</p> <p>b) adaptację istniejącego zainwestowania do nowych warunków rozwoju;</p> <p>2) poprawę jakości życia i równoważenie rozwoju, w tym m.in.:</p> <p>b) porządkowanie wielofunkcyjnych, problemowych i konfliktowych stref przestrzennych;</p> <p>c) zachowanie właściwych proporcji pomiędzy poszczególnymi elementami zagospodarowania przestrzennego w dążeniu do zrównoważonego rozwoju;</p> <p>d) poprawę walorów estetycznych struktur przestrzennych i krajobrazu;</p> <p>e) kształtowanie nowych struktur przestrzennych kreujących nowe jakościowo potrzeby;</p> <p>3) zwiększenie konkurencyjności województwa, w tym zwiększenie możliwości wyboru obszaru zamieszkania i pracy, poprzez występujące bogactwo form zagospodarowania przestrzennego w województwie.</p>
POZIOM SUBREGIONALNY		
9.	<p><i>Strategia Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego na lata 2014–2020</i></p>	<p><i>Wizja:</i> POWIAT KOLBUSZOWSKI – powiatem świadomym swej tożsamości, przyjaznym inwestorom i mieszkańcom, atrakcyjny turystycznie, otwarty na rozwój i współpracę.</p> <p><i>Misja:</i> Naszą misją jest wspieranie wieloaspektowego rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Kolbuszowskiego, w postanowieniu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Wspólnie kierujemy przyjazny wizerunek naszej Wspólnoty Lokalnej.</p>

		<p><i>Cel strategiczny 1</i> Przedsiębiorczość. <i>Priorytet tematyczny 1.1.</i> Rozwój przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych. <i>Priorytet tematyczny 1.2.</i> wspieranie rozwoju przedsiębiorczości. <i>Cel strategiczny 2</i> Infrastruktura i środowisko. <i>Priorytet tematyczny 2.1.</i> Infrastruktura techniczna. <i>Priorytet tematyczny 2.2.</i> Ochrona środowiska. <i>Cel strategiczny 3</i> Kapitał społeczny. <i>Priorytet tematyczny 3.1.</i> Edukacja. <i>Priorytet tematyczny 3.2.</i> Kultura, sport i turystyka. <i>Priorytet tematyczny 3.3.</i> Opieka zdrowotna, pomoc społeczna. <i>Priorytet tematyczny 3.4.</i> Rynek pracy.</p>
POZIOM LOKALNY		
10.	<p><i>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kolbuszowa na lata 2014–2020</i></p>	<p><i>Wizja:</i> Miasto i Gmina Kolbuszowa to obszar dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego, gdzie działania samorządu lokalnego ukierunkowane są na zapewnienie mieszkańcom wysokiego standardu życia i wszechstronnego rozwoju, przy zachowaniu czystości środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego. <i>Priorytet strategiczny nr 1.</i> Tworzenie sprzyjających warunków do napływu inwestorów wewnętrznych i zewnętrznych oraz wynikające stąd poszerzenie rynku pracy dla mieszkańców gminy <i>Cel strategiczny 1.1.</i> Lokalizacja w gminie nowych przedsiębiorstw oraz prowadzenie działań na rzecz utworzenia do 2020 roku nowych miejsc pracy <i>Priorytet strategiczny 2.</i> Zapewnienie czystości ekologicznej gminy poprzez zabezpieczenie właściwego sposobu odbioru i zagospodarowania odpadów stałych i ciekłych oraz rozwój infrastruktury komunalnej <i>Cel strategiczny 2.1.</i> Wyrażna poprawa stanu czystości ekologicznej gminy do roku 2020. <i>Priorytet strategiczny 4.</i> Tworzenie sprzyjających warunków rozwoju intelektualnego i fizycznego mieszkańców. <i>Cel strategiczny 4.1</i> Wdrażanie efektywnych systemów wsparcia dla rozwoju edukacji na różnych poziomach kształcenia. <i>Cel strategiczny 4.2</i> Poprawa stanu infrastruktury sportowej oraz tworzenie warunków i miejsc do rekreacji. <i>Priorytet strategiczny 5.</i> Zapewnienie mieszkańcom dostępności do dobrej jakości usług zdrowotnych oraz właściwej opieki socjalnej. <i>Cel strategiczny 5.2</i> Objęcie skuteczną pomocą socjalną osób potrzebujących z terenu gminy.</p>
11.	<p><i>Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013–2020</i></p>	<p><i>Misją</i> gminy jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób korzystających z różnych form zabezpieczenia społecznego poprzez udostępnianie im istniejących oraz rozwijanie nowych form oparcia społecznego realizowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne, grupy samopomocy i wolontariat. <i>Wizja:</i> Kompleksowe wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. <i>Cel Strategiczny I</i> Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>

	<p><i>Cel operacyjny I.</i> Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.</p> <p><i>Cel operacyjny II.</i> Ograniczenia zjawiska ubóstwa jako podstawowego czynnika przyczyniającego się do wykluczenia społecznego.</p> <p><i>Cel Strategiczny II</i> Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pozycji dzieci i młodzieży.</p> <p><i>Cel operacyjny I.</i> Zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie odpowiednich warunków życia dzieciom w naturalnym środowisku rodzinnym.</p> <p><i>Cel strategiczny III</i> Wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy.</p> <p><i>Cel operacyjny I.</i> Profilaktyka i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.</p> <p><i>Cel operacyjny II.</i> Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.</p> <p><i>Cel strategiczny IV</i> Utworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p><i>Cel operacyjny I.</i> Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego i gospodarczego poprzez stworzenia warunków do samodzielnego, pełnego i czynnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym.</p> <p><i>Cel operacyjny II.</i> Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ludzi starszych .</p> <p><i>Cel strategiczny V</i> Rozwój Kapitału Ludzkiego i Społecznego.</p> <p><i>Cel operacyjny I.</i> Wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.</p> <p><i>Cel operacyjny II.</i> Wyzwalanie aktywności obywatelskiej.</p>
--	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ww. dokumentów strategicznych i planistycznych

*Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kolbuszowa na lata 2014–2020*⁶ wykazuje, że słabymi stronami gminy są m.in.: ograniczona liczba miejsc pracy, wpływająca na wysoki poziom bezrobocia w gminie, wyjazdy ludzi młodych do pracy poza granice kraju, nieuporządkowany układ zabudowy, niewydolny układ komunikacyjny miasta oraz słaba jakość nawierzchni dróg⁷. Odpowiedzią na zdiagnozowane problemy jest misja określona w Strategii Rozwoju – *Miasto i Gmina Kolbuszowa to obszar dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego, gdzie działania samorządu lokalnego ukierunkowane są na zapewnienie mieszkańcom wysokiego standardu życia i wszechstronnego rozwoju, przy zachowaniu czystości środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego*⁸.

Wyznaczone założenia planuje się osiągnąć poprzez koncentrację wokół pięciu pól strategicznych⁹:

⁶ Strategia Rozwoju przyjęta Uchwałą nr LVIII/624/14 Rady Miejskiej w Kolbuszowej z dnia 30 września 2014r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kolbuszowa na lata 2014-2020.

⁷ jw., s. 18.

⁸ jw., s. 20.

⁹ jw., s. 20.

1. Przedsiębiorczość,
2. Infrastruktura techniczna i gospodarka komunalna,
3. Infrastruktura drogowa,
4. Edukacja, kultura, sport i turystyka,
5. Opieka zdrowotna i socjalna.

Główne założenia procesu rewitalizacji są powiązane z ww. obszarami, w ramach którego przewidziane są następujące priorytety strategiczne¹⁰:

- *Priorytet strategiczny nr 1.* Tworzenie sprzyjających warunków do napływu inwestorów wewnętrznych i zewnętrznych oraz wynikające stąd poszerzenie rynku pracy dla mieszkańców gminy.
- *Priorytet strategiczny 2.* Zapewnienie czystości ekologicznej gminy poprzez zabezpieczenie właściwego sposobu odbioru i zagospodarowania odpadów stałych i ciekłych oraz rozwój infrastruktury komunalnej.
- *Priorytet strategiczny 4.* Tworzenie sprzyjających warunków rozwoju intelektualnego i fizycznego mieszkańców.
- *Priorytet strategiczny 5.* Zapewnienie mieszkańcom dostępności do dobrej jakości usług zdrowotnych oraz właściwej opieki socjalnej.

Jednym z kierunków działań ujętych w Priorytetu inwestycyjnego 4 jest „Rewitalizacja miasta Kolbuszowa” a w ramach Priorytetu inwestycyjnego 5 jest „Rewitalizacja obszarów zdegradowanych”¹¹. Wskazuje to na potrzebę przeprowadzenia kompleksowego procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze gminy, który jest niezbędnym elementem w rozwoju gminy.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022 jest także spójny z celami wyznaczonymi w ramach Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013–2020¹², której Misja brzmi: przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób korzystających z różnych form zabezpieczenia społecznego poprzez udostępnianie im istniejących oraz rozwijanie nowych form oparcia społecznego realizowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne, grupy samopomocy i wolontariat¹³.

---

¹⁰ jw., s. 25–31.

¹¹ jw., 29–31.

¹² *Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych* na lata 2013–2020 przyjęta Uchwałą nr XXXVI/413/13 Rady Miejskiej w Kolbuszowej z dnia 27.03.2013 r.

¹³ jw., str. 49.

W celu realizacji wizji Strategii, która brzmi: *kompleksowe wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem*¹⁴ wyznaczono następujące cele strategiczne¹⁵:

- *Cel Strategiczny I* Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- *Cel Strategiczny II* Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pozycji dzieci i młodzieży.
- *Cel strategiczny III* Wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy.
- *Cel strategiczny IV* Utworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.
- *Cel strategiczny V* Rozwój Kapitału Ludzkiego i Społecznego.

Jak zapisano w Strategii Dzięki zaplanowanym do realizacji projektom *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022* realizuje cele operacyjnych ww. Strategii¹⁶:

- W ramach celu strategicznego I: *Cel operacyjny I*. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy, *Cel operacyjny II*. Ograniczenia zjawiska ubóstwa jako podstawowego czynnika przyczyniającego się do wykluczenia społecznego.
- W ramach celu strategicznego II: *Cel operacyjny I*. Zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie odpowiednich warunków życia dzieciom w naturalnym środowisku rodzinnym,
- W ramach celu strategicznego III: *Cel operacyjny I*. Profilaktyka i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, *Cel operacyjny II*. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień,
- W ramach celu strategicznego: *Cel operacyjny I*. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego i gospodarczego

---

¹⁴ jw., str. 49–50.

¹⁵ jw., str. 50–58.

¹⁶ jw.

poprzez stworzenia warunków do samodzielnego, pełnego i czynnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym, *Cel operacyjny II. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ludzi starszych,*

W ramach celu strategicznego V: *Cel operacyjny I. Wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej, Cel operacyjny II. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej.*

II. Część diagnostyczno-analityczna

1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Metodologię wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz szczegółowy przebieg procesu diagnostycznego gminy zawiera *Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kolbuszowa* stanowiąca załącznik 1. do niniejszego dokumentu.

Zgodnie z pkt 1 z rozdziału 3 Wytycznych, *rewitalizacja* to „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych”, dlatego przy wyznaczaniu zasięgu obszaru zdegradowanego wzięto pod uwagę zestaw kryteriów zawarty w pkt 2, który wskazuje na istnienie stanu kryzysowego na danym terenie.

Stan kryzysowy zdefiniowany został jako „stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- 1) *gospodarczej* – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- 2) *środowiskowej* – w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska;
- 3) *przestrzenno-funkcjonalnej* – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
- 4) *technicznej* – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy”¹⁷.

W związku z powyższym w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego Gmina Kolbuszowa podzielona została na *jednostki strukturalne (referencyjne)*, w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym. W procesie diagnostycznym na terenie gminy przyjęto podział na sołectwa. Analiza danych ilościowych w ustalonych jednostkach strukturalnych pozwoliła na stosunkowo łatwe zidentyfikowanie lokalizacji problemów i wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego.

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji, w przeprowadzonej diagnozie na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego dokonano analizy porównawczej jednostek referencyjnych, opartej na zestawie wskaźników cząstkowych oraz syntetycznych wskaźników degradacji we wszystkich sferach, pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania zjawisk kryzysowych i potencjałów lokalnych na terenie gminy. Jako główne kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto 46 wskaźników ustalonych na podstawie danych statystycznych gromadzonych w zasobach Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej oraz instytucji zewnętrznych, m.in.: Powiatowego Urzędu Pracy w Kolbuszowej Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, Głównego Urzędu Statystycznego (BDL), Państwowej Komisji Wyborczej, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej – Wody Polskie. Część pozyskanych danych została wykorzystana do porównawczej analizy ilościowej wskaźników ze średnią wartością dla całej gminy, a część posłużyła do dokonania analizy jakościowej, charakteryzującej ważne dla rewitalizacji deficyty i problemy obszarów oraz lokalne potencjały. Ponadto z uwagi na brak danych zagregowanych do poziomu sołectw, sytuację na terenie gminy w sferze środowiskowej w zakresie oceny jakości powietrza dokonano poprzez analizę jakościową dostępnych informacji.

W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego wykorzystano różnorodne źródła informacji, dzięki czemu zastosowane podejście ma charakter kompleksowy i łączy wykorzystanie metod ilościowych z jakościowymi.

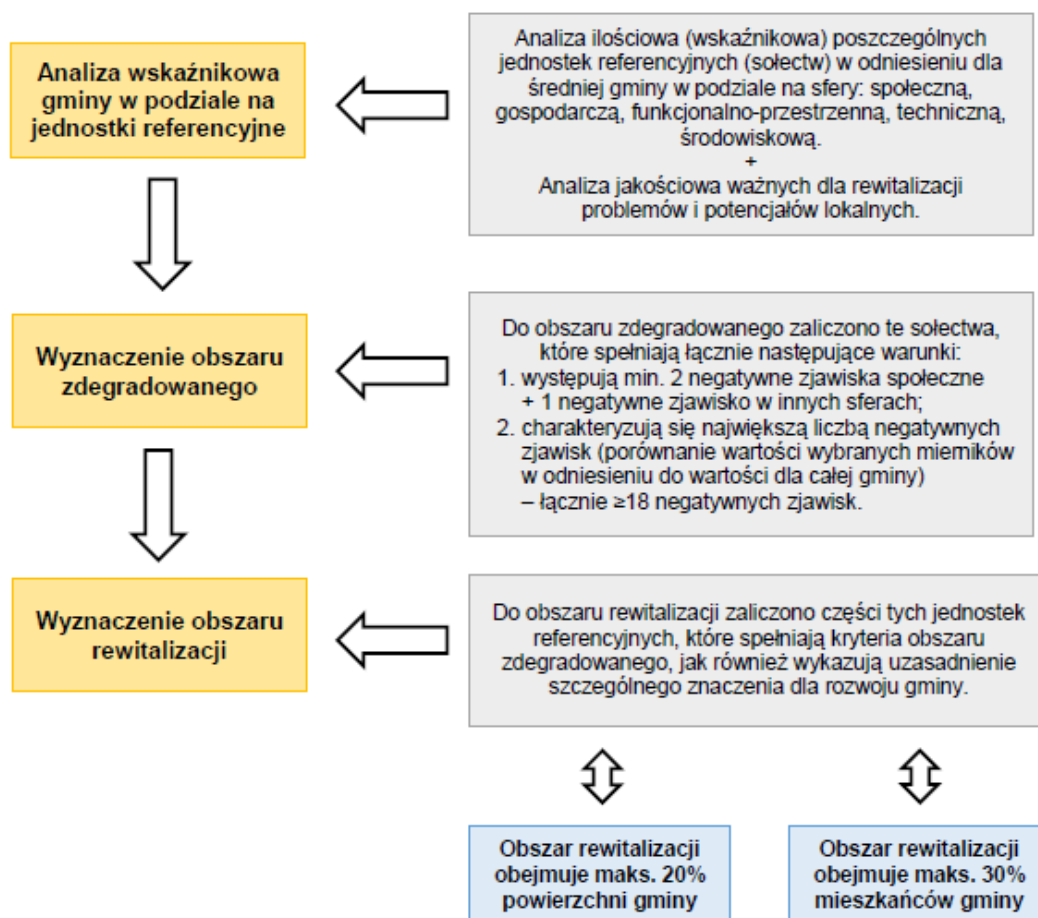
¹⁷ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, Minister Rozwoju, 02.08.2016, s. 6–7.

Delimitacja obszaru rewitalizacji dokonana została przy uwzględnieniu zapisów pkt 4 z rozdziału 3 *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, który stanowi, że jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (...), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”.

Zgodnie z powyższym, wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji nastąpiło w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich było stwierdzenie, że na wybranym obszarze uznanym wcześniej jako zdegradowany istnieje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Drugą z przesłanek było uznanie, że wybrany obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Takie uzasadnienie obejmuje przedstawienie możliwych do wykorzystania w procesie rewitalizacji lokalnych potencjałów.

Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji w Gminie Kolbuszowa przedstawiona została na schemacie 1

Schemat 1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa

Źródło: Opracowanie własne

2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z pkt 3 z rozdziału 3 Wytycznych, *obszar zdegradowany* to „obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów”.

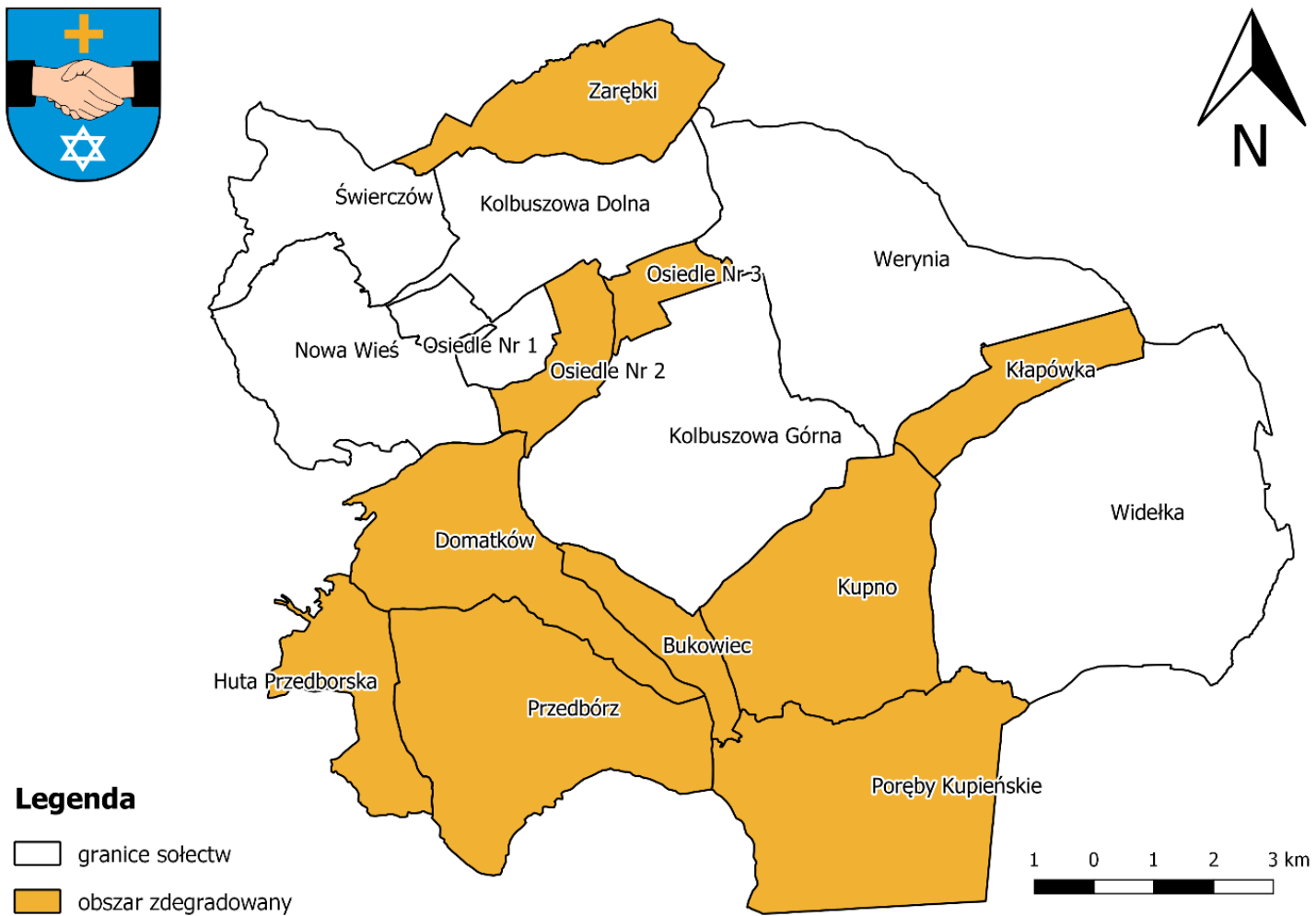
Na podstawie przeprowadzonego audytu gminnego wyznaczono obszar zdegradowany, na który składają się jednostki referencyjne charakteryzujące się przynajmniej 9 problemami w sferze społecznej, przy jednoczesnym występowaniu problemów przynajmniej w jednej innej sferze. Zgodnie z przedstawionymi założeniami obszar zdegradowany na terenie Gminy Kolbuszowa obejmuje jednostki: Poręby Kupieńskie (14), Domatków (13), Przedbórz (13), Huta Przedborska (12), Bukowiec (11), Kupno (11), Osiedle III (11), Kłapówka (10), Osiedle II (9) oraz Zarębki (9).

Wskazany obszar zajmuje 75,44 km², co stanowi 44,16% powierzchni gminy i w 2017 roku był zamieszkiwany przez 11 778 osób, tj. 47,10% ogółu mieszkańców gminy.

Granice obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Kolbuszowa przedstawia mapa 1.

Mapa 1 Granice wyznaczonego obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Kolbuszowa

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z pkt 4 z rozdziału 3 Wytycznych, *obszar rewitalizacji* to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (...), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy”.

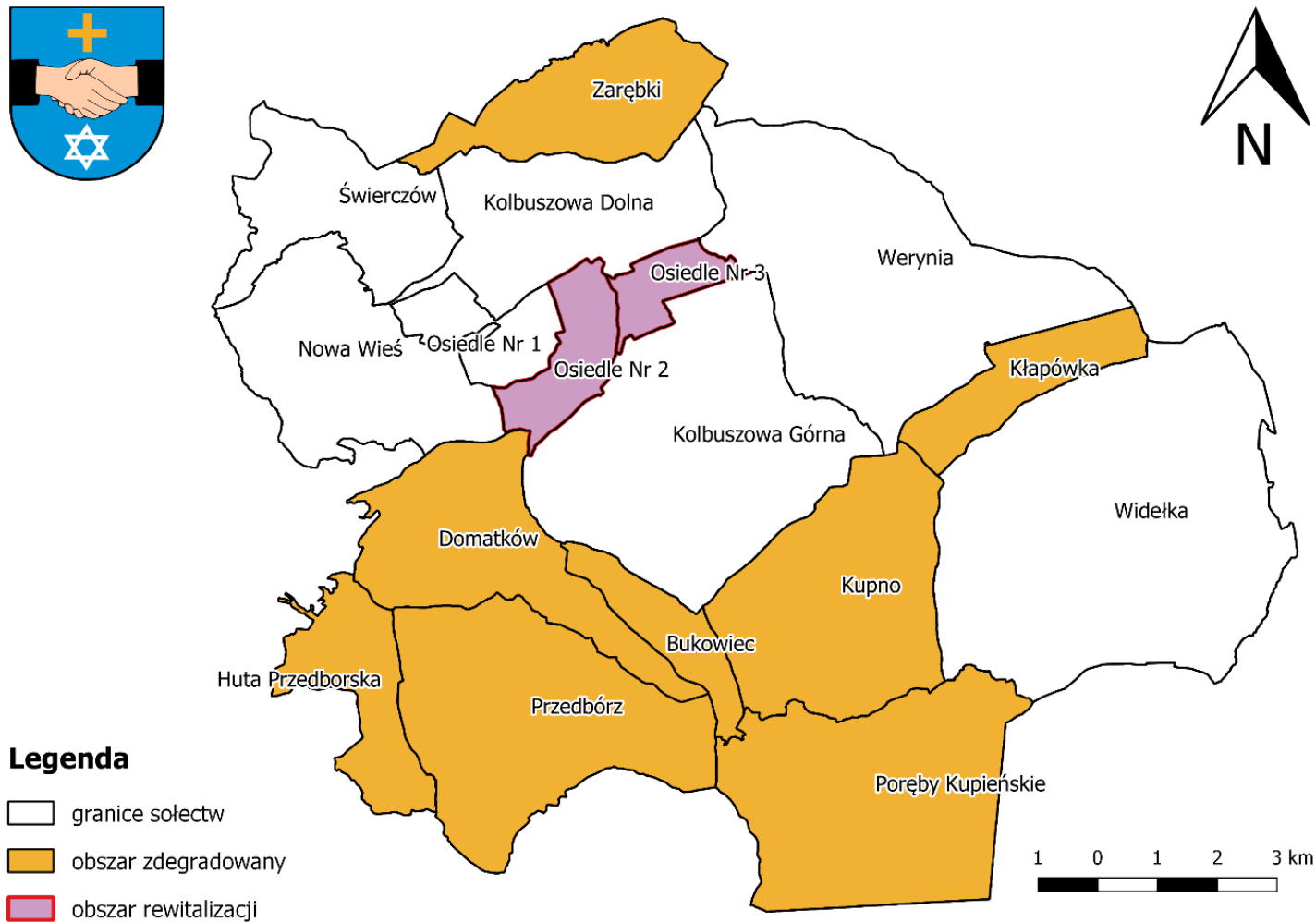
Na podstawie ww. zapisów Wytycznych wyznaczony został obszar, na którym występuje wysokie natężenie negatywnych zjawisk przede wszystkim w sferze społecznej a ponadto przestrzenno--funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, a jednocześnie mający istotne znaczenie dla rozwoju gminy i planowane jest na nim przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w podziale na jednostki referencyjne gminy i delimitacji obszaru zdegradowanego wyznaczono obszar rewitalizacji, który obejmuje zamieszkałe tereny jednostek pomocniczych: Osiedle II i Osiedle III.

Wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 2,97 km² (1,74% powierzchni ogółem gminy) i w 2017 roku był zamieszkały przez 4 519 mieszkańców (18,7% ludności ogółem gminy), więc nie przekracza limitów określonych w pkt 4 w rozdziale 3 *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*.

Poglądową lokalizację obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego przedstawia mapa 2, natomiast poglądowy przebieg granic obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa zaznaczono na mapie 3.

Mapa 2 Lokalizacja obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego i Gminy Kolbuszowa

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 3 Granice wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [google.com/maps](https://www.google.com/maps)

3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Jednym z najważniejszych elementów Programu Rewitalizacji, wynikającym z zapisów Wytycznych w zakresie rewitalizacji jest pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji, która obejmuje analizę czynników i zjawisk kryzysowych oraz lokalnych potencjałów we wszystkich sferach, tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Jednak należy wziąć pod uwagę fakt, że problemy analizowane we wszystkich aspektach wzajemnie się przenikają i podział na sfery tematyczne ma charakter umowny. Takie szerokie rozpoznanie oraz identyfikacja skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych pozwoli na przygotowanie projektów o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i większym oddziaływaniu.

Schemat 2 Sfery tematyczne analizowane w pogłębionej diagnozie obszaru rewitalizacji

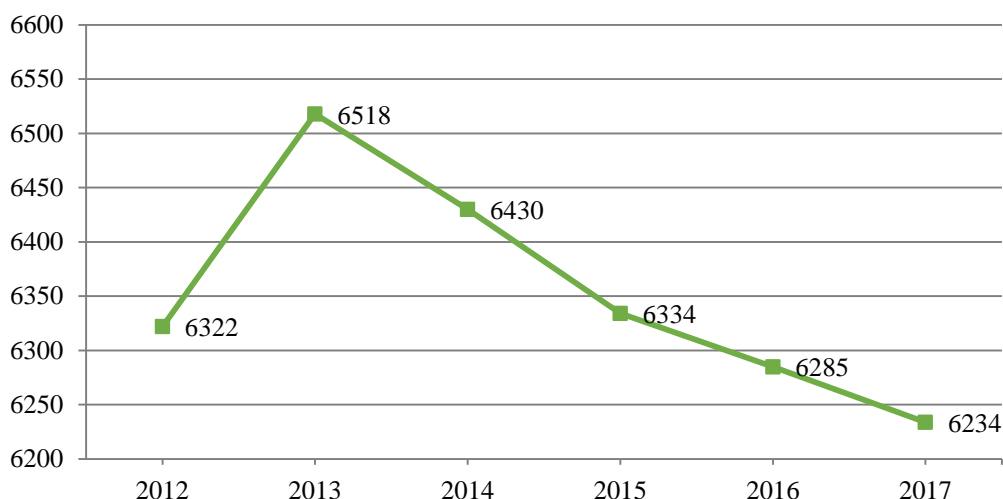

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje zamieszkałe tereny jednostki pomocniczej Osiedle II i Osiedle III. W prawdzie jednostki pomocnicze – sołectwa: Poręby Kupieńskie, Domatków, Przedbórz, Huta Przedborska, Bukowiec, Kupno, Kłapówka statystycznie charakteryzują się większą koncentracją negatywnych zjawisk kryzysowych niż Osiedle II i Osiedle III, ale należy zwrócić uwagę iż zgodnie z art. 10 ustawy o rewitalizacji, obszar rewitalizacji powinien nie tylko charakteryzować się wysokim natężeniem tych zjawisk, ale też powinien mieć istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Potencjały i zasoby wyznaczonego obszaru rewitalizacji, który jest centrum społecznym, gospodarczym i administracyjnym Gminy Kolbuszowa pokazują, iż ma on istotne znaczenie dla rozwoju gminy, szczególnie w sferze społecznej, w której zidentyfikowano najwięcej problemów. Na terenie Osiedla II i Osiedla III znajdują się bowiem obiekty administracji publicznej, budynki oświaty i infrastruktury społecznej, z których korzystający mieszkańcy całej gminy. Zlokalizowane są takie miejsca i obiekty jak m.in.: Starostwo Powiatowe w Kolbuszowej, Urząd Miejski w Kolbuszowej, Urząd Skarbowy w Kolbuszowej, Sąd Rejonowy w Kolbuszowej, Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia w Kolbuszowej, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Kolbuszowej, Liceum Ogólnokształcące im. Janka Bytnara w Kolbuszowej, Zespół Szkół Technicznych im. Bohaterów Września 1939 r. w Kolbuszowej, szkoły podstawowe. Na duży potencjał tego obszaru w sferze gospodarczej ma Podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO – Park Mielec zlokalizowana na terenie Osiedla III. Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się ponadto dobrze rozwiniętą infrastrukturą transportowo-komunikacyjną (przez ten teren przebiega droga krajowa nr 9 Radom–Rzeszów oraz linia kolejowa nr 71, łącząca Rzeszów z Tarnowem), w związku z czym jest on łatwo dostępny dla mieszkańców gminy.

Według danych Urzędu Gminy w Kolbuszowej za 2014 rok, stan ludności na wyznaczonym obszarze rewitalizacji (zgodnie z faktycznym miejscem zamieszkania) wynosił ogółem 6 340 mieszkańców. Zgodnie z danymi na wykresie 1, liczba ludności na terenie obszaru rewitalizacji w latach 2012–2013 gwałtownie wzrosła, po czym w kolejnych latach kolejnych spadała.

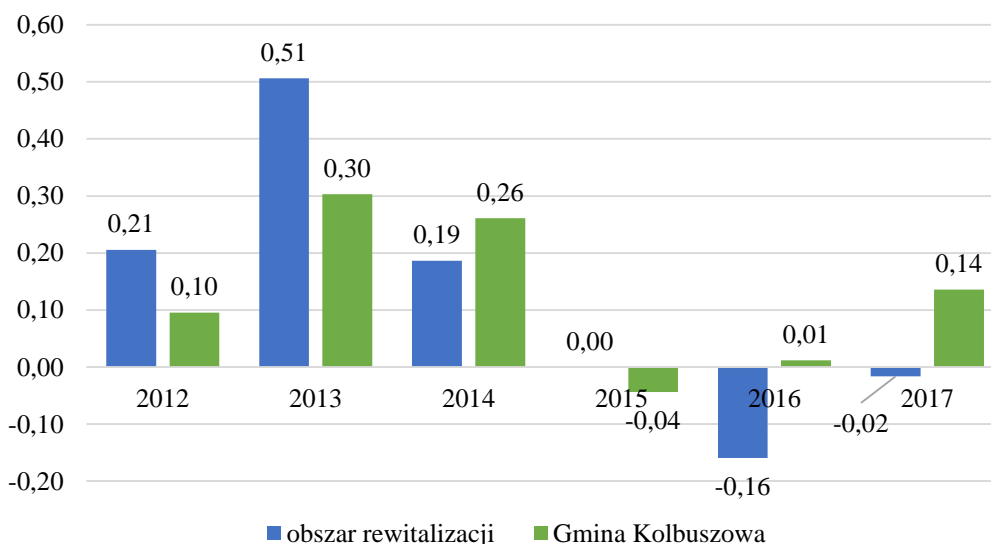
Wykres 1 Liczba ludności na obszarze rewitalizacji w latach 2012–2017

Źródło: Opracowanie własne danych Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej

Przyrost naturalny to różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów. Wartość dodatnia oznacza liczbę urodzeń przewyższającą liczbę zgonów, ujemna – odwrotnie. Wartości tego wskaźnika na obszarze rewitalizacji w latach 2012–2017 były bardzo zróżnicowane i sytuacja dynamicznie się zmieniała. Przyrost naturalny dla Gminy Kolbuszowa na przestrzeni analizowanych lat był mniej zróżnicowany w porównaniu do obszaru rewitalizacji (wykres 2).

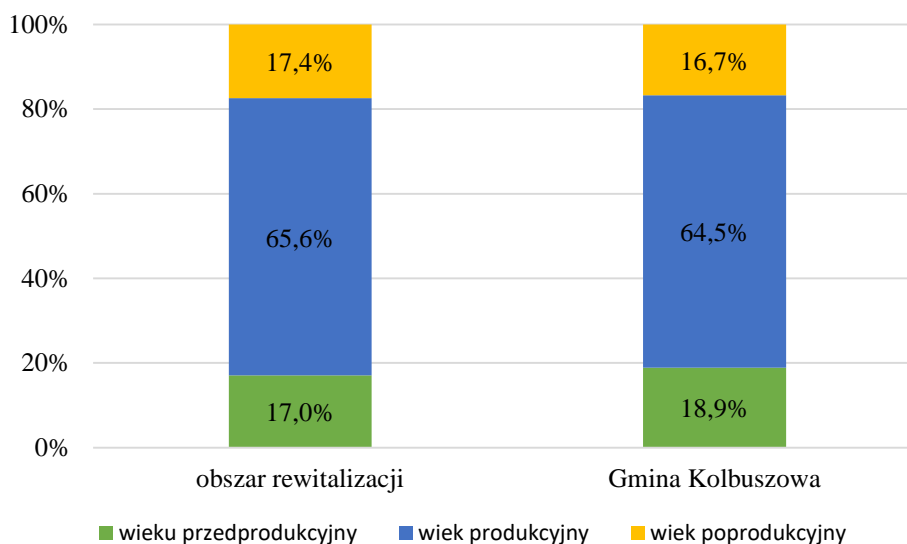
Wykres 2 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania w latach 2012–2017 – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej

Procesy demograficzne związane z ruchem naturalnym ludności, takie jak: urodzenia, zgony i migracje wpływają nie tylko na liczbę ludności, ale także na jej strukturę wiekową. Analizując udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem na wyznaczonym obszarze rewitalizacji należy wskazać, że w 2014 roku mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym stanowili 16,4% ludności, w wieku produkcyjnym 65,6% ludności, natomiast w wieku przedprodukcyjnym 21,9% (wykres 3). W porównaniu do średniej dla całej gminy, na obszarze rewitalizacji jest mniej osób w wieku przedprodukcyjnym oraz więcej w poprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa na tym terenie.

Wykres 3 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem w 2014 roku – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa

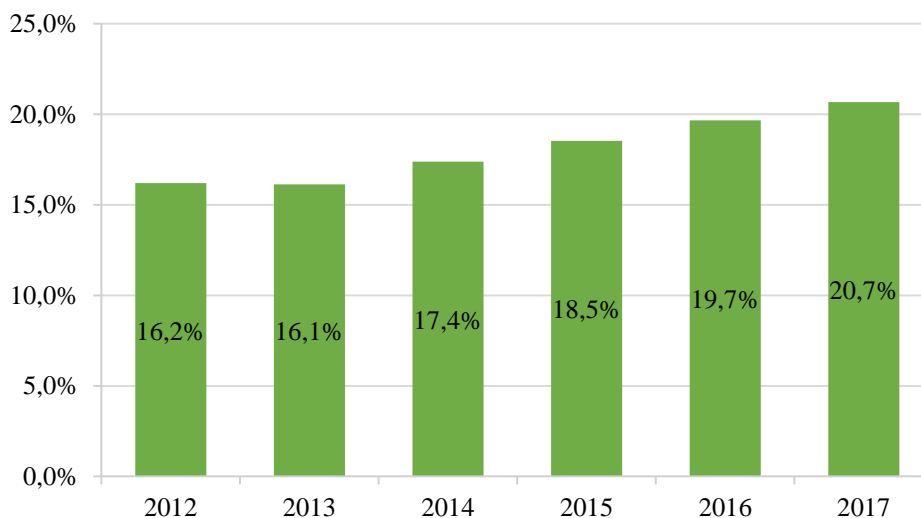

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej

Należy również zauważyć, że w latach 2012–2017 na obszarze rewitalizacji odnotowano stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie osób – wykres 4. Potwierdzeniem niekorzystnej sytuacji demograficznej na obszarze rewitalizacji w porównaniu do gminy jest wskaźnik odnoszący się do udziału liczby osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym, który w 2014 roku wynosił 26,5% przy średniej dla całej gminy 25,9%. (wykres 5). W ciągu kilku następnych lat będzie można zauważyć pogłębiającą się tendencję wzrostową liczby osób, które przekroczą potencjalny wiek zdolności do pracy.

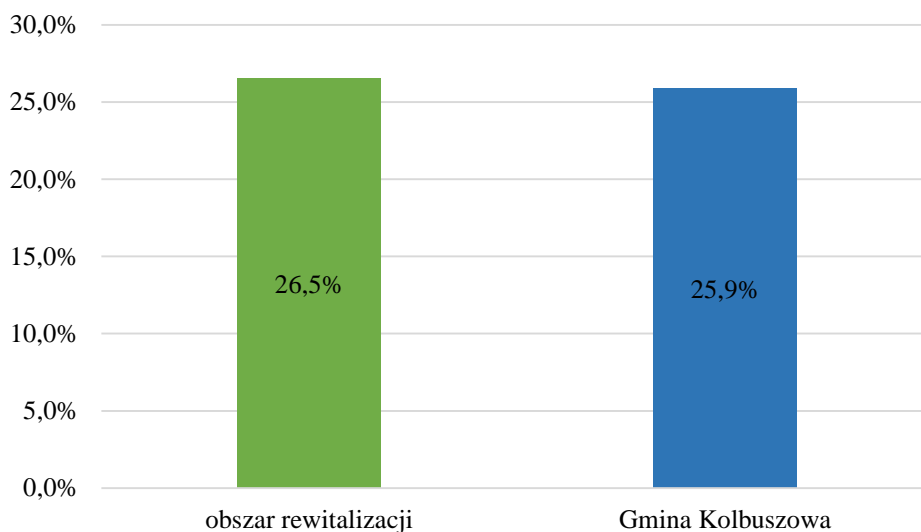

Wykres 4 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności ogółem na obszarze rewitalizacji w latach 2012–2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej

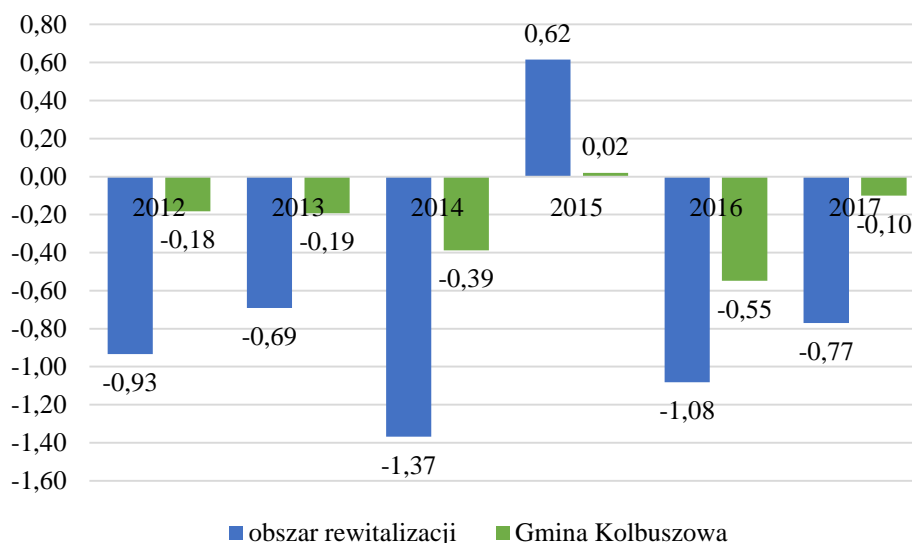
Wykres 5 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym według faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej

Struktura grup ekonomicznych ludności jest powiązana z migracją. Według danych przedstawionych na wykresie 6, saldo migracji zarówno na obszarze rewitalizacji jak i w gminie w latach 2012–2017 było bardzo zróżnicowane. Taki rozkład danych świadczy o niestabilizowanym i zmiennym stosunku ilości zameldowań do wymeldowań. W 2014 roku wskaźnik ten na obszarze rewitalizacji wynosił 0,66, jednak rok wcześniej -0,40, a w 2015 roku kształtował się na poziomie -0,13.

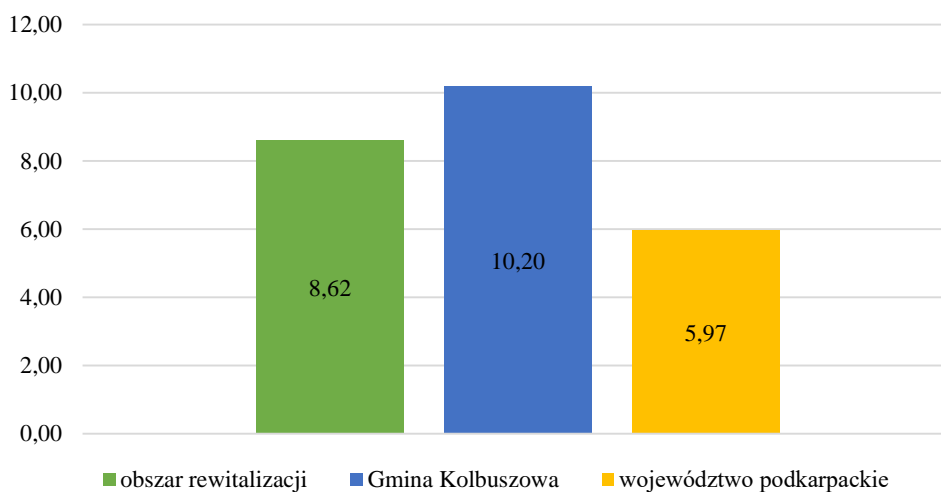
Wykres 6 Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania w latach 2012–2017 – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej

Kryterium określającym poziom ubóstwa i skalę negatywnych zjawisk o charakterze społecznym na wyznaczonym obszarze rewitalizacji jest wskaźnik dotyczący liczby osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania. Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji wyniosła 8,62% i była niższa od średniej dla gminy wynoszącej 10,20% (wykres 7) oraz znacząco wyższa od średniej dla województwa (zgodnie z GUS 5,97%). Świadczy to o niekorzystnej sytuacji w sferze społecznej, koniecznej do rozwiązania w ramach działań rewitalizacyjnych.

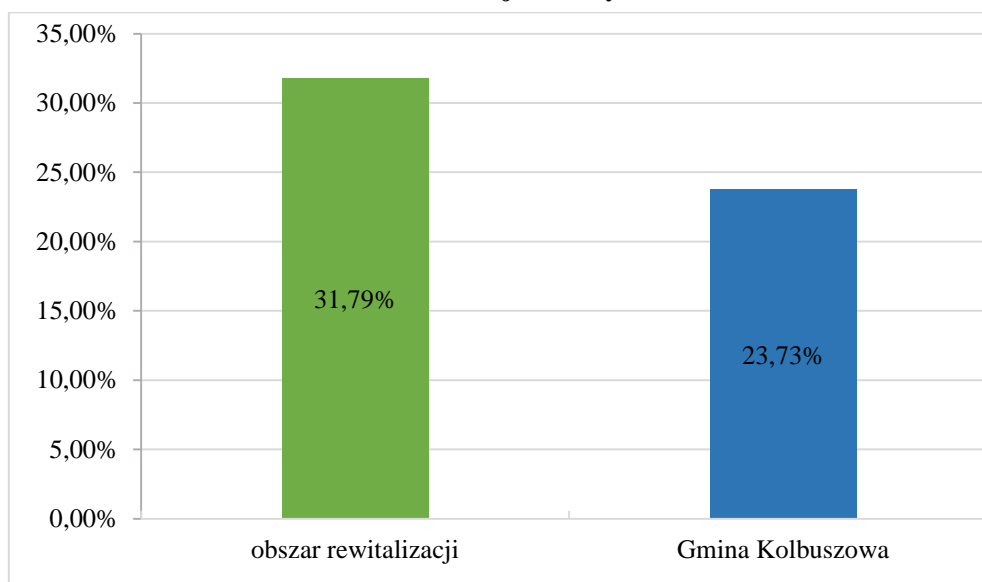
Wykres 7 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania w % ludności ogółem w 2016 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Kolbuszowa oraz województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej oraz danych GUS

W 2014 roku na obszarze rewitalizacji odnotowano dużą liczbę wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”. Zgodnie z danymi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w 2014 roku wskaźnik ten dla obszaru rewitalizacji wyniósł 31,79% (wykres 8). Wartość ta była wyższa niż średnia dla gminy.

Wykres 8 Liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta" na 10 tys. w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej

Kumulacja osób wykluczonych społecznie w jednym miejscu powoduje tworzenie się tzw. „enklaw biedy”. Negatywne zjawiska społeczne występują wewnątrz obszaru z różną intensywnością i nieco inne są także ich przyczyny. Nie zmienia to faktu, że rozproszenie koncentracji problemów społecznych wpływa na jakość życia całej społeczności zamieszkującej na tym obszarze i osób korzystających z różnych usług czy aktywności na jego terenie. Z zestawienia danych w tabeli 2 wynika, że największymi problemami społecznymi, biorąc pod uwagę pomoc udzieloną przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2014 roku było ubóstwo. Należy podjąć działania ograniczające poziom bezrobocia i przyczyniające się do wzrostu dochodów mieszkańców, poprawiając tym samym jakość ich życia.

Tabela 2 Najczęstsze powody korzystania ze świadczeń na obszarze rewitalizacji, na terenie Gminy Kolbuszowa oraz na terenie województwa świętokrzyskiego w 2014 roku (liczba osób, którym przyznano świadczenie z danego powodu na 100 mieszkańców)

Lp.	Nazwa wskaźnika	obszar rewitalizacji	Średnia gminy	Średnia województwa świętokrzyskiego
1.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	8,62	10,20	ROPS 6,1 GUS 5,97
2.	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	4,20	6,31	2,10
3.	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	3,04	4,01	3,16
4.	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	2,17	2,30	1,20
5.	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	0,54	0,57	0,20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej

Bezrobocie jako zjawisko społeczne ma znaczący wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka, zwłaszcza w przypadku długookresowości. Pierwsze odczuwalne skutki wiążą się z naturą ekonomiczną – utratą źródła utrzymania, idącym za tym ubożeniem, a w dalszej kolejności problemami społecznymi czy nawet z przestępczością. Może też prowadzić do rozpadu rodziny czy przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji do dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Ubóstwo rozumiane jest jako uzyskiwanie dochodów poniżej ustawowego kryterium dochodowego, które oscyluje na granicy minimum egzystencji określonego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych – w 2014 roku ustalone zostało na poziomie 544 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 457 zł dla osoby w rodzinie¹⁸. Ubóstwo jest wynikiem głównie bezrobocia, niepełnosprawności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego, a także uzależnień.

Problemy w realizowaniu funkcji rodzicielskich dotyczą trzech podstawowych aspektów: opieki i wychowania dziecka, prowadzenia gospodarstwa domowego oraz kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych. W większości rodzin problemy

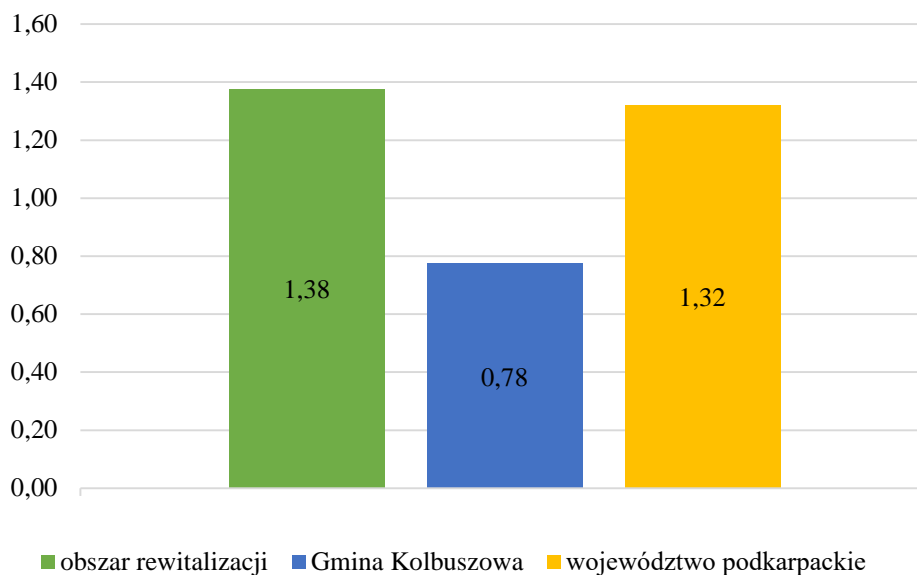
¹⁸ Strona internetowa Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, ipiss.com.pl/?zaklady=minimum-egzystencji-2, inf. z dnia 05.12.2016.

dotyczą więcej niż jednego obszaru i są połączone z problemem bezrobocia, ubóstwa czy uzależnień.

W związku z powyższym należy podjąć kompleksowe działania społeczne na obszarze rewitalizacji służące rozwiązaniu zidentyfikowanych problemów społecznych oraz integracji oraz aktywizacji mieszkańców. Zaplanowanie działań społecznych o charakterze wyprzedzającym będzie miało na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji.

Kolejnym istotnym czynnikiem oceny skali rozwiązywania różnych problemów społecznych w rewitalizacji jest stan bezpieczeństwa publicznego. Do oceny bezpieczeństwa publicznego posłużono się danymi udostępnionymi przez Komendę Powiatową Policji w Kolbuszowej. Wykres 9 przedstawia wskaźnik „liczby stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania” w 2014 roku – porównanie średniej obszaru rewitalizacji do Gminy Kolbuszowa i województwa podkarpackiego. Wartość dla obszaru rewitalizacji (1,38) kształtowała się na niższym w stosunku do średniej dla gminy, która wynosiła w badanym okresie 0,78. W porównaniu do województwa również była mniejsza – 1,32. Dane te pokazują, iż poziom bezpieczeństwa publicznego w zakresie przestępczości nie jest zadowalający. Zidentyfikowanym problemem na obszarze rewitalizacji są dewastacje mienia publicznego czy zakłócanie porządku publicznego. Problem ten został wskazany również przez interesariuszy rewitalizacji na etapie diagnostycznym. Poziom wykroczeń może mieć negatywny wpływ na tworzenie się postaw i zachowań ludzi należących do społeczności lokalnej, dlatego tak istotne jest prowadzenie odpowiednich działań prewencyjnych i operacyjnych. Przeciwdziałanie takim zjawiskom wymusza również stworzenie spójnego lub uzupełniania istniejącego systemu monitoringu, obejmującego w szczególności miejsca najczęstszego łamania prawa.

Wykres 9 Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Kolbuszowa oraz województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Ropczycach

W związku z tym zauważalna jest potrzeba działań ukierunkowanych na poprawę tej sytuacji, takich jak: stworzenie chodników dla pieszych (szczególnie na trasie prowadzącej do szkoły), zastosowanie barierek w miejscach szczególnie niebezpiecznych, stworzenie odpowiedniej ilości miejsc parkingowych w sąsiedztwie budynków użyteczności publicznej, czy też monitoringu zewnętrznych miejsc publicznych.

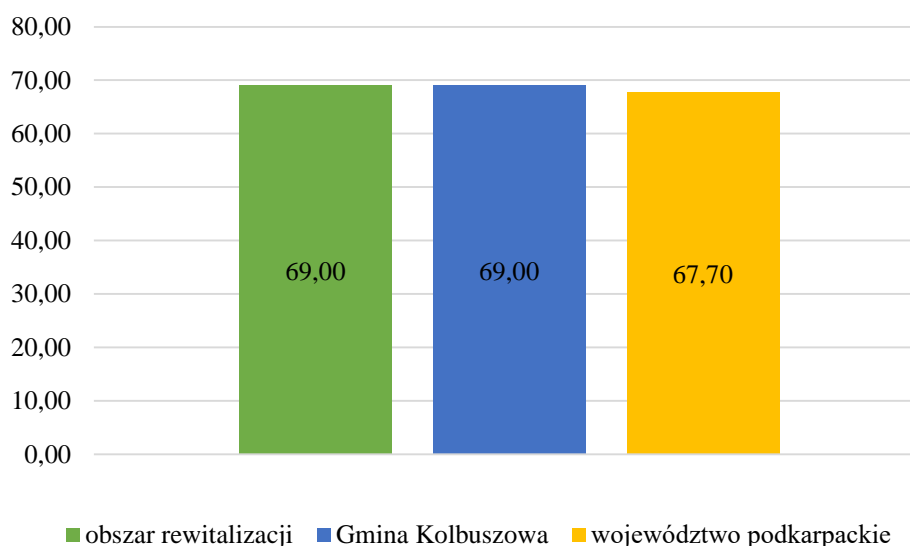
Wysoki poziom wykroczeń w tym zakresie aktów wandalizmu może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność lokalną, dlatego istotne jest prowadzenie adekwatnych działań prewencyjnych i operacyjnych we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Ropczycach oraz lokalnym posterunkiem Policji, zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz porządku publicznego mieszkańców (w szczególności na obszarach problemowych).

Zasadniczą rolę w podniesieniu jakości zasobów ludzkich, a tym samym rozwiązywaniu problemów występujących na obszarze rewitalizacji pełni jakość i poziom edukacji, rozumianej jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy i umiejętności. W związku z tym istotne jest, aby lokalna społeczność miała równy dostęp do wiedzy przez całe życie i usługa ta świadczona była na wysokim poziomie.

Jednym ze wskaźników przedstawiających jakość i efekty kształcenia na wyznaczonym obszarze rewitalizacji są wyniki uzyskane ze sprawdzianu szóstoklasistów oraz wybranych

części egzaminu gimnazjalnego, sprawdzające wiedzę i umiejętności uczniów kończących dany poziom nauczania. Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji funkcjonuje Szkoła Podstawowa do której uczęszczają uczniowie również spoza obszaru rewitalizacji. W związku z tym dokonano porównania wyników uzyskanych przez uczniów na terenie gminy ze średnią wartością dla województwa podkarpackiego w 2015 roku (wykres 10). Średnie % wyniki uzyskane przez uczniów ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej na obszarze rewitalizacji i obszaru gminy wynosiły 69,9% – kształtowały się korzystniej w porównaniu do średniej dla województwa.

Wykres 10 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w 2015 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Kolbuszowa oraz województwa podkarpackiego

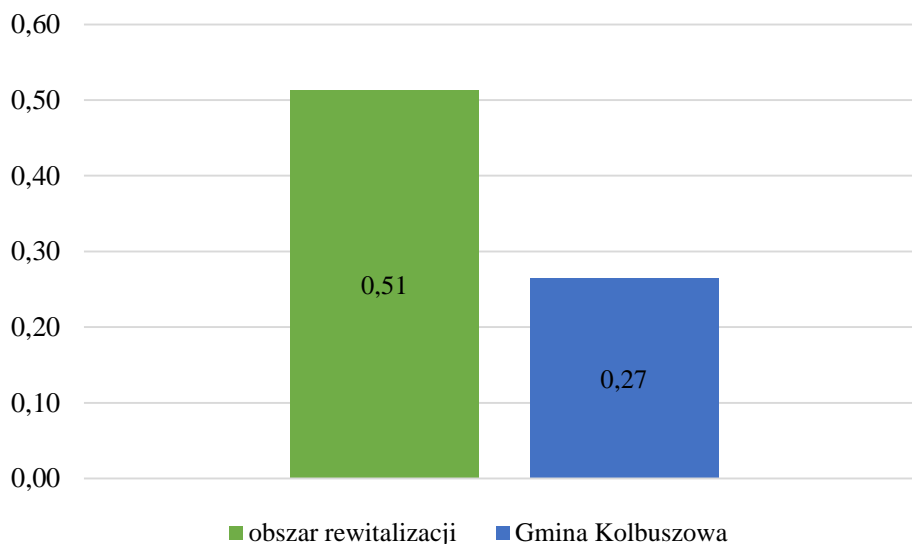
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, oke.krakow.pl

Należy jednak zaznaczyć, że oceny jakości kształcenia oraz poziomu nauczania nie dokonuje się jedynie na podstawie średnich wyników uzyskanych przez uczniów – na ocenę składa się wiele innych czynników. Planując przedsięwzięcia rewitalizacyjne należy pamiętać o działaniach wspierających z zakresu podniesienia poziomu edukacji i kształcenia młodych ludzi. Istotne jest zapewnienie uczniom warunków do rozwoju pasji i umiejętności już na etapie szkolnym oraz rozbudowanie oferty zajęć dodatkowych.

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego oraz jedną z form aktywności lokalnej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w umacnianiu więzi społecznych i organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają możliwości rozwoju społecznego. Aktywność mieszkańców i ich zaangażowanie w sprawy lokalne obrazuje

wskaźnik liczby organizacji pozarządowych na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania (wykres 11).

Wykres 11 Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania (dane z 2017 roku) – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa

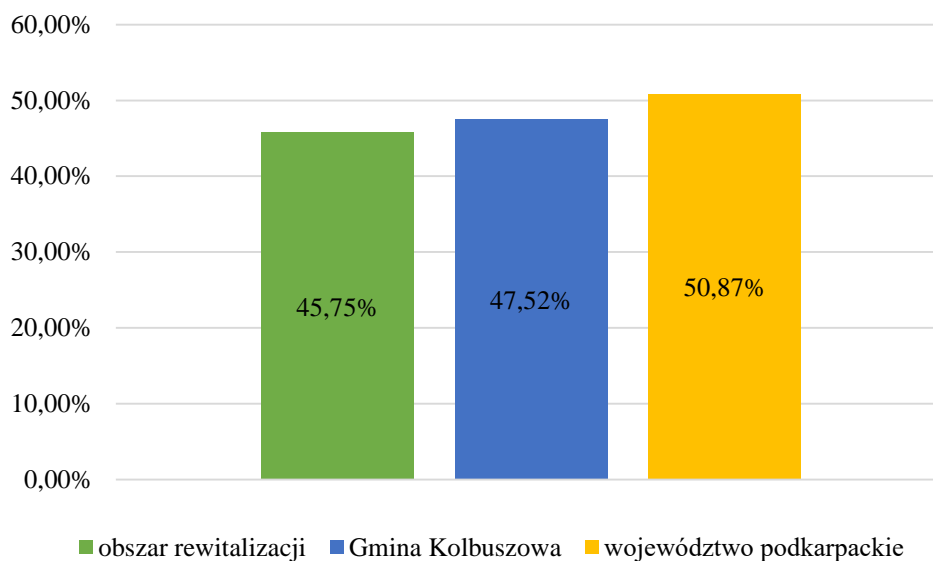
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej

Pomimo tego, że wskaźnik na obszarze rewitalizacji (0,51) był większy w porównaniu do gminy (0,27), to nadal występuje niewystarczająca aktywność społeczna i integracja mieszkańców, które prowadzą do słabego zaangażowania w sprawy lokalne i małej liczby „oddolnych” inicjatyw lokalnych.

Obok dużego nasilenia różnych problemów społecznych związanych z aktywnością społeczną i obywatelską istotny jest również udział w życiu publicznym. Jednym z elementów zaangażowania mieszkańców w życie publiczne jest udział w wyborach. Frekwencja w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego: rady gminy, na terenie województwa podkarpackiego w 2014 roku na terenie rewitalizacji wynosiła 45,75% i była niższa od średniej frekwencji w Gminie Kolbuszowa (47,52%) i od średniej dla województwa 50,87% – wykres 12. Świadczy to o niskim udziale mieszkańców w życiu publicznym oraz w aktywności obywatelskiej. Należy dążyć do poprawy poziomu zaangażowania społecznego i tożsamości lokalnej.

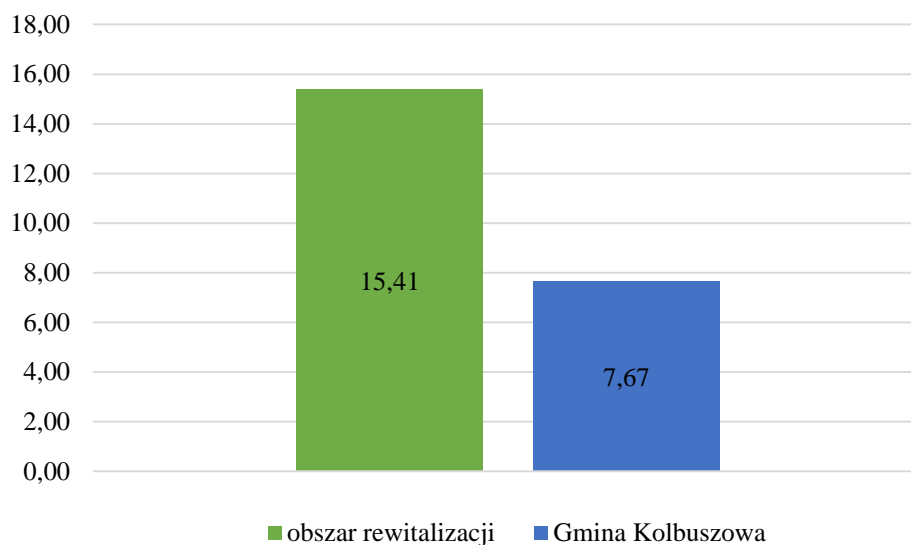
Wykres 12 Frekwencja w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego: rady gminy, na terenie województwa w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Kolbuszowa i województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, pkw.gov.pl

Sferę gospodarczą zdiagnozowano na podstawie wskaźników „liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania – ogółem” oraz „liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania – ogółem”. Porównanie wartości tych wskaźników w 2014 r. z obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa przedstawiają wykresy 13 i 14. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 100 osób na terenie obszaru rewitalizacji wynosiła 15,41 i była wyższa niż średnia na terenie gminy (7,67). Sytuacja ta świadczy o rozwiniętej przedsiębiorczości mieszkańców, wpływająca na lokalny rynek pracy oraz dochody uzyskiwane przez mieszkańców. Należy zwrócić uwagę, iż obszar rewitalizacji znajduje się na terenie miejskim będącym centrum aktywności gospodarczej, w którym znajdują zatrudnienie mieszkańcy całej gminy. Nie mniej jednak na obszarze tym nadal występuje małe zróżnicowanie oferty usług i handlu. Na terenie Osiedle II i Osiedle II jest ponadto niewystarczająca liczba miejsc przystosowanych do prowadzenia działalności gospodarczej.

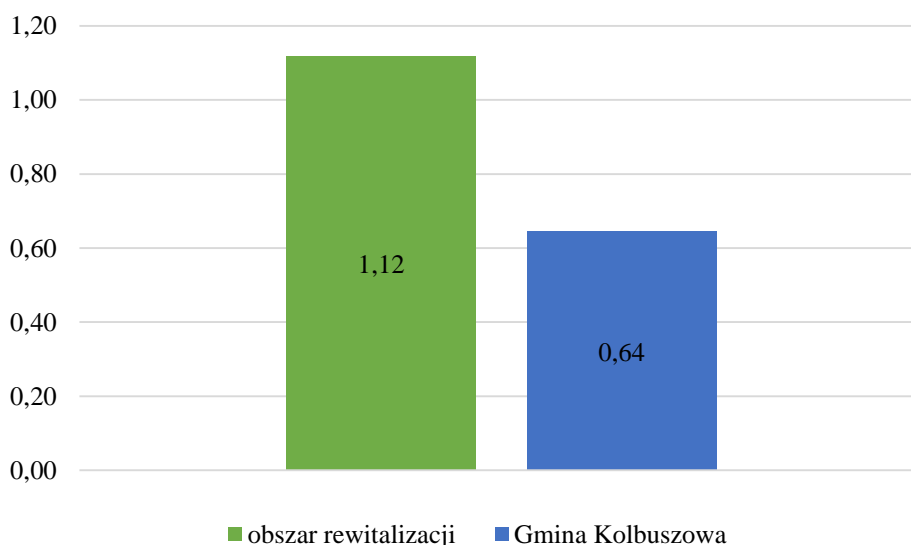
Wykres 13 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej

W 2014 roku na obszarze rewitalizacji odnotowano korzystny rozkład wskaźnika dotyczącego liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, który kształtował się na poziomie 1,12 przy średniej dla gminy wynoszącej 0,64, co zostało przedstawione na wykresie 14.

Wykres 14 Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa

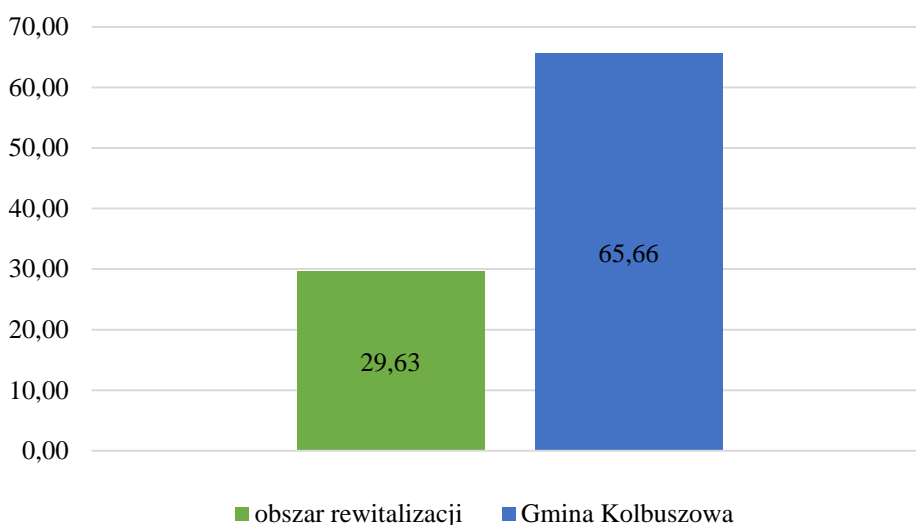

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej

Wyznaczony obszar rewitalizacji jest terenem zamieszkałym, na którym większość domów mieszkalnych znajduje się wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Struktura przestrzenna charakteryzuje się miejscami zwartą, ale również częściowo luźną zabudową. Na obszarze rewitalizacji jest przestrzeń publiczna wykreowana jako centrum społeczno-gospodarcze. Brakuje uporządkowanej i zagospodarowanej przestrzeni publicznej dostępnej dla osób niepełnosprawnych i wyposażonej w elementy małej infrastruktury.

W zakresie infrastruktury technicznej istnieją takie problemy jak: niska estetyka oraz standard techniczny nawierzchni części dróg, niedostateczna ilość chodników, brak wydzielonych ścieżek rowerowych, niedostateczna ilość miejsc parkingowych. Obszar objęty rewitalizacji charakteryzuje się ponadto stagnacją w obszarze budownictwa mieszkalnego. Wykres 15 przedstawia wskaźnik informujący o budynkach mieszkalnych nowych oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. W 2017 roku wartość ta wyniosła na obszarze rewitalizacji 29,63%, przy średniej wartości dla gminy – 65,66%.

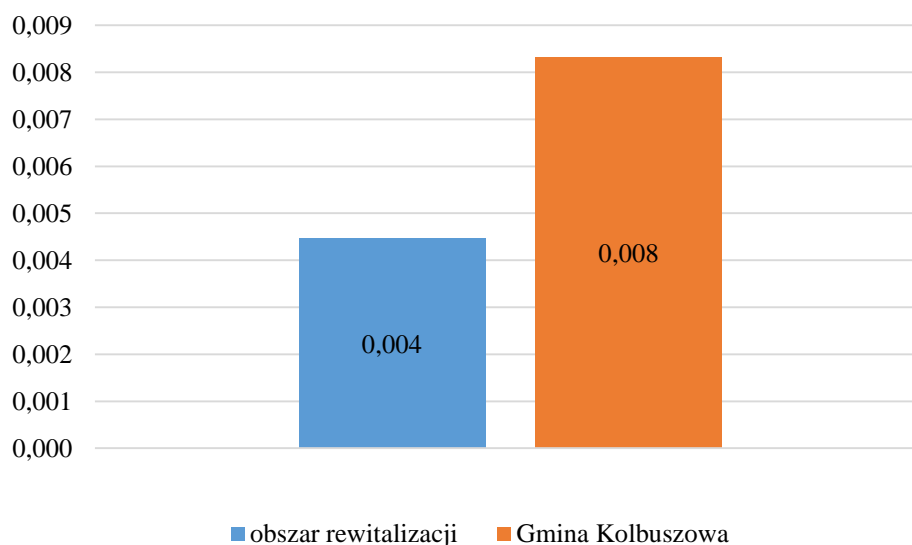
Wykres 15 Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców (dane dla 2017 r.) – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej

Zasoby i warunki mieszkaniowe determinują w znacznym stopniu jakość życia mieszkającej na tym terenie ludności. Stan infrastruktury technicznej przesądza o kosztach inwestycyjnych rewitalizacji danego obszaru. Im wyższy jest stopień rozwoju infrastruktury technicznej, tym lepsze są warunki do przeprowadzenia zaplanowanych w jej zakresie zadań. Na obszarze rewitalizacji na niezadawalającym poziomie jest ilość unieszkodliwionego azbestu w przeliczeniu na 1 mieszkańca, która wynosi 0,004 tony, a na terenie gminy 0,008 tony. Dachy budynków powinny skutecznie chronić budynek przed działaniem czynników atmosferycznych oraz być trwałe i bezpieczne zwłaszcza teraz gdy obserwowane są zmiany klimatu i wiążące się z tym gwałtowne zjawiska atmosferyczne. Ponadto pokrycie dachowe powinno być atrakcyjne wizualnie, gdyż wpływa to estetykę obszaru. Azbest jest ponadto zagrożeniem dla zdrowia mieszkańców i stanowi źródło zanieczyszczenia powietrza w przypadku jego złej eksploatacji lub wystąpienia błędów podczas jego usuwania. Na wykresie 16 przedstawiono

Wykres 16 Ilość unieszkodliwionego azbestu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2014 r.
– porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie Gminy Kolbuszowa są transport, kotłownie lokalne oraz paleniska indywidualne. Istotne jest zatem podjęcie działań związanych z ochroną środowiska i zachowaniem jego naturalnego stanu.

Z uwagi na brak szczegółowych danych zagregowanych do poziomu sołectw, diagnoza w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza przeprowadzona została na podstawie corocznie opracowywanych raportów przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

w Rzeszowie, dotyczących oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim¹⁹. *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2017* opracowana została w oparciu o wyniki pomiarów poziomów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu wykonanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. Pomiarzy przeprowadzone zostały na stacjach monitoringu powietrza, zlokalizowanych w województwie podkarpackim, działających w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). Dodatkowo w ocenie jakości powietrza w województwie podkarpackim wykorzystano wyniki modelowania zanieczyszczenia powietrza wykonanego na poziomie krajowym na zlecenie GIOŚ przez firmę ATMOTERM S.A. Gmina Kolbuszowa leży na terenie strefy podkarpackiej.

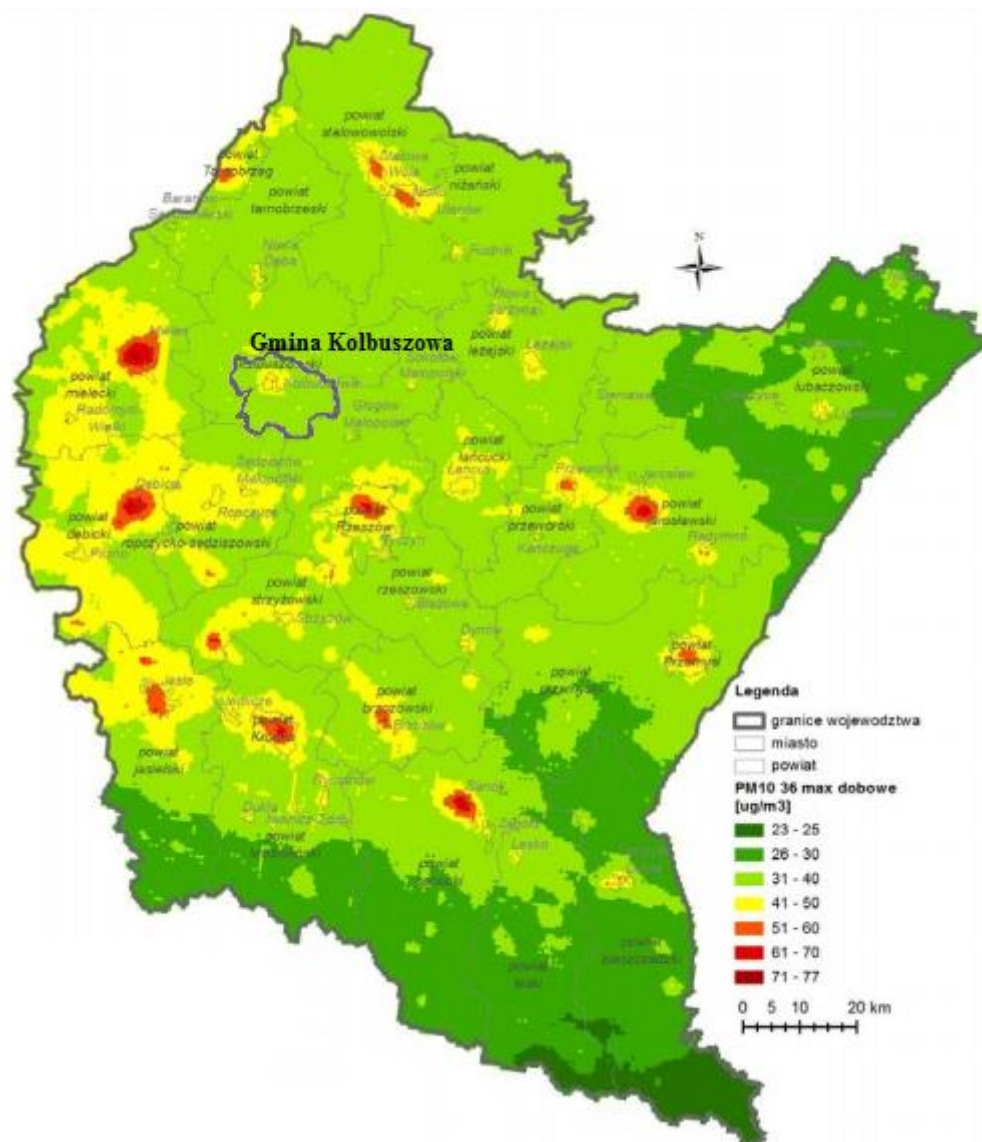
Na terenie Gminy Kolbuszowa odnotowano przekroczenia dopuszczalnych wartości dla: dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀, średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{2.5} fazy II, średniorocznego poziomu docelowego B(a)P, poziom celu długoterminowego dla ozonu,

Na mapie 4 przedstawiono wartość 36 max. ze stężeń dobowych pyłu PM₁₀ w województwie podkarpackim w 2017 r. Na mapie 5 zawarto natomiast rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5} – stężenia roczne na terenie województwa podkarpackiego w 2017 roku. Pomiarzy pyłu PM₁₀ wykazały przekroczenie dopuszczalnego stężenia dobowego PM₁₀, w tym na terenie Gminy Kolbuszowa. Strefa podkarpacka w zakresie tego parametru otrzymała klasę C. Wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM_{2.5} ze stacji monitoringu powietrza oraz wyniki modelowania rozkładu stężeń średniorocznych PM_{2.5} za rok 2017 wykazały przekroczenie wartości dopuszczalnej ustalonej dla PM_{2.5} w powietrzu dla fazy II na obszarze województwa podkarpackiego, w tym na terenie Gminy Kolbuszowa. Strefa podkarpacka zakwalifikowane zostały do klasy C1. Ponadto strefa podkarpacka zakwalifikowana została do klasy C ze względu na wyniki pomiarów dla poziomu dopuszczalnego dla stężeń średniorocznych pyłu PM_{2.5} na terenie Krosna i Przemyśla. Nie mniej jednak na terenie Gminy Kolbuszowa stężenie średnioroczne pyłu PM_{2.5} osiągnęło poziom 100 % normy.

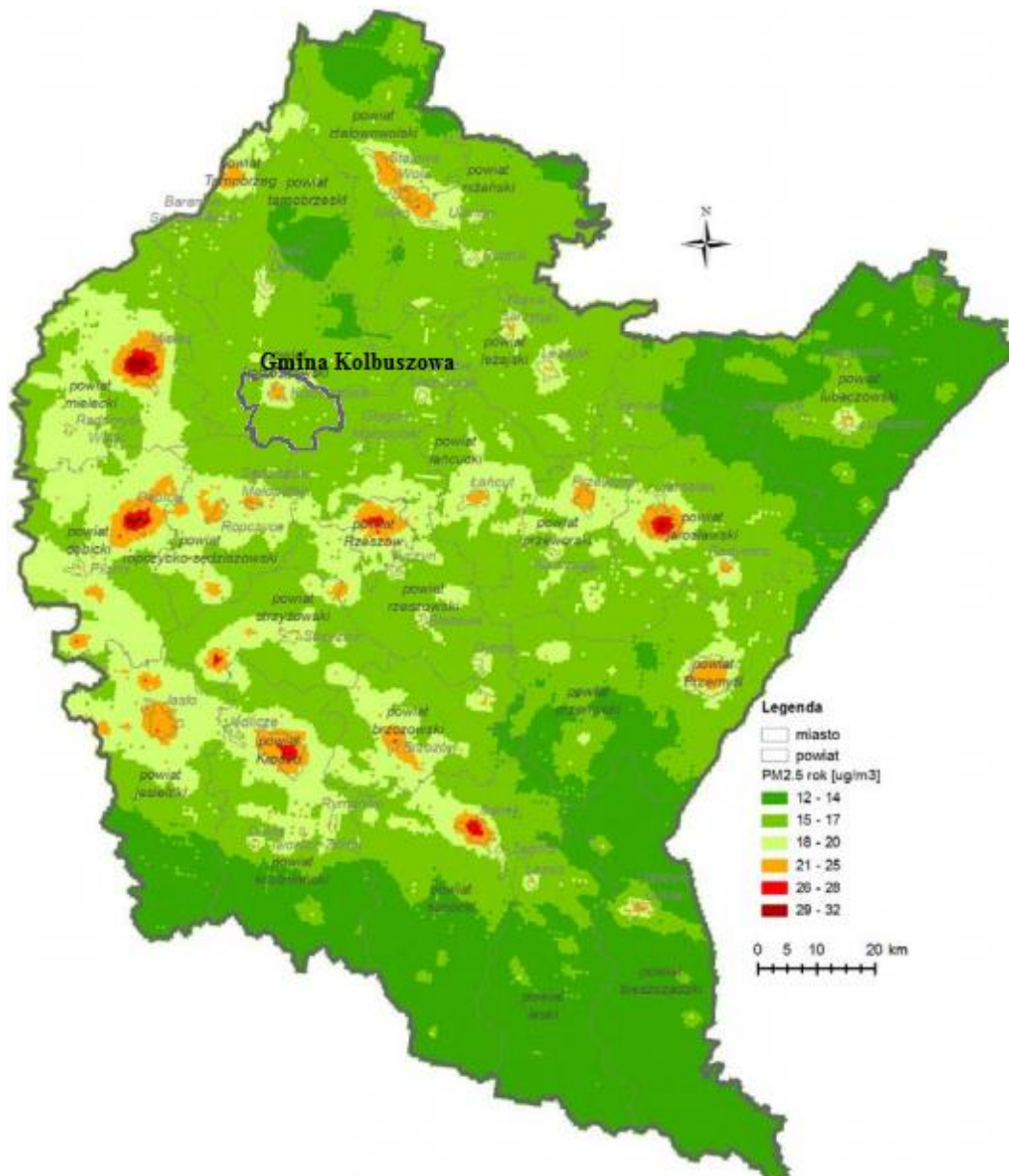
¹⁹ Strona internetowa Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie, wios.rzeszow.pl, inf. z dnia 12.06.2018 r.

Mapa 4 Wartość 36 max. ze stężeń dobowych pyłu PM10 w województwie podkarpackim w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2017, wios.rzeszow.pl/wp-content/uploads/2018/05/ocena-jakosci-powietrza-w-woj_podk_2017.pdf, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2018, s. 35

Mapa 5 Rozkład stężeń średniorocznych pyłu PM2.5 w województwie podkarpackim w 2017 roku

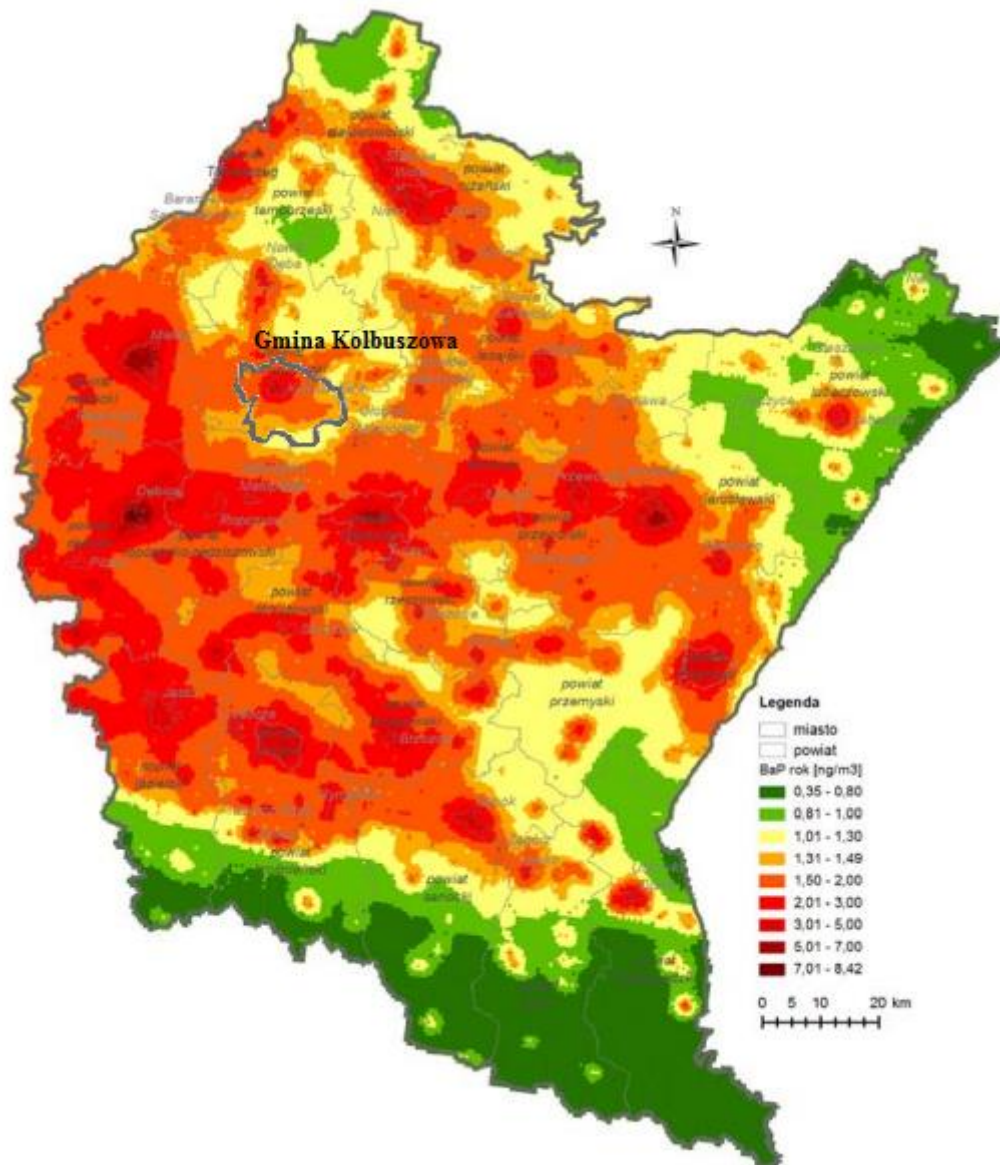
Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Rocznej oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2017*, wios.rzeszow.pl/wp-content/uploads/2018/05/ocena-jakosci-powietrza-w-woj_podk_2017.pdf, *Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2018*, s. 42

Na terenie Gminy Kolbuszowa w 2018 roku liczba dni, w których stężenie ozonu było większe niż $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ wynosiła od 5 do 12 dni (mapa 6). W związku z tym niedotrzymany został poziom docelowy.

Mapa 7 Rozkład stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu w województwie podkarpackim w 2017 roku

Źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2017*, wios.rzeszow.pl/wp-content/uploads/2018/05/ocena-jakosci-powietrza-w-woj_podk_2017.pdf, *Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2018*, s. 57

Biorąc pod uwagę zagrożenie powodziowe, teren Gminy Kolbuszowa usytuowany jest korzystnie. Cały obszar gminy znajduje się poza terenami zagrożonymi wystąpieniem powodzi (mapa 8).

Legenda

Obszar zagrożenia powodziowego

Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi Q 0,2% raz na 500 lat

Scenariusz zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego

Scenariusz zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego

Podkład

Granice administracyjne

- państwa
- województwa
- powiatu

Drogi

- krajowe i autostrady
- wojewódzkie

Główne rzeki

- < 150 km
- 151 - 300 km
- 301 - 700 km
- > 701 km

Pokrycie terenu

- wody powierzchniowe
- tereny zantropogenizowane
- tereny rolne
- lasy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Hydroportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (aktualnie Wody Polskie), kzgw.gov.pl

Obszar rewitalizacji znajduje się poza obszarami prawnie chronionymi. Na terenie Osiedla II znajdują się dwa pomniki przyrody.

Zgodnie z *Instrukcją przygotowywania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020* „wymagane jest wskazanie, że wyznaczony zgodnie z Wytycznymi Ministra obszar rewitalizacji charakteryzuje się także minimum 4 wymienionymi wskaźnikami (maksymalnie po 1 z każdej kategorii), dla których wartości oszacowane dla tego obszaru są mniej korzystne niż wartości referencyjne dla województwa podkarpackiego”. Wskaźniki, dla których wartości dla obszaru rewitalizacji są mniej korzystne niż wartości referencyjne dla województwa podkarpackiego przedstawiono w tabeli 3.

Wybrane zostały wskaźniki, dla których zakłada się poprawę wartości w wyniku planowanego do realizacji procesu rewitalizacji. Wskazują one na kluczowe problemy zdiagnozowane na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, których rozwiązanie/zniwelowanie wpisujące się w cele rewitalizacji. Obszar rewitalizacji charakteryzuje dużym odpływem mieszkańców (kategoria: demografia), pogorszoną sytuacją społeczną (kategoria: pomoc społeczne), niską aktywnością społeczną mieszkańców (kategoria: integracja społeczna) oraz wysoką przestępczością (kategoria: bezpieczeństwo publiczne).

Wskaźnik 1 (saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania) w 2014 r. wskazuje na dużą różnicę między liczbą osób, które zameldowały się a wymeldowały z obszaru rewitalizacji w porównaniu do poziomu salda migracji dla województwa podkarpackiego. Świadczy to o tym, iż więcej osób wyjeżdża na stałe z tego obszaru niż przyjeżdża, co może być spowodowane niedostatecznym i niezadawalającym poziomem życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Odpływ mieszkańców często powodowany jest chęcią polepszenia bytu i małym przywiązaniem do miejsca zamieszkania. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania również wypada mniej korzystnie (8,62) niż średnia dla województwa podkarpackiego (ROPS 6,1; GUS 5,97). Wskazuje to na wysoki poziom problemów społecznych na obszarze rewitalizacji tj.: ubóstwo, wykluczenie społeczne, bezdomność, bezrobocie oraz innych kwestii kształtujących trudną sytuację życiową jednostki.

Na niezadawalającym poziomie jest również integracja społeczna, o której świadczy między innymi aktywność podczas wyborów. Frekwencja w wyborach do organów

stanowiących jednostek samorządu terytorialnego: rady gminy, na terenie województwa podkarpackiego na obszarze rewitalizacji w 2014 r. wyniosła 45,75% przy średniej dla województwa podkarpackiego – 50,87%. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji nie są zainteresowani sprawami lokalnymi i nie widzą szansy na poprawę swojej sytuacji np. materialnej, społecznej, co może świadczyć o negatywnych nastojach społecznych. Konieczne jest podjęcie działań polegających na społecznym ich aktywizowaniu i umocnieniu więzi społecznych oraz poczucia tożsamości lokalnej. Należy podjąć również działania polegające na poprawie bezpieczeństwa publicznego przede wszystkim poprzez poprawę poziomu bytu mieszkańców i podjęcie działań ograniczającym wysoki poziom patologii na terenie obszaru rewitalizacji (wskaźnik liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 r. wynosił 1,38 % w stosunku do 1,35% dla województwa ogółem).

Tabela 3 Wskaźniki, których wartości dla obszaru rewitalizacji są mniej korzystne niż dla średniej województwa podkarpackiego w 2014 roku

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość średnia dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla województwa podkarpackiego
Kategoria: demografia			
1.	Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	-1,60	0,11
Kategoria: pomoc społeczna			
2.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	8,62	(ROPS 6,1 GUS 5,97)
Kategoria: bezpieczeństwo publiczne			
3.	Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	1,38	1,35
Kategoria: integracja społeczna			
4.	Frekwencja w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego: rady gminy, na terenie województwa podkarpackiego	45,75	50,87

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa oraz w oparciu o różne formy partycypacji społecznej (spotkania, warsztaty dla różnych grup interesariuszy), zidentyfikowano **problemy** (konieczne

do rozwiązania poprzez działania rewitalizacyjne) i **potencjały** (których uruchomienie jest istotne do powodzenia procesu rewitalizacji) w podziale na sfery tematyczne (tabela 4) oraz wynikające z nich **potrzeby** o różnym charakterze i skali oddziaływania.

Tabela 4 Zidentyfikowane problemy oraz potencjały na wyznaczonym obszarze rewitalizacji w Gminie Kolbuszowa

Problemy	Potencjały
SFERA SPOŁECZNA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym (postępujący proces starzenia się społeczeństwa). 2. Niekorzystna struktura demograficzna (z niskim udziałem osób w wieku produkcyjnym). 3. Wzrost zagrożenia patologiami społecznymi (najczęstsze powody korzystania ze świadczeń to ubóstwo). 4. Duża liczba osób wymeldowujących się w porównaniu do meldujących się. 5. Duża liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” świadczących o problemie przemocy w rodzinie. 6. Duża liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję. 7. Niewystarczająca aktywność obywatelska i społeczna mieszkańców oraz małe zaangażowanie w sprawy lokalne. 8. Niewystarczająca jakość i dostępność usług publicznych. 9. Niedostateczna oferta spędzania wolnego czasu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lokalizacja obiektów świadczących usługi społeczne i administracyjne na rzecz mieszkańców. 2. Wysokie wyniki egzaminu 6-klasisty. 3. Duża liczba organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji.
SFERA GOSPODARCZA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczająca liczba miejsc przystosowanych do prowadzenia działalności gospodarczej. 2. Brak kompleksowego systemu wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obszar rewitalizacji jest siedzibą i centrum gospodarczym gminy, a jednocześnie lokalnym rynkiem zbytu. 2. Niedalekie położenie względem Rzeszowa – szansa na rozwój gospodarczy obszaru. 3. Wyższa liczba nowo rejestrowanych działalności gospodarczych w porównaniu do średniej dla gminy. 4. Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców, wpływający na niższą liczbę podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 100 osób w porównaniu do średniej dla gminy.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczająca liczba miejsc parkingowych. 2. Niedostateczna ilość chodników i brak wydzielonych ścieżek rowerowych. 3. Niewystarczający i częściowo będący w złym stanie technicznym system oświetlenia ulicznego. 4. Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych i starszych w przestrzeniach publicznych i budynkach użyteczności publicznej. 5. Brak estetycznego i funkcjonalnego zagospodarowania przestrzeni publicznych 6. Niedostateczne wyposażenie przestrzeni publicznych w elementy małej architektury. 7. Niska estetyka i funkcjonalność obiektów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobra dostępność komunikacyjna dla mieszkańców gminy – droga krajowa oraz linii kolejowa. 2. Nieduża odległość względem większych ośrodków miejskich: Rzeszowa i Sędziszowa Małopolskiego. 3. Niski udział długości dróg nieutwardzonych w porównaniu do średniej dla gminy. 4. Rozwinięta infrastruktura sportowa, rekreacyjna i wypoczynkowa. 5. Wykreowana przestrzeń jako centrum społeczno-gospodarcze.
SFERA TECHNICZNA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niska efektywność energetyczna budynku szkoły. 2. Zły stan techniczny i postępująca degradacja budynków. 3. Mała liczba budynków mieszkalnych nowych oddanych do użytkowania. 4. Duży udział zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków będących w stanie degradacji technicznej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoka liczba budynków mających dostęp do dróg asfaltowych.
SFERA ŚRODOWISKOWA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę komunalną (szczególnie sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej). 2. Niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie ochrony środowiska. 3. Mała ilość unieszkodliwionego azbestu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lokalizacja na terenie niezagrożonym występowaniem powodzi. 2. Walory przyrodniczo-krajobrazowe. 4. Duża powierzchnia zieleni urządzonej. 5. Zadawalający poziom wyposażenia w infrastrukturę komunalną.

Źródło: Opracowanie własne

III. Część programowa

1. Założenia Programu Rewitalizacji

Przeprowadzenie całościowej analizy zjawisk kryzysowych i potencjałów oraz wskazanie czynników mających szczególne znaczenie z punktu widzenia rewitalizacji (tabela 5) pozwoliło określić strategiczne kierunki działań dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa. Określono wizję (planowany efekt), misję oraz 2 cele rewitalizacji, wokół których skoncentrowane zostały kierunki działań. Realizacja zaplanowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli na wykonanie misji, a tym samym wyprowadzenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

1.1. Wizja i misja obszaru rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji opracowany został w układzie uwzględniającym dwa kluczowe jego elementy, tj. *wizję* – pokazującą wizerunek obszaru rewitalizacji w przyszłości i *misję* – będącą naczelnym kierunkiem zintegrowanej polityki terytorialnej, wokół której koncentrować się będą kompleksowe i partnerskie działania wszystkich interesariuszy rewitalizacji.

Na podstawie przeprowadzonej pogłębionej diagnozy, analizy zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów oraz w wyniku wspólnej pracy warsztatowej interesariuszy rewitalizacji, sformułowano misję i wizję stanu wyznaczonego obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.

Wizja obszaru rewitalizacji zawiera w sobie opis pożądanego stanu docelowego we wszystkich sferach, tj. społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

W wymiarze **społecznym** na rewitalizowanym obszarze nastąpi poprawa warunków i jakości życia mieszkańców poprzez włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, a także aktywizację społeczną i integrację społeczności lokalnej oraz zwiększenie dostępu do podstawowych usług społecznych i oferty spędzania wolnego czasu, w szczególności dla osób starszych.

W wymiarze **gospodarczym** proces rewitalizacji przyczyni się w sposób bezpośredni do pobudzenia przedsiębiorczości mieszkańców poprzez edukację postaw przedsiębiorczych kapitału społecznego, a w sposób pośredni do „ożywienia” gospodarczego przestrzeni publicznych, zwiększenia oferty świadczonych usług, szczególnie w zakresie oferty spędzania wolnego czasu i rekreacji integrującej mieszkańców w każdym wieku, oraz oferty związanej z prowadzeniem działalności związanej z obsługą Dworca PKP.

W wymiarze **przestrzenno-funkcjonalnym** po przeprowadzeniu kompleksowej rewitalizacji nastąpi zbudowanie spójności przestrzennej centrum gminy poprzez ukształtowanie estetycznej, funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni oraz poprawę jakości i ilości infrastruktury.

W wymiarze *technicznym* dzięki realizacji kompleksowych działań zwiększy się dostępność mieszkańców do podstawowych usług, a także poprawiony zostanie stan techniczny (w tym efektywność energetyczna) budynków użyteczności publicznej umożliwiając tym samym nadanie im nowej, rozszerzenie lub przywrócenie pierwotnej funkcji.

W wymiarze *środowiskowym* nastąpi poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń i zastosowanie OZE, poprawę jakości i ilości infrastruktury komunalnej, a także utworzenie terenów zieleni urządzonej, które zwiększają komfort życia oraz będą pełnić funkcje społeczne i wypoczynkowe na rzecz mieszkańców.

W związku z powyższym wizja obszaru rewitalizacji odnosi się do zdiagnozowanych:

- 1) *potrzeb* – włączenia społecznego osób zagrożonych marginalizacją, stworzenia spójnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej, wykreowania centrum społeczno-gospodarczego z dostępem do podstawowych usług;
- 2) *uwarunkowań* – wynikających z lokalizacji obszaru rewitalizacji w centrum Gminy Kolbuszowa;
- 3) *potencjałów obszaru rewitalizacji* – m.in. wynikających z miejskiego charakteru obszaru rewitalizacji,

1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Wypełnienie przyjętej wizji i misji jest uwarunkowane realizacją postawionych celów rewitalizacji i zaplanowanych do realizacji kierunków działań, służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych na etapie diagnostycznym negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadających przyjętym celom (schemat 3).

Przedstawiona poniżej struktura założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i potencjały, a także wynikające z nich potrzeby rewitalizacyjne. Cele rewitalizacji służą hierarchizacji działań w odniesieniu do wskazanych potrzeb, a także są powiązane z wizją stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.

Cel rewitalizacji 1. *Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców* oraz kierunki działań, które przyczynią się do jego realizacji, dotyczące: włączania społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem, pobudzania aktywności społecznej, integracji i przedsiębiorczości mieszkańców, a także wzmocnienia kapitału społecznego dzieci młodzieży – odpowiadają na zidentyfikowane na podstawie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji potrzeby związane z:

- wsparciem osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz marginalizacją społeczną (w szczególności rodzin objętych „Niebieską Kartą”);
- zwiększeniem aktywności społecznej i zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji we współdziałaniu międzysektorowym;
- wyrównaniem szans edukacyjnych i kreowaniem możliwości do rozwoju młodych ludzi;
- przeciwdziałaniem bezrobociu i zwiększaniem możliwości zatrudnienia;
- zapewnianiem udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym;
- wspieraniem rozwoju działalności gospodarczych, przedsiębiorstw i/lub zakładania nowych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji;
- tworzeniem warunków do rozwoju współpracy międzysektorowej.

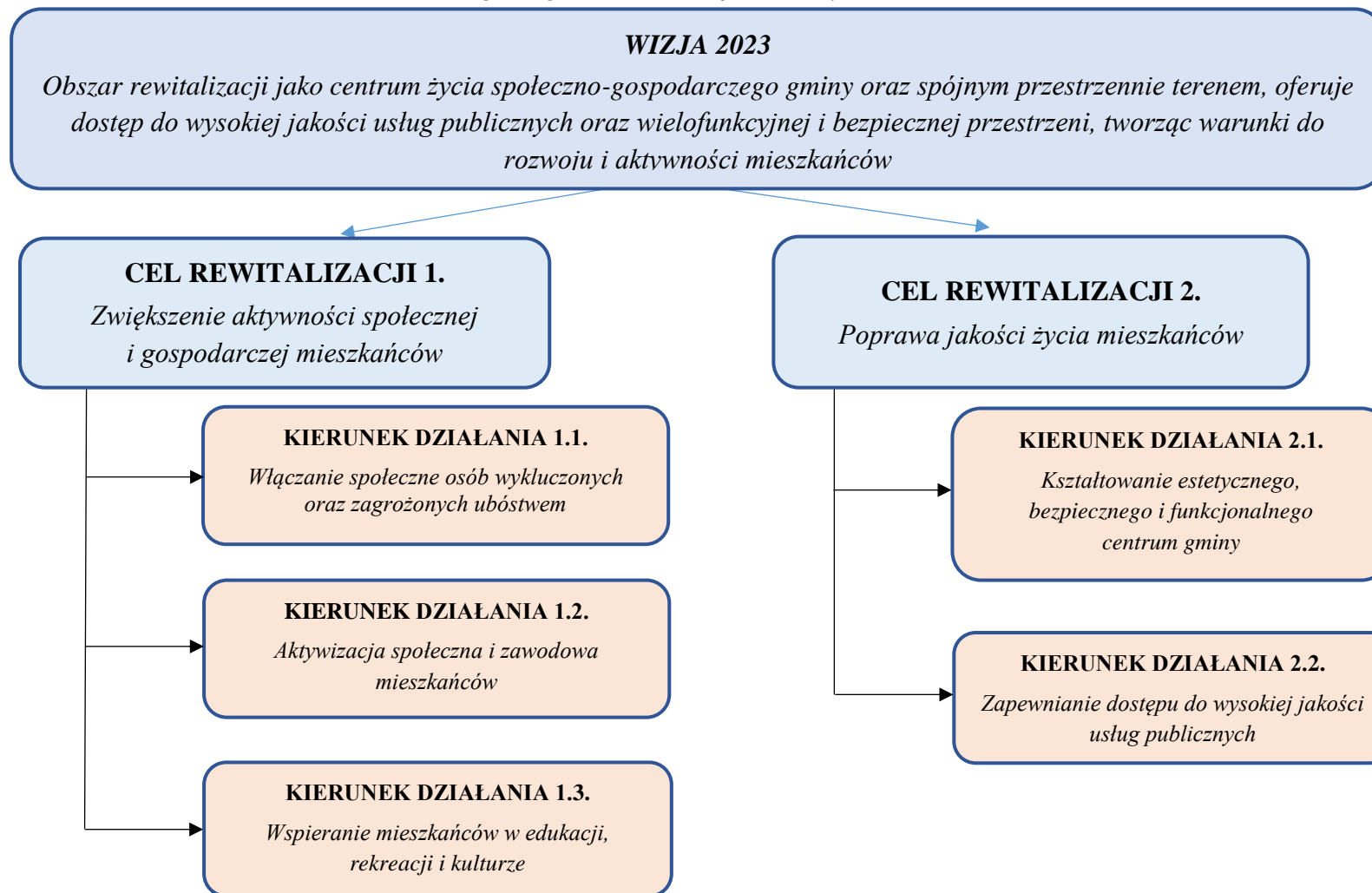
Osiągnięcie założeń celu 1. jest ściśle powiązane z planowanym efektem rewitalizacji określonym w wizji stanu obszaru w sferach społecznej i gospodarczej.

Cel rewitalizacji 2. *Poprawa jakości życia mieszkańców* wraz przyczyniającymi się do jego realizacji kierunkami działań, które dotyczą: kształtowania estetycznego, bezpiecznego i funkcjonalnego centrum miejscowości oraz zapewniania dostępu do wysokiej jakości usług publicznych – odpowiada na określone na podstawie diagnozy obszaru rewitalizacji potrzeby związane z:

- ukształtowaniem funkcjonalnego centrum społeczno-gospodarczego oraz stworzeniem atrakcyjnej przestrzeni publicznej;
- zwiększeniem funkcjonalności układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego;
- zatrzymaniem postępującej degradacji technicznej i/lub poprawą efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych i budynków użyteczności publicznej;
- podniesieniem świadomości ekologicznej mieszkańców;
- zwiększeniem terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców;
- poprawą i zwiększeniem dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej;

Osiągnięcie założeń celu 2. jest ściśle związane z planowanym efektem rewitalizacji określonym w wizji stanu obszaru w sferach przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Schemat 3 Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5 Cele i kierunki działań wraz z odniesieniem ich do zidentyfikowanej skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych, mające na celu eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk

Cele	KIERUNKI DZIAŁAŃ	POTRZEBY REWITALIZACYJNE
<p>Cel 1. Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców</p>	<p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym. - Wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz marginalizacją społeczną (w szczególności rodzin objętych „Niebieską Kartą”). - Zwiększenie aktywności społecznej i zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji we współdziałaniu międzysektorowym. - Wyrównanie szans edukacyjnych i kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi. - Przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększanie możliwości zatrudnienia.
	<p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie warunków do rozwoju współpracy międzysektorowej. - Wspieranie rozwoju działalności gospodarczych, przedsiębiorstw i/lub zakładania nowych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji. - Zwiększenie aktywności społecznej i zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji we współdziałaniu. - Przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększanie możliwości zatrudnienia.
	<p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3. Wspieranie mieszkańców w edukacji, rekreacji i kulturze</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości usług publicznych. - Wyrównywanie szans i zapobieganie wykluczeniu społecznemu osobom starszym i niepełnosprawnym
<p>Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców</p>	<p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. Kształtowanie estetycznego, bezpiecznego i funkcjonalnego centrum gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej. - Zwiększenie terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców. - Zatrzymanie postępującej degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych i budynków użyteczności publicznej. - Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego. - Ukształtowanie funkcjonalnego centrum społeczno-gospodarczego oraz stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej.
	<p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej. - Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego.

Źródło: Opracowanie własne

2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022 złożony jest z listy planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz z charakterystyki pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dzięki temu dokument jest konstrukcją złożoną z wielu różnorodnych projektów, która warunkuje osiągnięcie zaplanowanych efektów, a tym samym ich efektywne oddziaływanie na zidentyfikowane na etapie diagnozy zjawiska kryzysowe oraz wykorzystuje lokalne potencjały.

2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć

W wyniku prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji oraz w oparciu o zasadę partycypacji społecznej oraz partnerstwa, zdefiniowano i scharakteryzowano 6 *projektów podstawowych*, czyli takich, bez których realizacja celów dokumentu nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Główne założenia projektów przedstawiają tabele 7–12.

Tabela 6 Projekt podstawowy nr 1

Nazwa projektu	Ograniczenie problemów społecznych i gospodarczych w Gminie Kolbuszowa poprzez nadanie nowych lub przywrócenie funkcji zdegradowanym terenom i obiektom wraz z funkcjonalnym zagospodarowaniem ich otoczenia		
Lokalizacja i szacunkowa powierzchnia	obszar rewitalizacji, Osiedle II i Osiedle III, działki o nr ewidencyjnych: 1466/2, 1466/2, 1478, 1479, 1466/1, 1480/2, 1480/10, 1487, 1488, 1480/12, 1483/6, 1478, 1466/2, 1265, 2332/1, 2377, 1546/61, 1546/43, 1546/63, 824/6, 385/14, 386/3, 640/1.	Okres realizacji	2020–2022
Szacowana wartość całego projektu (zł)	16,71 mln zł (w tym dofinansowanie z działania 6.3 RPO WP – 10 mln zł)	Źródła finansowania	środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VI. Spójność przestrzenna i społeczna, Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej, POIŚ na lata 2014–2020 Działanie 2.5), budżet gminy,

<p>Zakres rzeczowy realizowanych zadań</p>	<p>Zakres rzeczowy projektu dotyczy realizacji poniższych zadań:</p> <p>1. Przebudowa zdegradowanego budynku gospodarczego i nadanie nowych funkcji społecznych na potrzeby utworzenia Domu Pobytu Dziennego Seniora Lokalizacja: działki o nr ewidencyjnych – 1466/2.</p> <p>Przedsięwzięcie obejmie swoim zakresem przede wszystkim zmianę sposobu użytkowania budynku gospodarczego z przeznaczeniem na funkcje społeczną – Utworzenie Dziennego Domu Pobytu Seniora.</p> <p>Rozbudowa i przebudowa budynku obejmować będzie następujące roboty budowlane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozbiórka części istniejącego budynku (dach, klatka schodowa, stropy, ściany), – likwidacja istniejącej piwnicy pod częścią budynku, – rozbudowa budynku, – wykonanie instalacji wewnętrznych: wodno-kanalizacyjnych, CO, wentylacji mechanicznej, instalacji gazowej, elektroenergetycznej i teletechnicznej, – prace wykończeniowe wewnętrzne i zewnętrzne, – przebudowa przyłącza wody, budowa przykanalików kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz zewnętrznej instalacji elektroenergetycznej, – wyposażenie obiektu, – wykonanie utwardzenia terenu wokół budynku kostką brukową, placu przed wejściowego z miejscami postojowymi, – wykonanie placyków i ścieżek spacerowych w ogrodzie wypoczynkowym, – wykonanie schodów terenowych wraz z pochylnią dla osób niepełnosprawnych zapewniających dostęp do poziomu parkingu ogólnodostępnego do projektowanego ogrodu wypoczynkowego. <p>Głównym celem działalności Domu Pobytu Dziennego Seniora będzie zapobieganie wykluczeniu oraz marginalizacji z życia społecznego Seniorów z terenu Gminy Kolbuszowa (głównie z obszaru rewitalizacji), poprzez zapewnienie im różnych form aktywizacji i samorealizacji, zarówno w sferze kultury, rozrywki, zdrowia jak i aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania własnych zainteresowań. W organizowanych zajęciach w Domu Pobytu Dziennego będą mogli wziąć udział zarówno kobiety jak i mężczyźni, nieaktywni zawodowo, w wieku co najmniej 60 lat. Dom Pobytu Seniora będzie przeznaczony dla ok. 30 osób oraz ok. 5 osób personelu. Powstała w ramach zadania infrastruktura jest niezbędna do realizacji projektu „miękkiego” z EFS: Działania 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych – projekt podstawowy nr XX w ramach którego zapewnione zostaną różnego rodzaju formy pomocy poprzez działalność Domu Pobytu Dziennego Seniora w Kolbuszowej.</p> <p>2. Przebudowa budynku „Katechetówki” w celu zmiany sposobu użytkowania na „Dom Wsparcia Rodziny” wraz z funkcjonalnym zagospodarowaniem otoczenia oraz adaptacja pomieszczeń w podziemiach zabytkowego budynku kościoła parafialnego w celu stworzenia klubu zainteresowań historią miasta Kolbuszowa.</p> <p>Lokalizacja: działki o nr ewidencyjnych: 1466/2, 1478.</p> <p>W ramach budynku „Katechetówki” planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przebudowę istniejącej piwnicy z przeznaczeniem na sale spotkań organizacji pożytku publicznego, – na parterze budynku wykonanie oraz wyposażenie sceny widowiskowej z widownią; – na poddaszu nadbudowa budynku w celu przeznaczenia go na cele mieszkalne w ramach funkcji Domu Wsparcia Rodziny oraz na potrzeby prowadzenia
---	---

	<p>działalności przez podmioty realizujące programy w ramach Domu Wsparcia Rodziny;</p> <ul style="list-style-type: none"> – funkcjonalne zagospodarowanie otoczenia:<ul style="list-style-type: none"> • przebudowa dojazdu i miejsc postojowych, • utworzenie ciągów pieszych, • instalacja elementów małej architektury (kosz na śmieci, ławki), • utwardzenie terenu, • nasadzenie zieleni urządzonej, • przebudowa przyłączy: teletechnicznego, gazu, wody, elektroenergetycznego, przykanalika kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz budowę instalacji oświetleniowej i drenażu opaskowego. <p>Obiekt będzie służył przede wszystkim mieszkańcom obszaru rewitalizacji, ale także mieszkańcom całej Gminy Kolbuszowa, organizacjom pozarządowym jako miejsce spotkań i aktywizacji. Ponadto planuje się uruchomienie Domu Wsparcia Rodziny, w którym udzielana będzie pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie, świadczenie specjalistycznych usług w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym, udzielania poradnictwa rodzinnego i socjalnego, prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych.</p> <p>W ramach zadania przewiduje się także adaptację i wyposażenie w celu nadania nowej funkcji społecznej krypty zlokalizowanej pod zabytkowym kościołem.</p> <p>W podziemiach Kościoła zaplanowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> – roboty budowlane – adaptacja krypty, – prace rozbiórkowe, – roboty zabezpieczające, – odgruzowanie krypty, – badania architektoniczne, – badania archeologiczne, – roboty konserwatorskie, – wykonanie wejścia, schodów do krypty, posadzki, ściany, – roboty uzupełniające, wzmocnienia konstrukcji, – instalacje elektryczne. <p>Zaplanowano również zakup wyposażenia: witryny stołowe, gabloty, witryny wiszące, wyposażenie interaktywne i multimodalne.</p> <p>Adaptacja i wyposażenie krypty ma na celu nadanie nowej funkcji w podziemiach Kościoła, w których zostanie stworzona sala wykorzystywana do prowadzenia kół zainteresowań dla dzieci, młodzieży i rodzin objętych pomocą w Domu Wsparcia Rodziny oraz pensjonariuszy Domu Pobytu Dziennego Seniora oraz poprawę warunków funkcjonowania Domu Wsparcia Rodziny zlokalizowanego w sąsiadującej z budynkiem Kościoła „Katechetówce”, w której również zaplanowano adaptację pomieszczenia z przeznaczeniem na cele społeczne.</p> <p>W pomieszczeniu tym planuje się utworzenie i udostępnienie sali wystawienniczej, w której będą mogli prezentować swoją twórczość osoby objęte opieką Domu Wsparcia Rodziny, Domu Pobytu Dziennego Seniora, Zakładu Aktywności Zawodowej (utworzonego w budynku Dworca), a także ekspozycje zabytków związanych z historią miasta Kolbuszowa.</p> <p>Planuje się, że będzie to także miejsce integracji lokalnej społeczności, integracji osób starszych i młodych, osób z niepełnosprawnościami, w którym organizowane będą spotkania, kursy, kluby zainteresowań (np. Klub osób zainteresowanych historią miasta Kolbuszowa i okolicy). W krypcie zostaną wstawione gabloty oraz nowoczesne</p>
--	--

	<p>wyposażenie multimedialne. Prezentowana tam będzie twórczość wychowanków kół, zabytki związane z historią miasta, wyświetlane będą prezentacje związane z tematyką poruszaną w trakcie zajęć organizowanych w ramach kół zainteresowań.</p> <p>Wejście do podziemia będzie z zewnątrz, niezależnie od funkcjonowania kościoła (nie będzie powiązane funkcjonalnie z działalnością sakralną Kościoła). Budynek jest wpisany do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o nr rej.: A-1379 z 05.02.2016 r.</p> <p>Infrastruktura powstała w ramach niniejszego zadania będzie niezbędna do realizacji projektów „miękkich” z EFS w ramach Działania 8.4 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny – projekt podstawowy nr XX), poprzez wspieranie rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, rodzin dotkniętych przemocą.</p> <p>3. Kompleksowe zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki Nil w celu nadania nowych funkcji społecznych i rekreacyjnych</p> <p>Lokalizacja: działki o nr ewidencyjnych – 1479, 1466/1, 1480/2, 1480/10, 1487, 1488, 1480/12, 1483/6, 1478, 1466/2, 1265, 2332/1, 2377.</p> <p>W ramach zadania zaplanowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykonanie deptaka wzdłuż rzeki Nil wraz z zagospodarowaniem otoczenia, w celu nadania zdegradowanym przestrzeniom nowych funkcji społecznych i rekreacyjnych, – wykonanie zabudowy w formie obiektów plenerowych (scena do imprez plenerowych) oraz obiektów małej architektury (stoły do gry, ławki, kosze na śmieci), – nasadzenia zieleni, – przebudowa ul. Parkowej oraz stworzenie miejsc postojowych przy ul. Narutowicza w celu ułatwienia dostępu do zaadaptowanej przestrzeni publicznej. <p>Inwestycja będzie stanowić uzupełnienie oferty Domu Pobytu Dniem Seniora oraz „Domu Wsparcia Rodziny”. Dzięki infrastrukturze wytworzonej w ramach zadania, zostaną udostępnione nowe miejsca spacerowej wzdłuż rzeki Nil, miejsca aktywizacji osób starszych, miejsca odpoczynku i rekreacji, w tym scena plenerowa do prezentacji twórczości ludowej, kultury młodzieżowej, prezentacji umiejętności nabytych w ramach kół zainteresowań organizowanych przez „Dom Wsparcia Rodziny”, twórczości mieszkańców Gminy Kolbuszowa (w szczególności mieszkańców obszaru rewitalizacji).</p> <p>Inwestycja pozwoli na współdziałanie seniorów w życiu społecznym oraz rozwój ich aktywności, a także stworzenie możliwości nabycia nowych umiejętności dla dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz rodzin zagrożonych patologiami społecznymi oraz spędzania wolnego czasu i rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów. Taki przedsięwzięcia przyczynią się do umacniania więzi międzypokoleniowych w społeczeństwie.</p> <p>W ramach projektu przeprowadzone zostaną również działania społeczne o charakterze integracyjnym i aktywizacyjnym w ramach „mikro” inicjatyw dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, które prowadzić będą do ich bezpośredniego zaangażowania w wykonywanie prac porządkowych oraz działań związanych ze wspólnym zagospodarowaniem otoczenia, zgodnie z ich potrzebami i oczekiwaniami. Dzięki takim działaniom możliwe będzie ich współdecydowanie o zagospodarowaniu otoczenia, a tym samym zwiększy się współodpowiedzialność za dobro wspólne i zaangażowanie w sprawy lokalne. Powstała w ramach zadania infrastruktura będzie wykorzystywana w ramach EFS Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych – projekt podstawowy nr XX). W powstałej przestrzeni będą prowadzone działania służące zapobieganiu wykluczeniu oraz marginalizacji z</p>
--	---

życia społecznego Seniorów z terenu Gminy Kolbuszowa (głównie z obszaru rewitalizacji), poprzez zapewnienie im różnych form aktywizacji i samorealizacji, zarówno w sferze kultury, rozrywki, zdrowia jak i aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania własnych zainteresowań.

4. Przebudowa i nadanie nowych funkcji budynku Dworca PKP w Kolbuszowej wraz z funkcjonalnym zagospodarowaniem otoczenia

Lokalizacja: działki o nr ewidencyjnych – 1546/61, 1546/43, 1546/63.

W ramach zadania planuje się:

- kompleksową przebudowę i modernizację budynku oraz dostosowanie go do nowych funkcji społecznych i gospodarczych,
- modernizację energetyczną budynku,
- zagospodarowanie otoczenia dworca, m.in. instalację elementów małej architektury, elementów zieleni urządzonej,
- instalację oświetlenia ulicznego,
- przebudowę przyłączy: elektroenergetycznych, wodnych, kanalizacji sanitarnej i deszczowej, teletechnicznego.

Zadanie ma na celu przebudowę i nadanie nowych funkcji społecznych, gospodarczych i usługowych w budynku Dworca PKP w Kolbuszowej.

Program funkcjonalno-użytkowy zakłada podział na:

- część dworcowa – obejmuje poczekalnię (krótko i długoterminową) z kąpielnią zabaw dla dzieci i pomieszczeniem dla matki z dzieckiem, pokój odpoczynku kierowców, punkt informacji i sprzedaży biletów, palarnię, ogólnodostępne zaplecze sanitarne, w tym dla osób niepełnosprawnych.
- część usługowa – obejmuje świetlicę dla młodzieży z punktem bibliotecznym, lokale służące obsłudze podróżnych (pomieszczenia przystosowane do potrzeb prowadzenia działalności gospodarczych związanych z ruchem obsługi podróżnych).
- część administracyjna dla obsługi mieszkańców gminy Kolbuszowa (w tym przede wszystkim mieszkańców obszaru rewitalizacji) obejmuje pomieszczenia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej, z zapleczem sanitarno-socjalnym, siedzibą Straży Miejskiej wraz z centrum monitoringu z zapleczem sanitarno-socjalnym, pomieszczenia dla organizacji pożytku publicznego i Zakładu Aktywności Zawodowej (ZAZ) z zapleczem sanitarnym oraz pomieszczenia gospodarcze i techniczne.

Planowany do utworzenia w obiekcie Zakład Aktywizacji Zawodowej będzie zatrudniał osoby niepełnosprawne z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, grup osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także przygotowania ich do życia w otwartym środowisku oraz pomocy w realizacji pełnego, niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę ich indywidualnych możliwości. Na terenie dworca, Caritas Diecezji Rzeszowskiej planuje otworzyć filię nowo powstającego Zakładu Aktywizacji Zawodowej. Planowane jest zatrudnienie łącznie 30 osób ze znacznym oraz umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z czego 6 osób byłaby skierowana do pracy w nowym obiekcie – pod opieką instruktora zawodu. Dodatkowo, w miejscu tym planowana jest realizacja praktyk zawodowych uczestników Kolbuszowskich Warsztatów Terapii Zajęciowej Caritas. W ramach pracy ZAZ planujemy prowadzić:

- sklep z produktami wytworzonymi w ZAZ i WTZ (rękodzieło artystyczne, podpałka K-Lumet, zaproszenia okolicznościowe, przedmioty użytkowe),
- punkt informacyjny dla osób z niepełnosprawnością oraz ogólny,

- punkt informacyjny wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego Caritas,
- miejsce praktyk zawodowych uczestników WTZ,
- produkcję podpałek K-Lumet oraz rękodzieła artystycznego.

Infrastruktura powstała w ramach tego zadania jest niezbędna do prowadzenia działalności przez Fundację Centrum Animacji Społecznej oraz Caritas Diecezji Rzeszowskiej, MGOPS oraz Gminę Kolbuszowa, w ramach projektów realizowanych z **EFS z Działania 8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – projekt podstawowy nr XX**), w ramach **Działania 8.2 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej/powiatowe centra pomocy rodzinie – projekt podstawowy nr XX** oraz **Działania 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych – projekt podstawowy nr XX**.

5. Przebudowa i modernizacja części budynku byłych warsztatów szkolnych w celu nadania im nowych funkcji społecznych wraz z zagospodarowaniem otoczenia na terenie Inkubatora Przedsiębiorczości

Lokalizacja: ul. 11 listopada 10, działka o nr ewidencyjnym – 824/6.

W ramach realizacji zadania zaplanowano:

- Przebudowę i modernizację części budynku warsztatów szkolnych na kuchnię, która będzie wykorzystywana podczas kompleksowych programów reintegracji społeczno-zawodowej w ramach Centrum Integracji Społecznej. Zostaną wykonane m.in. następujące roboty budowlane:
  - demontaż istniejącej posadzki drewnianej,
  - wymiana okien i drzwi,
  - wykonanie wylewki, ocieplenia i posadzki,
  - wykonanie wentylacji,
  - roboty instalacyjne: instalacje elektryczna, ogrzewanie grzejnikowe z istniejącej kotłowni, przyłącza wody ciepłej i zimnej.
- Zakup i montaż wyposażenia niezbędnego do realizacji zadań prowadzonych przez Centrum Integracji Społecznej (m.in. wyposażenie kuchni, zmywalni).
- Zagospodarowanie przyległego otoczenia, w celu poprawy dostępu do rewitalizowanego obiektu, m.in.:
  - utwardzenie terenu,
  - wymiana nawierzchni,
  - utworzenie 15 miejsc parkingowych, w tym 1 miejsce dla osób niepełnosprawnych,
  - przebudowa ogrodzenia,
  - odwodnienie terenu poprzez wymianę istniejących wypustów ulicznych, włączów,
  - wymianę studzienek oraz zaprojektowanie odcinka kanalizacji deszczowej.

W części działki objętej inwestycją znajduje się budynek Inkubatora Przedsiębiorczości i Centrum Transferu Nowoczesnych Technologii, natomiast w dalszej części działki znajdują się obiekty użytkowane przez Centrum Kształcenia Praktycznego, w którym znajduje się Regionalne Centrum Transferu Nowoczesnych Technologii Wytwarzania. Obok działki znajduje się kompleks sportowy m.in. boiska sportowe Orlik, dwa korty tenisowe. Wykonanie działań z zakresu ww. zadania będzie uzupełnieniem funkcji, jakie do tej pory były prowadzone na terenie Inkubatora Przedsiębiorczości oraz pozwoli na prowadzenie przez Centrum Integracji Społecznej działań z zakresu tworzenia nowych miejsc reintegracji społeczno-zawodowej (w ramach projektu miękkiego z **EFS**

	<p>Działanie 8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – projekt podstawowy nr XX), miejsca służącego poprawie sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy (w ramach projektu miękkiego z EFS Działanie 7.1 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekt podstawowy nr XX) oraz wzmocnieniem zdolności do zatrudnienia osób, które będą zainteresowane zdobyciem lub podniesieniem kwalifikacji zawodowych (w ramach projektu miękkiego z EFS Działanie 9.5 Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych – projekt podstawowy nr XX).</p> <p>6. Przebudowa i rozbudowa budynku, w celu przywrócenia funkcji strzelnicy na terenie Liceum Ogólnokształcącego w Kolbuszowej Lokalizacja: działki o nr ewidencyjnych: 385/14, 386/3, 640/1. W ramach realizacji zadania zaplanowano przebudowę i rozbudowę istniejącego zaniedbanego budynku strzelnicy sportowej na terenie Liceum Ogólnokształcącego w Kolbuszowej, wykonanie betonowego ogrodzenia oraz ogrodzenia z prefabrykowanych paneli, wykonanie odcinka chodnika łączącego boisko sportowe z budynkiem strzelnicy.</p> <p>Infrastruktura powstała w ramach tego zadania jest niezbędna do prowadzenia działań służących podnoszeniu kompetencji osób dorosłych, w szczególności o niskich kwalifikacjach. Powstała infrastruktura będzie wykorzystywana w ramach projektu z EFS Działanie 9.5 Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych – projekt podstawowy nr XX.</p> <p>Zajęcia integracyjno-sportowe na kompleksie sportowym przy Zespole Szkół Technicznych w Kolbuszowej oraz strzelnicy przy LO w Kolbuszowej będą także organizowane ze środków własnych Powiatu oraz Ministerstwa Rodziny – Dni Rodzicielstwa, Pikniki Rodzinne.</p> <p>Wspierane zadania będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p>
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>Beneficjent: Gmina Kolbuszowa, Partnerzy: Powiat Kolbuszowski, Parafia Rzymskokatolicka pw. Wszystkich Świętych w Kolbuszowej</p>
<p>Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały</p>	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>w sferze społecznej</i> – poprzez stworzenie możliwości do włączenia społecznego osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, poprzez stworzenie odpowiednich możliwości lokalowych, aktywizację mieszkańców do działania na rzecz obszaru rewitalizacji, podnoszenie kompetencji zawodowych rozszerzenie oferty świadczonych usług społecznych, rozszerzenie oferty dla osób starszych 2) <i>w sferze gospodarczej</i> – poprzez stworzenie estetycznych i funkcjonalnych warunków technicznych do prowadzenia działalności gospodarczej przez mieszkańców i pobudzania jej rozwoju. 3) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i> – zwłaszcza poprzez wykreowanie funkcjonalnej przestrzeni publicznej jako centrum społeczno-gospodarcze na obszarze rewitalizacji oraz miejsce do aktywnej integracji mieszkańców i atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu. 4) <i>w sferze technicznej</i> – zwłaszcza poprzez poprawę efektywności energetycznej budynków i poprawę ich stanu technicznego w celu zwiększenia użyteczności i funkcjonalności efektywne wykorzystanie do celów społecznych.

	<p>5) w sferze środowiskowej – poprzez podjęcie działań służących podniesieniu świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wykreowaniu terenów zieleni urządzonej.</p>
<p>Cele rewitalizacji i kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. <i>Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców</i> Kierunek działania 1.1. <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i> Kierunek działania 1.2. <i>Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców</i> Kierunek działania 1.3. <i>Wspieranie mieszkańców w edukacji, rekreacji i kulturze</i> Cel rewitalizacji 2. <i>Poprawa jakości życia mieszkańców</i> Kierunek działania 2.1. <i>Kształtowanie estetycznego, bezpiecznego i funkcjonalnego centrum gminy</i> Kierunek działania 2.2. <i>Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – włączenie społeczne osób wykluczonych i zagrożonych marginalizacją (w tym osób starszych i niepełnosprawnych), – wzrost jakości świadczonych usług społecznych, – aktywizacja społeczna i integracja mieszkańców, – zmniejszenie poziomu bezrobocia, – wzrost tożsamości lokalnej, – zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne; – rozwój przedsiębiorczości mieszkańców; – podniesienie jakości oferty kulturalnej, – powstanie nowych przestrzeni miejskich – stworzenie bezpiecznej, estetycznej przestrzeni służącej różnym grupom społecznym; – efektywne wykorzystanie zdegradowanych budynków wraz z funkcjonalnym zagospodarowaniem przyległego otoczenia na cele społeczne i gospodarcze; – rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury i ich otoczenia; – poprawa estetyki przestrzeni i obiektów; – utworzenie spójnego systemu przestrzeni w centrum miasta, <p>Wskaźniki produktu i rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]. 2. Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich [m²]. 3. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.]. 4. Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich [osoby]. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</i></p>

Tabela 7 Projekt podstawowy nr 2

Nazwa projektu	Stworzenie spójnego systemu monitoringu miasta		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji: ul. Mickiewicza, działka o nr ewid. 873; ul. Plac Wolności, działka o nr ewid. 876/4; ul. Piłsudskiego, działka o nr ewid. 1274/1; ul. Targowa, działak o nr ewid. 2292; ul. Kościuszki 1, działak o nr ewid. 2332/1; ul. Popiełuszki, działak o nr ewid. 820; ul. Św. Brata Alberta, działka o nr ewid. 2398	Okres realizacji	2019–2020
Szacowana wartość całego projektu (zł)	70 000,00	Źródła finansowania	środki krajowe, Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem Bezpiecznej” im. Władysława Stasiaka na lata 2018–2020, środki gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	W ramach projektu zaplanowano zadania służące poprawie bezpieczeństwa publicznego, m.in.: zakup i montaż kamer, monitoringu, zakup niezbędnego wyposażenia.		
Podmioty realizujące projekt	Beneficjent: Gmina Kolbuszowa,		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy 1) <i>w sferze społecznej</i> – poprzez wzrost bezpieczeństwa publicznego i spadek poziomu przestępczości. 2) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i> – stworzenie spójnego systemu monitoringu centralnych przestrzeni miasta		
Cele rewitalizacji i kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 2. <i>Poprawa jakości życia mieszkańców</i> Kierunek działania 2.1. <i>Kształtowanie estetycznego, bezpiecznego i funkcjonalnego centrum gminy</i> Kierunek działania 2.2. <i>Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych</i>		
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty: – poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego, – zmniejszenie poziomu przestępczości na obszarze rewitalizacji. Wskaźniki produktu i rezultatu: 1. Liczba miejsc w których zostało zwiększone bezpieczeństwo [szt.] Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.		

Tabela 8 Projekt podstawowy nr 3

Nazwa projektu	Rewaloryzacja pierzei Rynku w Kolbuszowej oraz otoczenia Rynku – ulicy Piekarskiej, Mickiewicza, Piłsudskiego i Obrońców Pokoju		
Lokalizacja i szacunkowa powierzchnia	obszar rewitalizacji: ul. Piekarska, ul. Mickiewicza, ul. Piłsudskiego, ul. Obrońców Pokoju	Okres realizacji	2019–2020
Szacowana wartość całego projektu (zł)	3 000 000,00	Źródła finansowania	środki krajowe, WFOŚiGW,
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Zakres projektu obejmuje m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – wymiana pokrycia dachowego, – remont dachu, – odnowienie elewacji, – wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, – zagospodarowanie terenu wokół budynków. 		
Podmioty realizujące projekt	Beneficjent: Organizacje pozarządowe		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej – poprzez stworzenie możliwości do prowadzenia działań o charakterze społecznym, zagospodarowanie terenu wokół budynków będzie służyć wzrostowi aktywności społeczności lokalnej 2) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej – poprzez poprawę istniejącego stanu zagospodarowania i jakości przestrzeni publicznej. 3) w sferze technicznej – poprzez poprawę stanu technicznego budynków i zdegradowanej przestrzeni. 4) w sferze środowiskowej – poprzez zaplanowanie funkcjonalnych terenów zielonych 		
Cele rewitalizacji i kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 2. <i>Poprawa jakości życia mieszkańców</i> Kierunek działania 2.1. <i>Kształtowanie estetycznego, bezpiecznego i funkcjonalnego centrum gminy</i>		
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty: <ul style="list-style-type: none"> – poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego, – poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni, – poprawa stanu technicznego budynków, – rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury. Wskaźniki produktu i rezultatu: <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wyremontowanych obiektów na obszarze rewitalizacji [szt.] Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.		

Tabela 9 Projekt podstawowy nr 4

Nazwa projektu	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej przy ul. 11 Listopada 13 w Kolbuszowej
----------------	--

Lokalizacja i szacunkowa powierzchnia	obszar rewitalizacji: ul. 11 Listopada 13, działka o nr ewid.:1513/15	Okres realizacji	2019–2020
Szacowana wartość całego projektu (zł)	260 000,00	Źródła finansowania	środki własne Spółdzielni
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	W ramach realizacji projektu zaplanowano: <ul style="list-style-type: none"> – remont drogi osiedlowej, – remont chodników wokół budynku, – zagospodarowanie terenu, poprzez spójne i funkcjonalne nasadzenia zieleni 		
Podmioty realizujące projekt	Beneficjent: Spółdzielnia Mieszkaniowa ks. Ludwika Ruczki w Kolbuszowej		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i> – poprzez wykreowanie funkcjonalnej przestrzeni na obszarze rewitalizacji oraz miejsce do aktywnej integracji mieszkańców i atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu. 2) <i>w sferze technicznej</i> – poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej. 		
Cele rewitalizacji i kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 1. <i>Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców</i> Kierunek działania 1.3. <i>Wspieranie mieszkańców w edukacji, rekreacji i kulturze</i> Cel rewitalizacji 2. <i>Poprawa jakości życia mieszkańców</i> Kierunek działania 2.1. <i>Kształtowanie estetycznego, bezpiecznego i funkcjonalnego centrum gminy</i> Kierunek działania 2.2. <i>Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych</i>		
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty: <ul style="list-style-type: none"> – powstanie nowych przestrzeni miejskich – stworzenie bezpiecznej, estetycznej przestrzeni służącej różnym grupom społecznym; – zagospodarowanie otoczenia na cele społeczne; – rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury; – utworzenie spójnego systemu przestrzeni w centrum miasta. <p>Wskaźniki produktu i rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Długość przebudowanych dróg gminnych [km]. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>		

Tabela 10 Projekt podstawowy nr 5

Nazwa projektu	Zagospodarowanie przestrzeni przy Stadionie w Kolbuszowej w celu stworzenia parkingu		
Lokalizacja i szacunkowa powierzchnia	obszar rewitalizacji: ul. Sportowa, działka o nr ewid.: 1180	Okres realizacji	2019-2021

Szacowana wartość całego projektu (zł)	300 000,00	Źródła finansowania	środki własne
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Projekt zakłada spójne i funkcjonalne zagospodarowanie terenu w celu zwiększenia dostępu do stadionu i utworzenia dodatkowych miejsc parkingowych.		
Podmioty realizujące projekt	Beneficjent: Gmina Kolbuszowa		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy 1) w sferze społecznej – poprzez poprawę bezpieczeństwa przy obiektach publicznych, 2) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej – poprzez poprawę istniejącego stanu zagospodarowania i jakości przestrzeni 3) w sferze technicznej – poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej, stworzenie nowych miejsc parkingowych w centrum miasta		
Cele rewitalizacji i kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 2. <i>Poprawa jakości życia mieszkańców</i> Kierunek działania 2.1. <i>Kształtowanie estetycznego, bezpiecznego i funkcjonalnego centrum gminy</i>		
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty: – powstanie nowych przestrzeni miejskich – stworzenie bezpiecznej, estetycznej przestrzeni służącej różnym grupom społecznym; – funkcjonalne zagospodarowanie otoczenia; – rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury. Wskaźniki produktu i rezultatu: 1) Liczba wyremontowanych obiektów na obszarze rewitalizacji [szt.] Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.		

Tabela 11 Projekt podstawowy nr 6

Nazwa projektu	Rozwój różnych form pomocy poprzez utworzenie Domu Pobytu Dziennego Seniora w Kolbuszowej.		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2022
Szacowana wartość całego projektu (zł)	200 000,00	Źródła finansowania	Środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VIII. <i>Integracja społeczna, Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych</i>) budżet państwa, budżet gminy

<p>Zakres rzeczowy realizowanych zadań</p>	<p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, – usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób starszych i/lub niesamodzielnych, – wykorzystanie nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych, – stworzenie miejsc opieki dla osób niesamodzielnych w nowo otwartym ośrodku zapewniającym opiekę dzienną – dla ok. 30 osób. <p>Po końcowej dacie kwalifikowalności wydatków (tj. 31.12.2023 r.) zadanie w ramach powyższego działania będzie kontynuowane ze środków własnych oraz przy współudziale finansowym i kadrowym organizacji pozarządowych działających na rzecz aktywizacji społeczno-gospodarczej mieszkańców.</p>
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>Beneficjent: Gmina Kolbuszowa, MGOPS w Kolbuszowej</p>
<p>Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały</p>	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej – poprzez zapobieganiu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób starszych oraz niepełnosprawnych, w szczególności z obszaru rewitalizacji, stworzenie miejsc dziennej opieki dla osób starszych.
<p>Cele rewitalizacji i kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. <i>Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców</i> Kierunek działania 1.1. <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i> Kierunek działania 1.2. <i>Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją; – pobudzenie i zwiększenie aktywności społecznej; – poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym. <p>Wskaźniki produktu i rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie – 30 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 30 os. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu</i> IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>

Tabela 12 Projekt podstawowy nr 7

<p>Nazwa projektu</p>	<p>Kompleksowe wsparcie rodzin w Gminie Kolbuszowa</p>		
<p>Lokalizacja</p>	<p>obszar rewitalizacji</p>	<p>Okres realizacji</p>	<p>2021–2022</p>

<p>Szacowana wartość całego projektu (zł)</p>	<p>90 000,00</p>	<p>Źródła finansowania</p>	<p>Środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VIII. <i>Integracja społeczna, Działanie 8.4 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej</i>), budżet państwa, budżet gminy</p>
<p>Zakres rzeczowy realizowanych zadań</p>	<p>Przedmiot projektu: Wspieranie rodziny w postaci działań realizowanych tj.</p> <p>a) pracy z rodziną prowadzonej w szczególności w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – asystentury rodzinnej, poprzez zatrudnienie nowych asystentów rodziny prowadzące do zwiększenia liczby asystentów, – konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, – terapii i mediacji, – specjalistycznego wsparcia np. w formie, profilaktyki uzależnień, profilaktyki prozdrowotnej, treningów ekonomicznych, zdobywania umiejętności społecznych itp., – usług dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, – pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego (w tym reprezentacja, jeśli jest niezbędna), – grup wsparcia i grup samopomocowych, – wsparcia realizowanego przez rodziny wspierające. <p>Liczba osób objętych projektem – 45 osób.</p> <p>Po końcowej dacie kwalifikowalności wydatków (tj. 31.12.2023 r.) zadanie w ramach powyższego działania będzie kontynuowane ze środków własnych oraz przy współudziale finansowym i kadrowym organizacji pozarządowych działających na rzecz aktywizacji społeczno-gospodarczej mieszkańców.</p>		
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>Beneficjent: Gmina Kolbuszowa</p>		
<p>Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały</p>	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy</p> <p>1) <i>w sferze społecznej</i> – poprzez działania wspierające rodziny, wzmocnienie więzi rodzinnych, zapewnienie oferty spędzania wolnego czasu</p>		
<p>Cele rewitalizacji i kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. <i>Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców</i> Kierunek działania 1.1. <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i> Kierunek działania 1.2. <i>Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców</i></p>		
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wzrost dostępności i jakości usług publicznych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, – wzrost kompetencji społecznych i rodzicielskich mieszkańców, – poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu i integracji (świetlica środowiskowa), – wzrost atrakcyjności obszaru jako miejsca zamieszkania dla rodzin z dziećmi, – wzrost jakości życia mieszkańców. 		

	<p>Wskaźniki produktu i rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu – 45 szt. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie – 45 osób. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
--	--

Tabela 13 Projekt podstawowy nr 8

Nazwa projektu	Aktywność społeczna mieszkańców Gminy Kolbuszowa szansą na lepszą przyszłość		
	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2022
Lokalizacja i szacunkowa powierzchnia			
Szacowana wartość całego projektu (zł)	500 000,00	Źródła finansowania	Środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VIII. <i>Integracja społeczna</i> , Działanie 8.2 <i>Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</i> prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej /powiatowe centra pomocy rodzinie lub Działanie 8.1 <i>Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</i>), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Zakres projektu obejmuje zintegrowane oraz zindywidualizowane programy realizowane na obszarze rewitalizacji (przede wszystkim z udziałem mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwością udziału mieszkańców pozostałych obszarów kryzysowych) w oparciu o ścieżkę reintegracji, obejmujące usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym, zdrowotnym, zawodowym, zawierające instrumenty odpowiadające na indywidualne potrzeby m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) pracy socjalnej; b) poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową; c) poradnictwa specjalistycznego, w tym: poradnictwo prawne w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego; poradnictwo rodzinne obejmujące wsparcie rodziny naturalnej i zastępczej, opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną; poradnictwo psychologiczne świadczone jako jeden z elementów szerszego, kompleksowego wsparcia zdefiniowanego na podstawie indywidualnej diagnozy uczestników projektów; 		

	<p>d) zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych, umożliwiających aktywizację zawodową;</p> <p>W ramach projektu uczestnicy realizować będą ścieżkę reintegracji, korzystając z warsztatów rozwoju osobistego, grupowego i indywidualnego poradnictwa specjalistycznego, terapii psychologicznej rodzinnej, pomocy prawnej.</p> <p>Wszyscy zrealizują szkolenia zawodowe, kilkumiesięczne staże zawodowe oraz skorzystają z pośrednictwa pracy.</p> <p>Uczestnicy opuszczą program z nabytymi (przywróconymi lub wzmocnionymi) kompetencjami społecznymi, będą bardziej zaradni i aktywni społecznie. Dzięki integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym, zdrowotnym i zawodowym wyjdą oni z grupy mieszkańców zagrożonych marginalizacją. Będą mieli kompetencje i możliwości integracji społecznej.</p>
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>Beneficjent: Fundacja Centrum Animacji Społecznej oraz Caritas Diecezji Rzeszowskiej</p>
<p>Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały</p>	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej – poprzez aktywizację społeczno-zawodową i zwiększanie szans na zatrudnienie oraz włączenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; 2) w sferze gospodarczej – poprzez wzrost kompetencji i umiejętności oraz dostosowanie ich do sytuacji na rynku pracy;
<p>Cele rewitalizacji i kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. <i>Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców</i></p> <p>Kierunek działania 1.1. <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i></p> <p>Kierunek działania 1.2. <i>Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców</i></p> <p>Kierunek działania 1.3. <i>Wspieranie mieszkańców w edukacji, rekreacji i kulturze</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją; – aktywizacja społeczna i zawodowa osób pozostających bez pracy; – zmniejszenie liczby bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej; – pobudzenie i zwiększenie aktywności społecznej; – poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym. <p>Wskaźniki produktu i rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób objętych wsparciem. 2. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie. 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>

Tabela 14 Projekt podstawowy nr 9

Nazwa projektu	<i>Aktywność społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Kolbuszowa</i>		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2022
Szacowana wartość całego projektu (zł)	100 000,00	Źródła finansowania	Środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VIII. <i>Integracja społeczna, Działanie 8.2 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej /powiatowe centra pomocy rodzinie</i>
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Przedmiot projektu: Zintegrowane oraz zindywidualizowane programy realizowane w oparciu o ścieżkę reintegracji obejmujące usługi aktywnej integracji o charakterze:</p> <p>a) społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej (w tym: obowiązkowo stosowana jest praca socjalna,</p> <p>b) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia, dostosowanie wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy,</p> <p>c) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy,</p> <p>d) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, pomoc w utrzymaniu zatrudnienia</p> <p>Liczba osób objętych projektem – 15 osób</p>		
Podmioty realizujące projekt	Beneficjent: Gmina Kolbuszowa, MGOPS w Kolbuszowej		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>w sferze społecznej</i> – poprzez aktywizację społeczno-zawodową i zwiększanie szans na zatrudnienie oraz włączenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; 2) <i>w sferze gospodarczej</i> – poprzez wzrost kompetencji i umiejętności oraz dostosowanie ich do sytuacji na rynku pracy; 		
Cele rewitalizacji i kierunki działań, które realizuje projekt	<p>Cel rewitalizacji 1. <i>Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców</i></p> <p>Kierunek działania 1.1. <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i></p> <p>Kierunek działania 1.2. <i>Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców</i></p> <p>Kierunek działania 1.3. <i>Wspieranie mieszkańców w edukacji, rekreacji i kulturze</i></p>		

<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją; – aktywizacja społeczna i zawodowa osób pozostających bez pracy; – zmniejszenie liczby bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej; – pobudzenie i zwiększenie aktywności społecznej; <p>poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym</p> <p>Wskaźniki produktu i rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób objętych wsparciem. 2. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie. 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
---	--

Tabela 15 Projekt podstawowy nr 10

Nazwa projektu	Zwiększenie dostępu do usług społecznych w Gminie Kolbuszowa		
Lokalizacja i szacunkowa powierzchnia	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2022
Szacowana wartość całego projektu (zł)	100 000,00	Źródła finansowania	Środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VIII. <i>Integracja społeczna, Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych</i>
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Celem realizacji projektu jest zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.		
Podmioty realizujące projekt	Beneficjent: Fundacja Centrum Animacji Społecznej oraz Caritas Diecezji Rzeszowskiej		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej – poprzez zapobieganiu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób starszych oraz niepełnosprawnych, 		

<p>Cele rewitalizacji i kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. <i>Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców</i> Kierunek działania 1.1. <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i> Kierunek działania 1.2. <i>Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją; – pobudzenie i zwiększenie aktywności społecznej; – poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym. <p>Wskaźniki produktu i rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie – 50 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 50 os. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>

Tabela 16 Projekt podstawowy nr 11

<p>Nazwa projektu</p>	<p>DROGA DO ZMIAN – kompleksowy program reintegracji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach Centrum Integracji Społecznej</p>		
<p>Lokalizacja</p>	<p>obszar rewitalizacji</p>	<p>Okres realizacji</p>	<p>2021–2022</p>
<p>Szacowana wartość całego projektu (zł)</p>	<p>600 000,00</p>	<p>Źródła finansowania</p>	<p>Środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VIII. <i>Integracja społeczna</i>, Działanie 8.2 <i>Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej /powiatowe centra pomocy rodzinie</i> lub Działanie 8.1 <i>Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</i>), budżet gminy</p>

<p>Zakres rzeczowy realizowanych zadań</p>	<p>Celem realizacji projektu jest poprawa zdolności do zatrudnienia 40 os. w wieku aktywności zawodowej zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu PK (w poprzez objęcie ich zindywidualizowanym programem aktywnej integracji społ.–zawodowej w ramach CIS w trakcie trwania projektu.</p> <p>Grupa docelowa: 40os. niepracujących korzystających ze świadczeń pom. społecznej i/lub zakwalifikowanych do III profilu pomocy zg. z ustawą o promocji zatrudnienia, i/lub z niepełnosprawnością, w wieku aktywności zawodowej (18–64 lata), o niskich kwalifikacjach zawodowych.</p> <p>Zadanie I: Utworzenie nowych miejsc reintegracji społeczno–zawodowej w CIS – 20 osób</p> <p>Zadanie II: Realizacja programu reintegracji społecznej i zawodowej w ramach CIS: usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym, zdrowotnym, zawodowym.</p> <p>Formy wsparcia: warsztaty motywacyjne, trening kompetencji i umiejętności społecznych, warsztaty terapeutyczne, warsztaty społeczno–socjalne, warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, warsztaty edukacyjne, indywidualne wsparcie: psych./socjalne/zawodowe</p> <p>III reintegracja zawodowa:</p> <p>Kontynuacja programu reintegracji zawodowej w ramach CIS.</p> <p>Formy wsparcia:</p> <p>Praktyki zawodowe w ramach warsztatów CIS, indywidualne szkolenia zawodowe wg potrzeb, pośrednictwo pracy.</p> <p>Projekt zakłada wykorzystanie nowopowstałej infrastruktury powstałej w ramach realizacji projektu głównego nr 1 na terenie Inkubatora przedsiębiorczości – kuchni do prowadzenia warsztatów i reintegracji w ramach CIS.</p>
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>Beneficjent: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR)</p>
<p>Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały</p>	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej – poprzez aktywizację społeczno-zawodową i zwiększanie szans na zatrudnienie oraz włączenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; 2) w sferze gospodarczej – poprzez wzrost kompetencji i umiejętności oraz dostosowanie ich do sytuacji na rynku pracy;
<p>Cele rewitalizacji i kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. <i>Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców</i></p> <p>Kierunek działania 1.1. <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i></p> <p>Kierunek działania 1.2. <i>Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją; – aktywizacja społeczna i zawodowa osób pozostających bez pracy; – zmniejszenie liczby bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej; – pobudzenie i zwiększenie aktywności społecznej; – poprawa kwalifikacji i wzrost umiejętności osób objętych wsparciem w projekcie. <p>Wskaźniki produktu i rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 40 osób.

	<p>2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 40 osób.</p> <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu</i> IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
--	--

Tabela 17 Projekt podstawowy nr 12

Nazwa projektu	DROGA DO AKTYWNOŚCI - aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych i biernych zawodowo		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2021–2022
Szacowana wartość całego projektu (zł)	1 000 000,00	Źródła finansowania	Środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VII. Regionalny rynek pracy (Działanie 7.1 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Celem głównym projektu zwiększenie możliwości zatrudnienia 50 os. bezrobotnych i biernych zawodowo (39K) w wieku pow. 29 r. życia, w tym nabycie, podniesienie kwalifikacji przez min. 25 osób i zdobycie zatrudnienia przez min. 39% (30 osób).</p> <p>Zadania:</p> <p>I Rekrutacja i dobór UP</p> <p>II Aktywizacja zawodowa – doradztwo zawodowe indywidualne i grupowe</p> <p>1. Przygotowanie indywidualnego planu działania</p> <p>2. grupowy trening motywacyjny i kompetencji społecznych</p> <p>III, IV Aktywizacja zawodowa – szkolenia, staże, pośrednictwo pracy</p> <p>1. grupowe warsztaty aktywnego poszukiwania pracy (75 osób) – cel nabycie umiejętności. aktywnego poszukiwania pracy</p> <p>2. szkolenia zawodowe w tym w tym z wykorzystaniem pracowni gastronomicznej (kuchnia); szkolenia gastronomiczne, szkolenia cukiernicze z egzaminem czeladniczym (30osób) – cel: nabycie, podniesienie lub zmiana kwalifikacji zawodowych,</p> <p>3. Pośrednictwo pracy (75 osób),</p> <p>4. Staże zawodowe (75 osób) – cel: transferowanie efektów edukacji na praktyczne umiejętności, nabycie umiejętności do samodzielnego wykonywania pracy w nowym stanowisku/zawodzie. Efektem realizacji projektu będzie nabycie i/lub podwyższenie kompetencji społecznych oraz nabycie podniesienie lub zmiana kwalifikacji zawodowych przez 25 osób, nabycie doświadczenia zawodowego przez 75 osób, znalezienie zatrudnienia przez min 30 osób.</p> <p>Projekt zakłada wykorzystanie nowopowstałej infrastruktury powstałej w ramach realizacji projektu głównego nr 1 na terenie Inkubatora przedsiębiorczości – kuchni do prowadzenia warsztatów i reintegracji w ramach CIS.</p>		
Podmioty realizujące projekt	Beneficjent: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie		

Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy 1) <i>w sferze społecznej</i> – poprzez aktywizację zawodową mieszkańców oraz podnoszenie ich umiejętności i kompetencji ; 2) <i>w sferze gospodarczej</i> – poprzez pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców oraz stworzenie międzysektorowej współpracy na rzecz rozwoju gminy
Cele rewitalizacji i kierunki działań, które realizuje projekt	. Cel rewitalizacji 1. <i>Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców</i> Kierunek działania 1.1. <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i> Kierunek działania 1.2. <i>Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców</i> Kierunek działania 1.3. <i>Wspieranie mieszkańców w edukacji, rekreacji i kulturze</i>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty: – nabycie i/lub podniesienie kompetencji społecznych, – nabycie, podniesienie, zmiana kwalifikacji zawodowych, – nabycie doświadczenia zawodowego, – znalezienie zatrudnienia przez osoby objęte wsparciem w projekcie, – pobudzenie i zwiększenie przedsiębiorczości mieszkańców; – aktywizacja społeczna i zawodowa osób pozostających bez pracy; – zmniejszenie liczby bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej; – poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym; – rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji. Wskaźniki produktu i rezultatu: 1. Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w programie – 75 osób. 2. Liczba osób które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 25 osób. 3. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie – 25 osób. 4. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek po opuszczeniu programu – 30 osób. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.

Tabela 18 Projekt podstawowy nr 13

Nazwa projektu	Rozwój kapitału społecznego – podnosimy kompetencje i umiejętności		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2021–2022
Szacowana wartość całego projektu (zł)	200 000,00	Źródła finansowania	Środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie (Działanie 9.5 <i>Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych</i>), budżet gminy

<p>Zakres rzeczowy realizowanych zadań</p>	<p>Celem realizacji projektu jest wzmocnienie zdolności do zatrudnienia 70 osób w wieku 18-64 lat, które są zainteresowane zdobyciem lub podniesieniem kwalifikacji zawodowych oraz uzyskanie przez min. 60% uczestników projektu kwalifikacji zawodowych zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy oraz pracodawców.</p> <p>Grupę docelową stanowi 21 osób (13K/8M) w wieku 18-64lat, w tym min. 60% os. o niskich kwalifikacjach, które z własnej inicjatywy zainteresowane są podniesieniem lub uzyskaniem kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych.</p> <p>Zad.:1-Realizacja dwóch edycji kursów zawodowych: w tym kucharz /cukiernik z egzaminem czeladniczym</p> <p>Rezultaty: uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez mini 60 % uczestników projektu.</p>
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>Beneficjent: Powiat Kolbuszowski</p>
<p>Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały</p>	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy</p> <p>1) <i>w sferze społecznej</i> – poprzez wzrost kompetencji i kwalifikacji dostosowanych do potrzeb rynku pracy,</p>
<p>Cele rewitalizacji i kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. <i>Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców</i></p> <p>Kierunek działania 1.1. <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i></p> <p>Kierunek działania 1.2. <i>Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców</i></p> <p>Kierunek działania 1.3. <i>Wspieranie mieszkańców w edukacji, rekreacji i kulturze</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podniesienie kompetencji i umiejętności. <p>Wskaźniki produktu i rezultatu:</p> <p>1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia – 21 osób.</p> <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</i></p>

Wszystkie powyżej wskazane i opisane projekty podstawowe ze względu na zidentyfikowane w pogłębionej diagnozie obszaru problemy i potencjały (tabela 5) są **kluczowe dla powodzenia procesu rewitalizacji** oraz osiągnięcia założonych celów w dążeniu do wizji obszaru (planowanego efektu). Tylko kompleksowe działania odnoszące się do wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, spowodują osiągnięcie efektu synergii w oddziaływaniu na sytuację kryzysową. Działania dotyczące stworzenia Domu Pobytu Dziennego Seniora, utworzenie „Domu Wsparcia Rodziny”, przebudowa i nadanie nowych funkcji w budynku Dworca, stworzenie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni wraz z bezpiecznym układem

komunikacyjnym, a także rozwinięcie funkcji rekreacyjnej, społecznej i gospodarczej – umożliwią zniwelowanie wielu problemów w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Przyczyni się to do zwiększenia oferty usług i handlu na obszarze rewitalizacji, wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców, spadku liczby osób bezrobotnych, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, a także do zwiększenia integracji i aktywności mieszkańców. Kompleksowe działania polegające na adaptacji budynków i zagospodarowaniu przestrzeni, stworzenia spójnego systemu monitoringu oraz poprawie układu komunikacyjnego, przyczynią się do wzrostu bezpieczeństwa publicznego, poprawy estetyki przestrzeni i poprawy dostępu do usług publicznych.

Część projektów podstawowych zostanie zrealizowana na terenie całej gminy (w tym również na obszarze rewitalizacji). Są to przede wszystkim projekty „miękkie”. Szeroki zakres projektów polegających na aktywizacji i integracji różnych interesariuszy rewitalizacji spowoduje zwiększenie ich zaangażowania w sprawy lokalne. Działania skierowane do osób starszych będą zapobiegać marginalizacji oraz wykluczeniu z życia społecznego Seniorów, poprzez zapewnienie im różnych form aktywizacji i samorealizacji. o Zarówno działania inwestycyjne jak i społeczne realizowane przez podmioty z sektorów: społecznego, gospodarczego oraz publicznego, współfinansowane z różnych źródeł zewnętrznych, przyczynią się do osiągnięcia wizji obszaru: *Obszar rewitalizacji jako centrum życia społeczno-gospodarczego gminy oraz spójnym przestrzennie terenem, oferuje dostęp do wysokiej jakości usług publicznych oraz wielofunkcyjnej i bezpiecznej przestrzeni, tworząc warunki do rozwoju i aktywności mieszkańców.*

Realizacja projektu rewitalizacyjnego w ramach działania 6.3 RPO WP (projekt podstawowy nr 1) jest ściśle powiązana z działaniami „miękkimi” (finansowanymi z EFS oraz środków krajowych), co przedstawia tabela 15.

Projekty „miękkie” o charakterze społecznym, przewidziane są dla mieszkańców całej gminy, jednak w pierwszej kolejności możliwość uczestnictwa w projekcie będą miały osoby z obszaru rewitalizacji. Takie działania, przewidziane dla wszystkich mieszkańców Gminy Kolbuszowa, mają na celu włączanie osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją oraz wzmocnianie kapitału społecznego. Jest to istotne z punktu widzenia wyprowadzania obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysu oraz zapobiegania przenoszenia problemów w inne miejsca.

Projekty „miękkie” wykorzystywać będą wsparte w działaniach rewitalizacyjnych przestrzenie oraz infrastrukturę. Jako preferencyjne kryterium uczestnictwa w projektach planowanych do realizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji jest zamieszkanie na tym

terenie. Zakładane jest również uczestnictwo we wszelkich formach wsparcia przez mieszkańców spoza obszaru rewitalizacji, tak aby osiągnąć efekt planowanych działań rewitalizacyjnych.

2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć

Uzupełnieniem listy podstawowych projektów rewitalizacyjnych jest charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych (tabela 19), realizujących określone kierunki działań, które mają na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Należy również zaznaczyć, że wzmacniają one zaplanowane efekty procesu rewitalizacji w odniesieniu do rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy.

Tabela 19 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Charakterystyka tematyczna przedsięwzięcia	Powiązanie z celami rewitalizacji i kierunkami działań
1.	<i>Organizacja cyklicznych wydarzeń i/lub rozwój działalności społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej, rekreacyjnej i edukacyjnej na rzecz różnych grup interesariuszy rewitalizacji</i>	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje organizację i rozszerzenie oferty działań kulturalnych, edukacyjnych, sportowych, rekreacyjnych (szczególnie w obiektach/ przestrzeniach rewitalizowanych) na rzecz społeczności lokalnej. Ponadto przewiduje się stworzenie kompleksowego systemu wsparcia i współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz wyznaczonego obszaru rewitalizacji, przyczyniającego się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk o charakterze społecznym.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek działań 1.1. Kierunek działań 1.2. Cel rewitalizacji 2. Kierunek działań 2.2
2.	<i>Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych marginalizacją poprzez integrację społeczną, aktywizację zawodową (w tym podnoszenie kwalifikacji zawodowych), wsparcie rodzin, osób starszych i niepełnosprawnych oraz zagrożonych ubóstwem</i>	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców poprzez ścisłą współpracę z różnymi instytucjami działającymi w sferze społecznej, które będą wdrażały różnorodne programy służące aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych ubóstwem za pomocą instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej, ukierunkowanych na: 1) przywrócenie zdolności do prawidłowego wypełniania ról społecznych, w tym m.in. poprzez pracę socjalną; 2) podniesienie kwalifikacji zawodowych, poszerzenie wiedzy i umiejętności w celu uzyskania lub utrzymania zatrudnienia; 3) poszerzenie wiedzy i umiejętności podnoszących kompetencje ogólne; 4) wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych, przez m.in.: - stworzenie stałego miejsca ich regularnych spotkań, - organizowanie cyklicznych warsztatów, podczas których seniorzy mogliby zyskać nowe umiejętności i rozwijać swoje zainteresowania (np. obsługa komputera, warsztaty kulinarne, lekcje rysunku/malarstwa/fotografii, lekcje tańca). Jednym z elementów będzie również wsparcie dla nowo powstałych i już działających organizacji pozarządowych, propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych. Ponadto przewiduje się współpracę z organizacjami pozarządowymi, które w ramach swojej działalności przyczyniają się do integracji różnych grup interesariuszy.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek działań 1.1. Kierunek działań 1.2. Kierunek działania 1.3. Cel rewitalizacji 2. Kierunek działań 2.2.

3.	<p><i>Stworzenie miejsca do prowadzenia działalności oraz kompleksowego systemu wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców na obszarze rewitalizacji</i></p>	<p>W ramach przedsięwzięcia przewiduje się m.in. inicjowanie oraz prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych zewnętrznych środkach finansowych na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej. Ponadto planuje się nawiązanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie wsparcia finansowego i merytorycznego mieszkańców planujących założyć lub rozwinąć działalność gospodarczą na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Ważnym elementem będzie również wdrożenie systemu wsparcia merytorycznego związanego z powstawaniem podmiotów ekonomii społecznej.</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. Kierunek działań 1.1. Kierunek działań 1.2.</p>
4.	<p><i>Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń poprzez wymianę źródeł ciepła na ekologiczne i/lub instalację OZE na obszarze rewitalizacji zarówno przez osoby prywatne, jak i przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje oraz wspólnoty mieszkaniowe oraz upowszechnienie działań proekologicznych</i></p>	<p>Zakres tematyczny przedsięwzięcia obejmuje redukcję zanieczyszczenia powietrza poprzez modernizację źródeł ciepła i/lub budowę, przebudowę lub modernizację infrastruktury służącej do produkcji energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych w budynkach użyteczności publicznej, mieszkaniowych, produkcyjnych, usługowych, handlowych i innych. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się m.in. inicjowanie oraz prowadzenie kampanii informacyjnych o szkodliwości azbestu dla życia i zdrowia człowieka, a także edukacji ekologicznej mieszkańców – informowanie o możliwościach związanych z odnawialnymi źródłami energii.</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. Kierunek działań 1.3. Cel rewitalizacji 2. Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.</p>
5.	<p><i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury drogowej i komunalnej</i></p>	<p>Zakres tematyczny przedsięwzięcia przewiduje budowę, rozbudowę, modernizację sieci infrastruktury technicznej na terenie całej gminy (w tym obszaru rewitalizacji). Nastąpi poprawa warunków życia i infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy poprzez budowę sieci kanalizacji sanitarnej.</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.2. Cel rewitalizacji 2. Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.</p>

6.	<p><i>Wdrażanie e-usług publicznych, szczególnie w obszarze administracji, edukacji, informacji przestrzennej i ochrony zdrowia</i></p>	<p>Przedsięwzięcie dotyczy rozwoju e-administracji, e-zdrowia oraz informacji sektora publicznego, zasobów nauki i kultury w zakresie m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) budowy systemów teleinformatycznych wraz z niezbędną infrastrukturą dla potrzeb elektronicznego obiegu dokumentów; 2) budowy szeroko dostępnych dla obywateli regionalnych platform umożliwiających dostęp przez Internet do usług publicznych; 3) budowy teleinformatycznych systemów komunikacji (podpis elektroniczny, elektroniczna pieczęć oraz inne sposoby uwierzytelniania form elektronicznych); 4) tworzenia, rozwijania rejestrów publicznych, w tym systemów informacji przestrzennej; 5) budowy, przebudowy lub zakupu systemów zapewniających bezpieczeństwo przechowywania danych cyfrowych; 6) budowy, przebudowy lub zakupu systemów teleinformatycznych służących digitalizacji zasobów, w tym kulturowych lub naukowych, będących w posiadaniu instytucji publicznych, a także zapewnienie powszechnego, otwartego dostępu do tych zasobów w postaci cyfrowej; 7) budowy, przebudowy lub zakupu systemów teleinformatycznych służących rozwojowi usług medycznych. 	<p>Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3. Cel rewitalizacji 2. Kierunek działania 2.2.</p>
----	---	---	--

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022 ma charakter kompleksowy, dlatego że podczas programowania działań rewitalizacyjnych zastosowano mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym Programem Rewitalizacji. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* w odniesieniu do projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w celu osiągnięcia efektu synergii efektów w oddziaływaniu na obszar rewitalizacji zapewniona została ich komplementarność w różnych wymiarach, tj. przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Wszystkie projekty zawarte w dokumencie realizowane będą na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie większy i obejmie teren całej gminy, ponieważ z efektów zaplanowanych działań korzystać będą wszyscy interesariusze rewitalizacji. Zaplanowane „miękkie” przedsięwzięcia rewitalizacyjne ze względu na społeczny charakter działań dedykowane będą również częściowo mieszkańcom całej gminy, ponieważ tylko poprzez większą skalę oddziaływania można uzyskać założone efekty w postaci rozwiązania zidentyfikowanych problemów (wskazanych w tabeli 4). Wzajemne dopełnianie się projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających oraz zaangażowanie lokalnej społeczności pozwoli na osiągnięcie efektu rewitalizacji na całym obszarze. Zindywidualizowane działania rewitalizacyjne wdrażane na obszarze rewitalizacji wzajemnie będą się dopełniać przestrzennie, dzięki czemu efekty ich realizacji nie będą widoczne punktowo w pojedynczych miejscach, a na całym obszarze objętym kryzysem. Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe zostały zaprogramowane w taki sposób, aby odpowiadały na problemy mieszkańców obszaru, a przede wszystkim nie skutkowały przenoszeniem problemów w inne miejsce. W tym celu zawarto zarówno przedsięwzięcia inwestycyjne jak i społeczne, które zapobiegą prowadzeniu do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Dostępność do powstałej infrastruktury oraz działań społecznych i kulturalnych dla wszystkich użytkowników zamieszkujących dany teren spowoduje, że z pozytywnych efektów rewitalizacji prowadzących do rozwoju usług i funkcji społecznych korzystać będą wszyscy mieszkańcy, bez względu na sytuację materialną. Taka sytuacja przyczyni się do wzrostu aktywności społecznej i integracji społeczności lokalnej obszaru rewitalizacji. Z drugiej strony komplementarność w wymiarze przestrzennym skutkuje ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia. Ma to szczególne znaczenie w przypadku obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa, na którym jednym z zidentyfikowanych problemów jest brak funkcjonalnej przestrzeni publicznej.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe oraz uzupełniające zawarte w dokumencie stanowią kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane we wszystkich sferach zróżnicowane problemy i wykorzystują potencjały lokalne wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Takie podejście ma przeciwdziałać fragmentaryzacji działań koncentrując się na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru, który spowodowany jest niekorzystną sytuacją na lokalnym rynku pracy, powodującą trudności w możliwości znalezienia atrakcyjnego zatrudnienia przez mieszkańców. W związku z tym wykonana została pogłębiona analiza i diagnoza obszaru rewitalizacji we wszystkich aspektach: społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym. Konieczne jest również określenie pożądanego stanu, do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dlatego została określona wizja (planowany efekt rewitalizacji) dla obszaru, uwzględniając jego uwarunkowania i zasoby wewnętrzne. Parametryzacja efektów rewitalizacji określona została na poziomie celów rewitalizacji, ponieważ wizja określa zbiór poświadanych wartości do osiągnięcia po wdrożeniu założeń.

Komplementarność problemowa wykazana została w tabeli 18, w której przedstawione zostały potrzeby rewitalizacyjne, odpowiadające im cele i kierunki działań oraz projekty podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające w każdej sferze. Poszczególne projekty realizują konkretne cele rewitalizacji i kierunki działań. Wszystkie kierunki działań i odpowiadające im projekty są powiązane problemowo oraz odnoszą się do wszystkich sfer, rozwiązując zidentyfikowane problemy (zawarte w tabeli 4).

Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych płaszczyznach będą brane pod uwagę zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić koordynację tematyczną i organizacyjno-techniczną działań administracji samorządowej. Ponadto ważne jest, że proces rewitalizacji realizuje założenia innych dokumentów strategiczno-planistycznych zarówno na szczeblu lokalnym, jak i ponadlokalnym, co zostało wykazane w rozdziale 2 części I dokumentu.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTITUCJONALNA

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania oraz weryfikacji.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Burmistrz przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji, powołanego w Referacie Pozyskiwania Funduszy i Rozwoju Miasta i Gminy w Urzędzie Miejskim w Kolbuszowej (UM w Kolbuszowej), Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy.

Koordinator będzie współpracował z innymi pracownikami UM w Kolbuszowej, a także jednostek organizacyjnych gminy, będących specjalistami w danych dziedzinach.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, Burmistrz może powołać Zespół Zadaniowy, w którego skład wejdą przedstawiciele wydziałów UM w Kolbuszowej i/lub jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”). Przewiduje się również, iż w zależności od realizowanego przedsięwzięcia

w skład Zespołu Zadaniowego mogą wejść też przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji, biorących udział we wdrażaniu LPR, którzy będą mieć możliwość zaangażowania w prace Zespołu poprzez możliwość osobistego zgłaszania się.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

W Lokalnym Programie Rewitalizacji zwrócono również uwagę na zachowanie ciągłości programowej w odniesieniu do przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym, które zostały już zrealizowane w ramach polityki spójności 2007–2013, a także komplementarnymi projektami społecznymi. Ma to kluczowe znaczenie dla efektywności procesu rewitalizacji w oddziaływaniu na sytuację kryzysową występującą na danym obszarze.

W okresie programowania UE na lata 2007–2013 „zapoczątkowano” proces rewitalizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji m.in. poprzez realizację projektów

infrastrukturalnych, tworzących estetyczne i funkcjonalne warunki do rozwoju społeczno-gospodarczego. W związku z tym zrealizowane projekty mogą stanowić podstawę do rozwinięcia działań rewitalizacyjnych w ramach obecnej perspektywy finansowej na lata 2014–2020 w zakresie rozwiązywania kluczowych problemów społecznych.

Przeprowadzona analiza wykazała, że przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich latach mają swoją ciągłość i kontynuację w aktualnym dokumencie. Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań na tym obszarze pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej, dzięki czemu proces rewitalizacji wzmocni ich efektywność i skuteczność.

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w niniejszym dokumencie będą współfinansowane z różnych źródeł, obejmujących m.in. środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), krajowych środków publicznych oraz środków prywatnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania. W przypadku braku możliwości realizacji projektów podstawowych z założonych zewnętrznych źródeł finansowania alternatywą będzie ich realizacja ze środków własnych gminy (przynajmniej w minimalnym zakresie, na który pozwoli budżet gminy) oraz pozyskiwanie sponsorów i/lub możliwych środków krajowych.

W związku z tym, że komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, podczas programowania działań wykorzystano zgłoszone propozycje projektów planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji przez podmioty prywatne, które angażować będą środki własne. Tym samym proces rewitalizacji przebiegać będzie przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych w postaci zasobów wewnętrznych podmiotów zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji czy ich mieszkańców będzie miało kluczowe znaczenie dla dynamiki i skuteczności pożądaných zmian strukturalnych zarówno społecznych, jak i przestrzennych.

Komplementarność źródeł finansowania określona została w części III, rozdziale 3 dotyczącym szacunkowych ram finansowych programu, gdzie na poziomie poszczególnych projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających określono szacowaną ogólną wartość projektu w podziale na publiczne i prywatne źródła finansowania.

Dzięki zaangażowaniu środków publicznych (składających się ze środków własnych gminy, jednostek podległych gminie, podmiotów z sektora finansów publicznych) następuje integracja finansowa zaplanowanych projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających.

KOMPLEMENTARNOŚĆ I INTEGROWANIE NA POZIOMIE KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.

Kierunki działań określone w Lokalnym Programie Rewitalizacji dzięki temu, że dotyczą: włączania społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem, pobudzania aktywności społecznej, integracji i przedsiębiorczości mieszkańców, wzmocnienia kapitału społecznego dzieci i młodzieży, kształtowania estetycznego, bezpiecznego i funkcjonalnego centrum miejscowości, zapewnienia dostępu do wysokiej jakości usług publicznych – integrują działania rewitalizacyjne we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, oddziałując kompleksowo na sytuację kryzysową.

Projekty i/lub przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze społecznym i inwestycyjnym wzajemnie się uzupełniają oraz rozwiązują zdiagnozowane problemy, a także wykorzystują lokalne potencjały odpowiadając na określone potrzeby, co zostało przedstawione w tabeli 4.

3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania

Indykatywne ramy finansowe *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022* obejmują projekty podstawowe, które wynikają z planów projektowych gminy, podległych jej jednostek organizacyjnych, jak również projektów zgłoszonych przez interesariuszy rewitalizacji planujących ich realizację na obszarze rewitalizacji lub poza wyznaczonym obszarem, ale wpływających na jego rozwój społeczno-gospodarczy.

Ponadto plany projektowe odpowiadają na możliwości ich sfinansowania z uwzględnieniem sytuacji budżetowej gminy, ponieważ „wskaźnik G – podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczania subwencji wyrównawczej na 2017 r.” wynosi 1 142,82 zł (przy wskaźniku dla Polski – 1 596,67 zł)²⁰, co oznacza słabą samodzielność finansową jednostki i w istotny sposób determinuje zdolność realizacji długookresowych zadań rewitalizacyjnych.

Podsumowanie podanych wartości brutto poszczególnych projektów pozwoliło określić szacunkowe ramy finansowe dokumentu z podziałem na różne źródła finansowania (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014–2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej).

Podczas oddziaływania realizacji programu na obszar, nie zostanie pominięty żaden z istotnych aspektów (społeczny, gospodarczy, techniczny, środowiskowy, przestrzenno-funkcjonalny). Współpraca międzysektorowa zagwarantuje trwałość podjętych interwencji na obszarze rewitalizacji i ich oddziaływanie na całą gminę, a także wdrożenie zapisów chociaż w minimalnym możliwym zakresie w przypadku braku zewnętrznych funduszy.

Ze względu na charakterystykę tematyczną projektów uzupełniających realizowanych w systemie ciągłym, a tym samym brak możliwości dokładnego oszacowania ich całkowitych wartości, ramy finansowe z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania podane zostały szacunkowo.

---

²⁰ Strona internetowa Ministerstwa Finansów, mf.gov.pl, inf. z dnia 22.05.2017.

IV. Część wdrożeniowa

1. System realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i plany działań rewitalizacyjnych na kilka lat, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności i efektywności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system zarządzania. Proces wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, które wymaga dobrego przygotowania informacyjnego oraz stałej komunikacji z otoczeniem, opierającej się o pozyskiwanie obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania oraz weryfikacji.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Burmistrz Kolbuszowej przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji powołanego w Referacie Pozyskiwania Funduszy i Rozwoju Miasta i Gminy w Urzędzie Miejskim w Kolbuszowej (UM w Kolbuszowej), który posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania projektami. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych UM w Kolbuszowej, odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy.

Ponadto w celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, Burmistrz Kolbuszowej powołał Zarządzeniem Nr 338/15 z dnia 22 lipca 2015 r. – Zespół ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2016–2020 do aktywnego udziału również we wdrażaniu założeń dokumentu. Główne zadania Zespołu to:

- 1) udział w warsztatach/spotkaniach mających na celu wyznaczenie: wizji, celów rewitalizacji, kierunków działań, projektów do realizacji oraz zasad monitoringu i ewaluacji dokumentu;
- 2) uczestniczenie w konsultacjach społecznych z udziałem mieszkańców oraz reprezentantów różnych środowisk lokalnych;
- 3) zapraszanie do udziału w pracach Zespołu osób spoza jego składu (eksperti, specjaliści i inni);

- 4) koordynacja wdrażania poszczególnych projektów w całym okresie realizacji dokumentu;
- 5) gromadzenie informacji niezbędnych do monitoringu i ewaluacji celów dokumentu.

W skład Zespołu wchodzi pracownicy UM w Kolbuszowej, jednostek organizacyjnych gminy oraz przedstawiciele różnych podmiotów z sektorów społecznego i publicznego działających na terenie gminy, będących specjalistami w danych dziedzinach. W przypadku potrzeby wsparcia merytorycznego Zespołu wszyscy kierownicy i pracownicy UM w Kolbuszowej oraz kierownicy podległych i nadzorowanych jednostek organizacyjnych zobowiązani są do ścisłej współpracy oraz udzielania niezbędnych informacji i danych.

Kontynuacja funkcjonowania Zespołu na etapie wdrażania założeń rewitalizacji przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”). Przewiduje się, iż w zależności od realizowanego przedsięwzięcia, w skład Zespołu będą mogli wejść również przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji biorących udział we wdrażaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji.

W zakresie zarządzania środkami finansowymi niezbędnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie Referat Finansowo-Budżetowy UM w Kolbuszowej wraz ze Skarbnikiem Gminy Kolbuszowa.

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych gminy, dlatego nie określono kosztów ich realizacji związanych z nowoutworzonym stanowiskiem pracy, dodatkowymi etatami czy ewentualnie funkcjonowaniem wyodrębnionej jednostki/komórki/spółki ds. rewitalizacji, zajmujących się koordynacją LPR. W ramach swoich kompetencji każda z komórek urzędu i/lub jednostek organizacyjnych gminy będzie wdrażała działania warunkujące sprawny i efektywny proces rewitalizacji, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb. Członkowie Zespołu ds. Programu rewitalizacji nie będą otrzymywać wynagrodzenia i ich zaangażowanie w prace nad wdrożeniem założeń dokumentu będzie miało charakter społeczny. Koszty związane z zarządzaniem rewitalizacją sfinansowane zostaną z budżetu gminy, a dotyczyły będą: wynagrodzenia Koordynatora ds. rewitalizacji (część etatu pracownika poświęcona na zarządzanie rewitalizacją), obsługi technicznej i administracyjnej

Zespołu ds. Programu Rewitalizacji, zapotrzebowania na materiały biurowe i promocyjne, a także rezerwy na ewentualne nieprzewidziane wydatki. Przedstawione zostały w tabeli 20.

Łączne koszty zarządzania rewitalizacją w latach 2017–2022 oszacowane zostały na poziomie kwoty 45 500,00 zł.

Tabela 20 Szacunkowe koszty zarządzania rewitalizacją w Gminie Kolbuszowa w latach 2017–2022

Lp.	Kategoria kosztów	Roczny szacunkowy koszt	Łączne szacunkowe koszty
1.	Wynagrodzenie Koordynatora ds. rewitalizacji	3 000,00 zł	21 000,00 zł
2.	Obsługa techniczna i administracyjna Zespołu ds. Programu Rewitalizacji	1 000,00 zł	7 000,00 zł
3.	Zapotrzebowanie na materiały biurowe i promocyjne	1 000,00 zł	7 000,00 zł
4.	Rezerwa na nieprzewidziane wydatki	1 500,00 zł	10 500,00zł
SUMA		8 500,00 zł	45 500,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

W związku z tym, że realizacja zaplanowanych działań rewitalizacyjnych odbywać się będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej to interesariusze rewitalizacji, korzystając z dofinansowania projektów unijnymi środkami finansowymi będą zobowiązani przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych (szczególnie w zakresie realizacji projektów partnerskich). Zasady realizacji projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 będą wynikać z obowiązujących dokumentów programowych, a determinowane będą określonymi procedurami konkursowymi.

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy, efektywnego współdziałania oraz wzajemnego uzupełniania się działań różnych podmiotów z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego. W związku z tym określenie zasad i sposobów współuczestnictwa interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także jest podstawą tworzenia się współczesnych form samoświadomości społecznej.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie w kilku zintegrowanych wymiarach:

1. MERYTORYCZNYM – poprzez wspólne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów, opiniowanie przede wszystkim na poziomie Zespołu ds. Programu

Rewitalizacji.

2. ORGANIZACYJNYM – polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów.
3. FINANSOWYM – opierającym się na współudziale finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa w projektach rewitalizacyjnych.

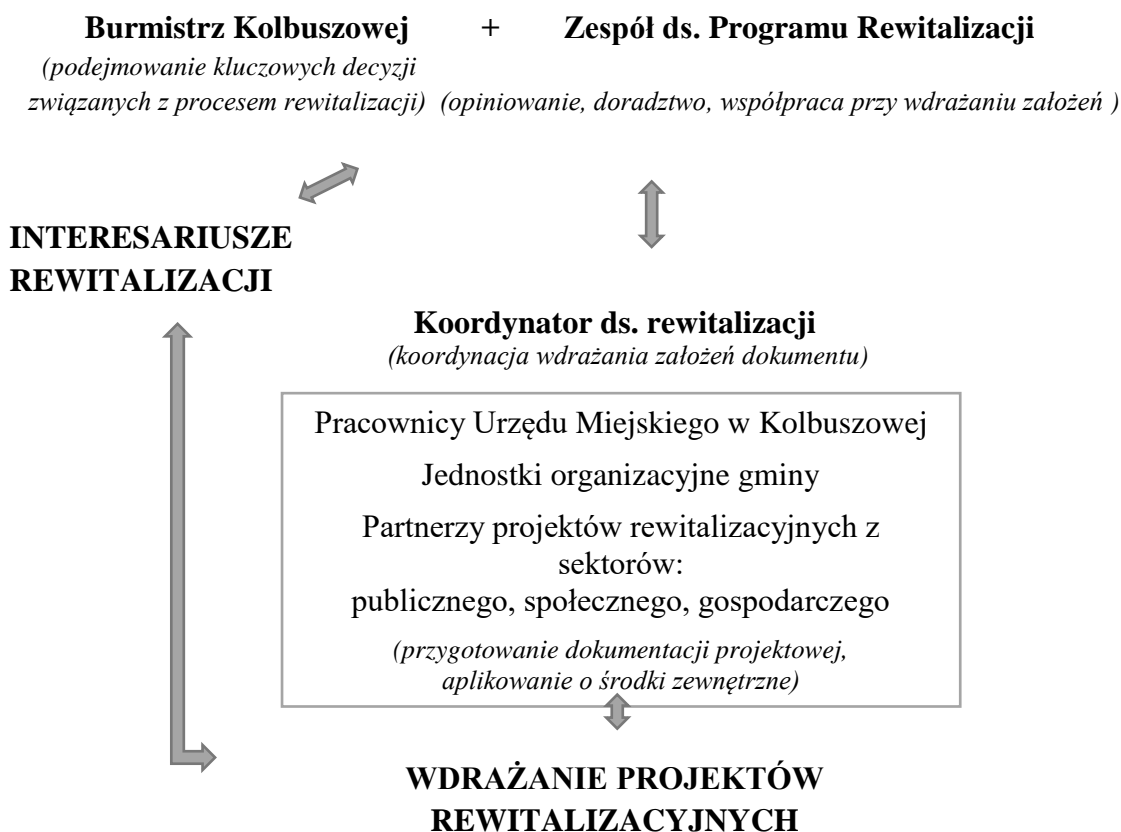
Partnerstwo trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego, oprócz wspólnego celu, jakim jest wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej w celu poprawy jakości życia mieszkańców, ma określone podstawowe zasady stanowiące fundament wspólnych działań:

- 1) respektowanie własnych potrzeb, możliwości i dążenie do osiągnięcia kompromisu,
- 2) przejrzystość podejmowanych działań,
- 3) otwarty dialog z mieszkańcami.

Współpraca pomiędzy interesariuszami rewitalizacji ma na celu:

- wykorzystanie potencjału organizacji oraz społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach kilkunastu wspólnych i spójnych projektów akceptowanych i wspieranych przez wszystkich uczestników;
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców czy mieszkańców;
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażające się zastosowaniem nowych podejść do rozwiązywania problemów.

Schemat 4 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Kolbuszowa

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Harmonogram realizacji programu

Założono, że Lokalny Program Rewitalizacji będzie dokumentem długookresowym, obejmującym okres realizacji zaplanowanych projektów. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie do aktualnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wytycznych wynikających z perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014–2020. Z uwagi na wieloletniość obowiązywania programu przyjęto, że będzie to dokument strategiczny skoncentrowany terytorialnie i komplementarny problemowo, tj. mający przeciwdziałać fragmentaryzacji działań w celu wyprowadzenia wyznaczonego obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej. Harmonogram realizacji dokumentu przedstawia tabela 21.

Tabela 21 Harmonogram realizacji dokumentu

Lp.	Nazwa działania	Okres realizacji															
		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022	
		I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
ETAP DIAGNOZOWANIA																	
1.	Podjęcie na sesji przez Radę Miejską w Kolbuszowej Uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kolbuszowa na lata 2016–2020.																
2.	Opracowanie Diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa																
ETAP PROGRAMOWANIA																	
3.	Powołanie Zespołu ds. Programu Rewitalizacji																
4.	Przeprowadzenie różnorodnych form partycypacji społecznej, służących opracowaniu GPR																
5.	Konsultacje społeczne projektu LPR wraz z Diagnozą na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa																
6.	Uzgodnienie z RDOŚ braku konieczności przeprowadzenia SSOŚ																
7.	Uchwalenie przez Radę Miejską <i>Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022</i>																
ETAP WDRAŻANIA																	
8.	Przygotowanie niezbędnej dokumentacji do realizacji projektów i przedsięwzięć zaplanowanych w LPR																
9.	Aplikowanie o dofinansowanie ze środków zewnętrznych oraz wdrażanie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych																
10.	Posiedzenia Zespołu ds. Programu Rewitalizacji																
11.	Promocja i realizacja działań aktywizujących interesariuszy rewitalizacji																

ETAP MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI														
12.	Gromadzenie i analizowanie informacji w układzie zestawu wskaźników określonego dla celów i projektów													
13.	Sporządzanie raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu													
14.	Zaopiniowanie raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu przez Zespół ds. Programu Rewitalizacji oraz upublicznianie na stronie internetowej gminy i w BIP, a także podczas spotkania													
15.	Przeprowadzenie ewaluacji <i>ex-ante</i> (przed realizacją LPR)													
16.	Przeprowadzenie ewaluacji <i>on-going</i> (na bieżąco)													
17.	Przeprowadzenie ewaluacji <i>mid-term</i> (śródkresowa)													
18.	Przeprowadzenie ewaluacji <i>ex-post</i> (na zakończenie wdrażania LPR)													
19.	Ocena aktualności i stopnia realizacji założeń LPR													

Źródło: Opracowanie własne

1.3. *Public relations dokumentu*

W celu efektywnego i skutecznego wdrożenia zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji ważne jest, aby umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie ich tworzenia i realizacji, a tym samym zapewnić skuteczną metodę komunikacji społecznej, czyli przekazywania danych do otoczenia. Szeroka komunikacja stanowić będzie jeden z fundamentów powodzenia całego procesu rewitalizacji, służąc osiągnięciu wizji obszaru rewitalizacji.

Podmiotem odpowiedzialnym za organizację oraz przeprowadzenie działań promocyjnych związanych z opracowaniem i wdrażaniem założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji, a w jego ramach również wszystkich projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest Koordynator ds. rewitalizacji wraz z Zespołem ds. Programu Rewitalizacji. Jednostka ta ma za zadanie zapewnić powszechny dostęp do bieżących informacji na temat prowadzonych przedsięwzięć, tj. o zakresie i wymiarze pozyskanego dofinansowania zewnętrznego dla poszczególnych projektów oraz rezultatach działań na poziomie obszaru rewitalizacji oraz całej gminy. Do zakresu ich działań należy wsparcie skutecznej komunikacji, opierającej się na następujących kanałach i narzędziach komunikacji:

- Internet – utworzenie i aktualizacja zakładki „Rewitalizacja” w Biuletynie Informacji Publicznej (kolbuszowa.bip.gmina.pl), poczta elektroniczna pracownika odpowiedzialnego za kontakt z interesariuszami w sprawie rewitalizacji;
- komunikacja bezpośrednia – warsztaty, spotkania, posiedzenia itp.;
- lokalne media – artykuły informacyjno-promocyjne w prasie lokalnej, obejmującej swoim zasięgiem m.in. obszar rewitalizacji.

Działania promujące będą miały zarówno zasięg lokalny, jak i regionalny oraz skierowane będą do interesariuszy rewitalizacji, tj. takich grup odbiorców, jak:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wierzchości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze;
- 2) mieszkańcy gminy;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;

- 5) jednostki organizacyjne gminy;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Celem działań związanych z promocją dokumentu jest dotarcie do jak najszerszej grupy interesariuszy – mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców, a także instytucji publicznych mogących stać się partnerami w realizacji określonych działań rewitalizacyjnych.

Ponadto odpowiedzialność za upowszechnianie bieżących informacji na temat poszczególnych działań rewitalizacyjnych spoczywa również na partnerach realizowanych przedsięwzięć. Jeśli projekty będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, wówczas promocja tychże przedsięwzięć będzie się odbywać zgodnie z wytycznymi właściwych instytucji w tym zakresie.

2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu

Kluczowe znaczenie dla prawidłowej i efektywnej realizacji założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji ma system monitoringu skuteczności działań, oceny oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu dokumentu.

2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie się odbywało w oparciu o monitoring zmierzający do oceny stopnia realizacji celów rewitalizacji, a także zaplanowanych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Monitorowaniem, mającym na celu zapewnienie zgodności realizacji postanowień z wcześniej zatwierdzonymi założeniami, zajmować się będzie Koordynator ds. rewitalizacji we współpracy z innymi pracownikami UM w Kolbuszowej. Monitoring polegać będzie na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów, a także założonych celów dokumentu na podstawie danych gromadzonych i przekazywanych przez poszczególnych pracowników UM w Kolbuszowej, jednostki organizacyjne gminy oraz inne instytucje zewnętrzne i podmioty realizujące projekty na obszarze rewitalizacji i/lub będące partnerami w realizacji określonych działań. Koordynator

ds. rewitalizacji odpowiedzialny za zarządzanie procesem rewitalizacji w gminie będzie miał również następujące zadania:

- 1) gromadzenie i analizowanie informacji w układzie określonego dla celów i projektów zestawu wskaźników;
- 2) sporządzanie co 2 lata raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu i przekazanie go do zatwierdzenia przez Radę Miejską w Kolbuszowej;
- 3) udostępnianie lokalnej społeczności wyników sprawozdawczości poprzez ich publikowanie na stronie internetowej gminy (kolbuszowa.pl) oraz przekazywanie informacji wszystkim zainteresowanym podmiotom podczas spotkań informacyjno-konsultacyjnych z interesariuszami rewitalizacji.

Rada Miejska w Kolbuszowej analizować będzie postępy w realizacji głównych założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji poprzez akceptację raportu/sprawozdania z postępu prac we wdrożeniu zapisów.

Monitorowanie obejmować będzie zarówno rzeczowe, jak i finansowe aspekty wdrażania dokumentu.

Monitoring rzeczowy dostarczy danych na temat aktualnego stanu realizacji programu rewitalizacji oraz umożliwi ocenę postępu i efektywności jego głównych założeń. Mierzone będą one za pomocą corocznych zmian wskaźników produktu i rezultatu, przyporządkowanych do konkretnych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i wskaźników oddziaływania w odniesieniu do celów rewitalizacji, które wykorzystane zostały na etapie diagnostycznym gminy do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji. W związku z tym posłużą do przedstawienia skali i charakteru zmian w aktualnej sytuacji czy tendencji zachodzących na obszarze rewitalizacji w porównaniu do terenu całej gminy (tabela 23). Wszystkie wskaźniki gromadzone będą na bieżąco w miarę postępu prac, natomiast ich stan osiągnięcia podawany będzie cyklicznie corocznie. Punktem odniesienia w procesie weryfikacji będą dane bazowe dostępne na etapie opracowania dokumentu, czyli według stanu na koniec 2014 roku.

Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Na poziomie dokumentu zakłada się monitoring w oparciu o okresowe sprawozdania finansowe. Dane zawarte w tych opracowaniach powinny obejmować m.in. wysokość wkładu własnego i pozyskanych środków zewnętrznych, wydatki poniesione w okresie objętym

sprawozdaniem oraz od początku realizacji projektu, procentowy stan zaawansowania realizacji interwencji, stopień osiągnięcia założonych wskaźników, a także informacje na temat postępu wykonania przyjętego harmonogramu w oparciu o ustalony plan finansowy.

Do końca lutego kolejnego roku po skończonym okresie sprawozdawczym, pracownicy UM w Kolbuszowej, jednostki organizacyjne gminy i/lub podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów wchodzących w skład dokumentu, zobowiązane są do składania informacji okresowej do Koordynatora ds. rewitalizacji. Dzięki temu sprawozdawczość zakłada bieżący i ciągły przepływ aktualnych informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości oraz wykrycie problemów w procesie wdrażania i monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Dla osiągnięcia wartości docelowych wskaźników realizacji projektów, szczególna rola przypada beneficjentom, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania poszczególnych przedsięwzięć współfinansowanych środkami finansowymi z Unii Europejskiej, w tym przygotowywania i przedkładania IZ RPO sprawozdań z ich realizacji oraz wniosków o płatność.

2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu

Przyjęto, że *Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022* ma formułę otwartą, co oznacza, że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawienia się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Przedsięwzięcia odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym. Ich konkretni odbiorcy i zakres determinowane będą: aktualnymi warunkami sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze rewitalizacji oraz gminy, potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców wyznaczonego obszaru, poziomem zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania, możliwościami budżetu gminy oraz dostępnością środków zewnętrznych.

Dokument będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza Kolbuszowej (przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji i Zespołu ds. Programu Rewitalizacji oraz sporządzonego przez nich raportu/sprawozdania z postępu w realizacji założeń dokumentu) raz na 2 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w Programie. Ocena opublikowana zostanie na stronie internetowej gminy (kolbuszowa.pl). W przypadku braku postępu w osiągnięciu wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu oraz oddziaływania możliwa jest aktualizacja dokumentu. Dopuszcza się również możliwość wcześniejszego wystąpienia z wnioskiem o zmianę treści dokumentu przez Koordynatora ds. rewitalizacji, Zespół ds. Programu Rewitalizacji, w ramach inicjatywy co najmniej 3 członków Rady Miejskiej bądź 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji. Rada Miejska jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie analizowanie i zatwierdzenie wniosków o zmianę treści dokumentu, a także jego aktualizację poprzez podjęcie stosownej uchwały w tej sprawie. W sytuacji stwierdzenia osiągnięcia celów dokumentu (w wyniku przeprowadzonej oceny), Rada Miejska uchyli uchwałę w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza Kolbuszowej.

Ewaluacja ma na celu identyfikację oraz ewentualną poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do konkretnych problemów obszaru rewitalizacji z jednoczesnym uwzględnieniem założeń programowych. Jej zadaniem jest sprawdzenie czy w wyniku podejmowanych działań powstały oczekiwane rezultaty oraz czy wpłynęły one na osiągnięcie wyznaczonych celów.

Ocena wszystkich zrealizowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostanie dokonana przy współdziałaniu wszystkich interesariuszy rewitalizacji oraz w oparciu o 5 zasadniczych kryteriów ewaluacyjnych:

1. SKUTECZNOŚĆ (ang. *effectiveness*) – kryterium pozwalające ocenić w jakim stopniu osiągnięte zostały cele dokumentu zdefiniowane na etapie planowania.
2. EFEKTYWNOŚĆ (ang. *efficiency*) – kryterium pozwalające ocenić poziom „ekonomiczności” zrealizowanych projektów, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.
3. UŻYTECZNOŚĆ (ang. *utility*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie Programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej.
4. TRAFNOŚĆ (ang. *relevance*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele programu odpowiadają charakterowi i skali potrzeb wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizacji.
5. TRWAŁOŚĆ (ang. *sustainability*) – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

Ewaluacja założeń programowych i stopnia realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dokumencie zostanie podzielona na następujące części:

- 1) *ex-ante* (przed realizacją Programu) – stanowiąca instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji (ocena ta została przeprowadzona przed opracowaniem dokumentu);
- 2) *on-going* (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Koordynatora ds. rewitalizacji, który będzie na jej podstawie przygotowywał sprawozdanie z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, co najmniej raz na 2 lata (jest to również instrument monitorowania bieżących zmian w otoczeniu);
- 3) *mid-term* (śródkresowa) – służąca przede wszystkim jako instrument, w wyniku którego możliwa jest aktualizacja dokumentu;
- 4) *ex-post* (na zakończenie wdrażania) – służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych projektów w ramach programu z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

Wprowadzenie systemu monitoringu oraz powiązanej z nim procedury ewaluacji pozwoli wyeliminować w znacznym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów zawartych w dokumencie, wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania

podmiotów realizujących poszczególne projekty, zmian prawodawstwa oraz innych warunków i okoliczności mogących wpłynąć na zasadność podejmowanych działań.

3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna i działania aktywizacyjne zostały wpisane w proces rewitalizacji wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa jako fundament działań na wszystkich jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji. Ponadto realizuje *zasadę partnerstwa* wynikającą z art. 5 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji negatywnych zjawisk oraz wykorzystania lokalnych potencjałów, a tym samym poprawiających warunki i jakość życia mieszkańców.

Kluczowymi interesariuszami rewitalizacji na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji są:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w szczególności osoby młode, seniorzy, osoby wykluczone społecznie i/lub zagrożone marginalizacją),
- 2) mieszkańcy gminy,
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze;
- 6) instytucje publiczne.

Narzędzia i formy partycypacji społecznej zastosowane na każdym etapie realizacji programu ukierunkowane zostały na możliwie dojrzałe formy, obejmujące nie tylko informowanie, ale również opracowywanie, konsultowanie, współdecydowanie, kontrolę obywatelską, inicjatywę lokalną (np. nabór poprzez fiszkę projektową), debatę czy współrealizację. Ogólny schemat mechanizmów włączenia interesariuszy rewitalizacji na poszczególnych etapach rewitalizacji przedstawia tabela 22.

Tabela 22 Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa na poszczególnych etapach rewitalizacji

Realizowane działania	Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa (mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji)
DIAGNOZOWANIE	
<p>Diagnoza gminy w podziale na ustalone jednostki referencyjne (sołectwa gminy) we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza wskaźnikowa ilościowa i jakościowa koncentracji problemów na podstawie ustalonych wskaźników dla poszczególnych jednostek we wszystkich ww. sferach; - analiza jakościowa potencjałów; - delimitacja przestrzenna obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podjęcie Uchwały Nr LVII/616/14 Rady Miejskiej w Kolbuszowej z dnia 28 sierpnia 2014 r. w sprawie przystąpienia do opracowania <i>Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kolbuszowa na lata 2016–2020</i>. Obwieszczenie Burmistrza Kolbuszowej w sprawie przystąpienia do <i>Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kolbuszowa na lata 2016–2020 (informowanie)</i>: <ul style="list-style-type: none"> - na stronie podmiotowej gminy (kolbuszowa.pl) - w Biuletynie Informacji Publicznej (kolbuszowa.bip.gmina.pl) - w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości (na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej); - przez obwieszczenie. 2. Przeprowadzenie I spotkania Zespołu ds. Programu Rewitalizacji w dniu 22.09.2015 roku o godzinie 13.00 w budynku Miejskiego Domu Kultury, przy ul. Obrońców Pokoju 66 w Kolbuszowej – przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu rewitalizacji, zaplanowanie harmonogramu prac związanych z opracowaniem LPR, wypracowanie problemów i potencjałów poszczególnych sołectw i osiedli – w spotkaniu udział wzięło 27 osób (<i>informowanie, współdecydowanie</i>). 3. Przeprowadzenie w dniu 29.10.2015 roku kolejnego spotkania z mieszkańcami Gminy Kolbuszowa podczas którego pracowano nad wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. 4. Opublikowanie w dniu 07.01.2016 r. ankiety w Biuletynie Informacji Publicznej i przeprowadzenie badania ankietowego mieszkańców, które miało na celu poznanie opinii na temat aktualnych problemów, zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów oraz potrzeb i oczekiwanych działań rewitalizacyjnych oraz oceny potrzeb i preferencji realizacji planowanych projektów.
PROGRAMOWANIE	
<p>Sporządzenie <i>Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektowanie i wybór rozwiązań; - określenie głównych założeń dokumentu; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie spotkania warsztatowego z interesariuszami rewitalizacji dotyczących wypracowania założeń dokumentu w dniu 01.02.2016 roku. Spotkanie zorganizowane z inicjatywy mieszkańców Placu Wolności i otoczenia Rynku w Kolbuszowej, w sprawie głównych założeń dotyczących LPR dla Gminy Kolbuszowa – opracowanie misji i wizji rewitalizacji – w spotkaniu udział wzięło 37 osób (<i>informowanie, konsultowanie, współdecydowanie</i>):

<p>- identyfikacja i zaplanowanie listy projektów podstawowych oraz uzupełniających realizowanych przez różnych interesariuszy rewitalizacji; - określenie ram organizacyjno-finansowych realizacji rewitalizacji.</p>	<p>2. Przeprowadzenie spaceru studyjnego w celu określenia problemów i skali potrzeb rewitalizacyjnych w sferze funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.</p> <p>3. Przeprowadzenie otwartego naboru projektów rewitalizacyjnych do realizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji poprzez fiszkę projektową, którą można było złożyć (<i>współdecydowanie, współrealizacja</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail, - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej, - bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej w godzinach pracy Urzędu. <p>4. Konsultacje społeczne dokumentu w terminie 15.03–14.04.2017 roku (<i>informowanie, konsultowanie, współdecydowanie</i>) w następujących formach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zbieranie uwag i wniosków w formie elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, który można było dostarczyć:<ul style="list-style-type: none"> – drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail, – drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej, 2) otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych z interesariuszami rewitalizacji w dniu 25.05.2017 roku z mieszkańcami obszaru rewitalizacji (w spotkaniu wzięło udział 42 osoby) oraz z przedstawicielami NGO. <p>Dokumenty dostępne były w wersji papierowej w budynku Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej oraz elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Kolbuszowa (kolbuszowa.pl) i w Biluetylinie Informacji Publicznej (kolbuszowa.bip.gminy.pl)</p> <p>7. Przekazanie do oceny projektu dokumentu i otrzymanie w dniu 10.04.2018 roku pisma ze stanowiskiem Zespołu ds. Rewitalizacji w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022.</p> <p>8. Uzupełnienie dokumentu zgodnie z uwagami Zespołu ds. Rewitalizacji przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego.</p> <p>9. Przeprowadzenie ponownych, zewnętrznych konsultacji społecznych projektu <i>Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022</i> wraz z załącznikiem: <i>Diagnozą na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa</i>, w terminie 20–27.06.2018 roku (<i>informowanie, konsultowanie, współdecydowanie</i>) w następujących formach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć:<ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej; - bezpośrednio do budynku Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej w godzinach pracy Urzędu.
--	---

	<p>2) otwarte spotkanie z interesariuszami rewitalizacji, podczas którego interesariusze rewitalizacji mieli możliwość zapoznania się z treścią projektu dokumentu oraz złożenia uwag i wniosków;</p> <p>3) zbieranie uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Miejskim w Kolbuszowej.</p> <p>10. Przekazanie i przyjęcie na sesji Uchwały Rady Miejskiej w Kolbuszowej w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022.</p>
WDRAŻANIE (FINANSOWANIE)	
<p>Wdrażanie założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa lata 2017–2022:</p> <p>- realizacja (wdrażanie) przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych (w tym w ramach partnerstw międzysektorowych);</p> <p>- prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej oraz aktywizacji interesariuszy rewitalizacji.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja przez gminę otwartego naboru na partnera/partnerów spoza sektora finansów publicznych do wspólnej realizacji projektu zgodnie z <i>Ustawą o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020</i> (Dz. U. z 2016 r. poz. 217 z późn. zm.) (<i>współrealizacja</i>). 2. Konkurs ofert dla organizacji pozarządowych (<i>współrealizacja</i>). 3. Planowanie partycypacyjne obejmujące cykl spotkań służących zagospodarowaniu przestrzeni (<i>współdecydowanie</i>). 4. Spacery badawcze dla określonych grup społecznych w celu ogólnej oceny konkretnych rozwiązań architektonicznych czy infrastrukturalnych (<i>współdecydowanie</i>). 5. Realizacja projektów przez różnych beneficjentów (w tym w partnerstwach międzysektorowych) (<i>współrealizacja, współdecydowanie</i>). 6. Wspólne podejmowanie decyzji/kształtowanie przestrzeni/rozwiązywanie problemów/opiniowanie rozwiązań w trakcie spotkań Zespołu ds. Programu Rewitalizacji (<i>współdecydowanie</i>). 7. Spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami organizowane w miarę postępu wdrożenia projektów. 8. Realizacja małych inicjatyw interesariuszy rewitalizacji i wydarzeń lokalnych związanych z rewitalizacji (<i>współrealizacja</i>).

MONITOROWANIE, EWALUACJA, AKTUALIZACJA	
<p>Ocena realizacji założeń <i>Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie monitoringu realizacji rewitalizacji; - wykonanie ewaluacji założeń programowych; - aktualizacja dokumentu.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sporządzanie raz na 2 lata przez Koordynatora ds. rewitalizacji raportów/sprawozdań z postępu realizacji dokumentu i przekazanie go do zatwierdzenia przez Radę Miejską w Kolbuszowej oraz ich upublicznianie na stronie internetowej gminy (<i>informowanie, konsultowanie</i>). 2. Spotkania informacyjno-konsultacyjne w celu przekazywania informacji na temat postępu we wdrażaniu projektów rewitalizacyjnych (<i>informowanie, konsultowanie, kontrola obywatelska</i>). 3. Opracowanie ewaluacji <i>mid-term i ex-post</i> z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji wraz z uzyskaniem opinii mieszkańców na temat efektywności przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych (<i>informowanie, konsultowanie, kontrola obywatelska</i>). 4. Możliwość wystąpienia z wnioskiem o aktualizację dokumentu przez inicjatywę co najmniej 3 członków Rady Miejskiej bądź 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji (<i>współdecydowanie</i>).

Źródło: Opracowanie własne

4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko

Rozdział zostanie uzupełniony w dalszym toku prac nad dokumentem.

Spis map

Mapa 1 Granice wyznaczonego obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Kolbuszowa	25
Mapa 2 Lokalizacja obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego i Gminy Kolbuszowa.....	27
Mapa 3 Granice wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa	28
Mapa 4 Wartość 36 max. ze stężeń dobowych pyłu PM10 w województwie podkarpackim w 2017 roku.....	46
Mapa 5 Rozkład stężeń średniorocznych pyłu PM2.5 w województwie podkarpackim w 2017 roku.....	47
Mapa 6 Klasyfikacja stref pod względem kryterium ochrony zdrowia dla ozonu – cel długoterminowy na terenie województwa podkarpackiego w 2017 roku.....	48
Mapa 7 Rozkład stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu w województwie podkarpackim w 2017 roku.....	49

Spis schematów

Schemat 1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa.....	23
Schemat 2 Sfery tematyczne analizowane w pogłębionej diagnozie obszaru rewitalizacji.....	29
Schemat 3 Założenia <i>Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kolbuszowa na lata 2017–2022</i>	59
Schemat 4 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Kolbuszowa	101

Spis tabel

Tabela 1. Nawiązanie Lokalnego Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych.....	11
Tabela 2 Najczęstsze powody korzystania ze świadczeń na obszarze rewitalizacji, na terenie Gminy Kolbuszowa oraz na terenie województwa świętokrzyskiego w 2014 roku (liczba osób, którym przyznano świadczenie z danego powodu na 100 mieszkańców)	36

Tabela 3 Wskaźniki, których wartości dla obszaru rewitalizacji są mniej korzystne niż dla średniej województwa podkarpackiego w 2014 roku	52
Tabela 4 Zidentyfikowane problemy oraz potencjały na wyznaczonym obszarze rewitalizacji w Gminie Kolbuszowa	53
Tabela 5 Cele i kierunki działań wraz z odniesieniem ich do zidentyfikowanej skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych, mające na celu eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk	60
Tabela 6 Projekt podstawowy nr 1	61
Tabela 7 Projekt podstawowy nr 2	69
Tabela 8 Projekt podstawowy nr 3	70
Tabela 9 Projekt podstawowy nr 4	70
Tabela 10 Projekt podstawowy nr 5	71
Tabela 11 Projekt podstawowy nr 6	72
Tabela 12 Projekt podstawowy nr 7	73
Tabela 13 Projekt podstawowy nr 8	75
Tabela 14 Projekt podstawowy nr 9	77
Tabela 15 Projekt podstawowy nr 10	78
Tabela 16 Projekt podstawowy nr 11	79
Tabela 17 Projekt podstawowy nr 12	81
Tabela 18 Projekt podstawowy nr 13	82
Tabela 19 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	87
Tabela 20 Szacunkowe koszty zarządzania rewitalizacją w Gminie Kolbuszowa w latach 2017–2022	99
Tabela 21 Harmonogram realizacji dokumentu	102
Tabela 22 Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa na poszczególnych etapach rewitalizacji	112

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności na obszarze rewitalizacji w latach 2012–2017	31
Wykres 2 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania w latach 2012–2017 – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa.....	31

Wykres 3 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem w 2014 roku – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa.....	32
Wykres 4 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności ogółem na obszarze rewitalizacji w latach 2012–2017.....	33
Wykres 5 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym według faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa	33
Wykres 6 Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania w latach 2012–2017 – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa.....	34
Wykres 7 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania w % ludności ogółem w 2016 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Kolbuszowa oraz województwa podkarpackiego	34
Wykres 8 Liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta" na 10 tys. w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa	35
Wykres 9 Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Kolbuszowa oraz województwa podkarpackiego	38
Wykres 10 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w 2015 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Kolbuszowa oraz województwa podkarpackiego	39
Wykres 11 Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania (dane z 2017 roku) – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa.....	40
Wykres 12 Frekwencja w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego: rady gminy, na terenie województwa w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Kolbuszowa i województwa podkarpackiego.....	41
Wykres 13 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa	42
Wykres 14 Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa.....	42

Wykres 15 Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców (dane dla 2017 r.) – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa.....	43
Wykres 16 Ilość unieszkodliwionego azbestu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Kolbuszowa	44

Załącznik 1. Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kolbuszowa